

รายงานการวิจัย

เรื่อง

รูปแบบที่เหมาะสมของคณะกรรมการบริหารโครงการเพชรในตม

นายชำนาญ แสงแก้ว

378.103
ช532ร
ร.5

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

2541

469	รายการการวิจัยเรื่องรูปแบบที่เหมาะสมของคณะกรรมการบริหารโครงการเพชรในตม	ชำนาญ แสงแก้ว.	378.103 ช532ร ร.5	31011102625795

378.103
ช532ร
ร.5

รายงานการวิจัย

เรื่อง

รูปแบบที่เหมาะสมของคณะกรรมการบริหารโครงการเพชรในตม

27 ก.ย. 2543

นายชำนาญ แสงแก้ว

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

2541

#103633

คำนำ

งานวิจัยเรื่องรูปแบบที่เหมาะสมของคณะกรรมการโครงการเพชรในตมนี้เริ่มต้นจากคณะกรรมการบางท่านมีความเห็นว่าบทบาทของคณะกรรมการบางคณะมีบทบาทน้อยมาก และกรรมการบางคณะยังมีองค์ประกอบที่ยังไม่สมบูรณ์ที่จะส่งเสริมให้เกิดการประสานงานที่ดีในการปฏิบัติงานตามโครงการได้ ผู้วิจัยจึงได้จัดทำโครงการวิจัยเพื่อขอสนับสนุนทุนวิจัยจากมหาวิทยาลัยศรีน่ครินทรวิโรฒ และทางมหาวิทยาลัยได้กรุณาจัดสรรทุนสนับสนุนการทำการวิจัยเพื่อศึกษาปัญหาดังกล่าว

การวิจัยครั้งนี้ได้รับความกรุณาจากผู้ที่เกี่ยวข้องกับโครงการเพชรในตมเริ่มตั้งแต่ที่ปรึกษาโครงการ พลเอกอาทิตย์ กำลังเอก ผู้ช่วยศาสตราจารย์สมควร อภัยพันธุ์ เลขาธิการสภาความมั่นคงแห่งชาติ คณะกรรมการอำนวยการโครงการเพชรในตม ผู้อำนวยการส่วนกิจการพลเรือน ผู้อำนวยการป้องกันการกระทำอันเป็นคอมมิวนิสต์ ภาค 1-4 อธิการบดีมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ คณบดีคณะศึกษาศาสตร์มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ทั้งในอดีตและปัจจุบันที่เกี่ยวข้องกับโครงการเพชรในตม คณะอนุกรรมการดำเนินการโครงการเพชรในตม ทุกท่านที่มีส่วนสนับสนุน โดยให้ข้อคิดเห็นที่เป็นประโยชน์ต่อการวิจัยเป็นอย่างดี จึงขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร.ณัฐพงษ์ เจริญพิทย์ ศาสตราจารย์ ดร.เสริมศักดิ์ วิศาลาภรณ์ รองศาสตราจารย์วิชัย วงษ์ใหญ่ ที่กรุณาให้คำแนะนำที่เป็นประโยชน์ต่อการวิจัยครั้งนี้ ขอขอบคุณผู้เชี่ยวชาญที่กรุณาเป็นกลุ่มตัวอย่างการวิจัย รวมทั้ง ผู้ช่วยศาสตราจารย์บุญเกื้อ ควรหาเวช คุณอัมพร สินอยู่ คุณสุกัญญา ทับอรุณ คุณคำนึง ทองคำสุข คุณกาญจนา ธีระจารุวรรณ คุณรัตนา พุกพูน และคุณประยงค์ วินิจวงษ์ ที่มีส่วนสนับสนุนในการให้ข้อมูล การจัดพิมพ์จนสำเร็จลุล่วงสามารถเผยแพร่ประชาสัมพันธ์แก่ผู้เกี่ยวข้องโครงการและผู้ที่สนใจในโอกาสต่อไป

(นายชำนาญ แสงแก้ว)

ผู้วิจัย

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาโครงสร้างองค์ประกอบขอบเขตและอำนาจหน้าที่ที่เหมาะสมของคณะกรรมการบริหารโครงการเพชรในตม ผู้เชี่ยวชาญที่เลือกเป็นกลุ่มตัวอย่างคือคณะกรรมการโครงการเพชรในตมทั้งในอดีตและปัจจุบันที่ยินดีให้ความร่วมมือในการเสนอความคิดเห็นตอบแบบสอบถามครั้งนี้มีทั้งสิ้น 28 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือเครื่องมือที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเองในลักษณะแบบสอบถามเพื่อแสดงความคิดเห็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ และวิเคราะห์ค่าสถิติโดยใช้โปรแกรม SPSS

จากผลการวิจัยพบว่าผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นเกี่ยวกับรูปแบบที่เหมาะสมของคณะกรรมการบริหารโครงการเพชรในตมมีดังนี้

1. โครงสร้างของคณะกรรมการโครงการเพชรในตมควรปรับปรุงให้เหลือเพียง 3 ระดับคือ
    1.1 คณะกรรมการที่ปรึกษาโครงการเพชรในตม
    1.2 คณะกรรมการอำนวยการโครงการเพชรในตม
    1.3 คณะกรรมการดำเนินการโครงการเพชรในตม

2. โครงสร้างของคณะที่ปรึกษาโครงการเพชรในตมควรปรับปรุงดังนี้
    2.1 ควรเพิ่มเลขาธิการสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติเข้าเป็นกรรมการในองค์ประกอบด้านความมั่นคง
    2.2 ควรเพิ่มคณะกรรมการในองค์ประกอบด้านหน่วยงานผู้ผลิตครูและด้านหน่วยงานผู้ใช้ครูให้มากขึ้น
    2.3 ควรเพิ่มบุคคลที่มีความรู้ความสามารถและประสบการณ์ในองค์ประกอบผู้มีประสบการณ์และสนับสนุนโครงการเพชรในตม
    2.4 ควรกำหนดผู้เป็นประธาน ผู้ทำหน้าที่ประสานงานและกำหนดขอบเขตของอำนาจหน้าที่เพื่อให้มีผลในการปฏิบัติซึ่งเป็นประโยชน์ในการดำเนินงาน

3. โครงสร้างของคณะกรรมการอำนวยการโครงการเพชรในตมควรปรับปรุงคือควรเพิ่มบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติหน้าที่โดยตรงเป็นกรรมการในแต่ละองค์ประกอบ เช่น คณบดีคณะศึกษาศาสตร์ เลขาธิการคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ

4. โครงสร้างของคณะกรรมการดำเนินการโครงการเพชรในตมควรปรับปรุงคือ ควรเพิ่มกรรมการในองค์ประกอบด้านผู้ใช้ครูซึ่งเป็นผู้แทนหน่วยงานในกระทรวงศึกษาธิการอีกหน่วยงานละ 2-3 คน

5. โครงสร้างของคณะอนุกรรมการดำเนินการโครงการเพชรในตม ควรปรับปรุงโดยเพิ่มองค์ประกอบของกรรมการด้านผู้ใช้ครูอีก 1 องค์ประกอบเพื่อประโยชน์ในการประสานงานและการดำเนินงานโครงการ

6. โครงสร้างอนุกรรมการฝ่ายต่าง ๆ ของคณะอนุกรรมการดำเนินการโครงการเพชรในตมและคณะกรรมการเฉพาะกิจโครงการเพชรในตมนั้นเหมาะสมทั้งโครงสร้างและอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการ

สารบัญ

		หน้า
คำนำ		ก
บทคัดย่อ		ข
บัญชีตาราง		ค
บทที่ 1	บทนำ	
	ภูมิหลัง	1
	ความมุ่งหมายของการวิจัย	2
	ประโยชน์ที่จะได้รับจากการวิจัย	3
	ขอบเขตการวิจัย	3
บทที่ 2	เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	
	ที่มาของโครงการเพชรในตม	4
	โครงสร้างการบริหารโครงการเพชรในตม	9
	ระบบและโครงสร้างในการบริหารงาน	17
	รูปแบบบริหารองค์การ	24
	เทคนิคเดลฟาย	27
บทที่ 3	วิธีดำเนินการวิจัย	
	การเลือกกลุ่มตัวอย่าง	62
	เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล	62
	ขั้นตอนการรวบรวมข้อมูล	64
	การวิเคราะห์ข้อมูล	65
บทที่ 4	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	
	คณะที่ปรึกษาโครงการเพชรในตม	67
	คณะกรรมการอำนวยการโครงการเพชรในตม	73
	คณะกรรมการดำเนินการโครงการเพชรในตม	77
	คณะอนุกรรมการดำเนินการโครงการเพชรในตม	81
	คณะอนุกรรมการฝ่ายต่าง ๆ ของอนุกรรมการดำเนินการโครงการเพชรในตม	85
	คณะกรรมการเฉพาะกิจโครงการเพชรในตม	87
	โครงสร้างของคณะกรรมการโครงการเพชรในตม	90

บทที่ 5 สรุปผลการวิจัย อภิปราย และข้อเสนอแนะ
สรุปผลการวิจัย 92
อภิปราย 98
ข้อเสนอแนะ 99
บรรณานุกรม 101
ภาคผนวก
1. หนังสือขอความอนุเคราะห์ตอบแบบสอบถาม 109
2. รายชื่อผู้เชี่ยวชาญที่เป็นกลุ่มตัวอย่างการวิจัย 111
3. แบบสอบถามครั้งที่ 1 113
4. แบบสอบถามครั้งที่ 2 124
5. แบบสอบถามครั้งที่ 3 138

บัญชีตาราง

ตาราง	หน้า
ตาราง A การลดลงของความคลาดเคลื่อนและจำนวนผู้เข้าร่วมโครงการ	33
ตาราง B ลักษณะของเทคนิคเดลฟายแบบปรับปรุง จำแนกตามลักษณะการนำไปใช้ วิธีการปรับปรุงข้อดี ข้อจำกัดของเทคนิคเดลฟายแบบปรับปรุง	42
ตาราง C การเปรียบเทียบลักษณะความเหมือนและความแตกต่างของเทคนิคเดลฟาย แบบเดิมและเทคนิคเดลฟาย แบบปรับปรุงที่ใช้ในการประเมินความต้องการ จำเป็น	45
ตาราง D การเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างแบบสอบถามปลายเปิดและแบบสอบถาม ปลายปิด	47
ตาราง E การเปรียบเทียบขั้นตอนการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้เดลฟายเทคนิคแบบเดิม และเดลฟายแบบปรับปรุงที่ใช้ในการประเมินความต้องการจำเป็น	51
ตารางที่ 1 แสดงระดับความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับองค์ประกอบของ คณะที่ปรึกษาโครงการเพชรในตม	68
ตารางที่ 2 แสดงระดับความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับการเพิ่มเลขาธิการ สภาพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติเป็นองค์ประกอบด้านความมั่นคง	69
ตารางที่ 3 แสดงระดับความเห็นของผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับการเพิ่มองค์ประกอบของ กรรมการด้านหน่วยงานผู้ผลิตครูและกรรมการด้านหน่วยงานผู้ใช้ครู	70
ตารางที่ 4 แสดงระดับความเห็นของผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับการเพิ่มบุคคลที่มีความรู้ ความสามารถและประสบการณ์ในองค์ประกอบผู้มีประสบการณ์และ สนับสนุนโครงการ	71
ตารางที่ 5 แสดงระดับความเห็นของผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ของคณะ ที่ปรึกษาโครงการเพชรในตม	72
ตารางที่ 6 แสดงระดับความเห็นของผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับองค์ประกอบของ คณะกรรมการอำนวยการโครงการเพชรในตม	74
ตารางที่ 7 แสดงระดับความเห็นของผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับบุคคลที่ประกอบในแต่ละ องค์ประกอบของคณะกรรมการอำนวยการโครงการเพชรในตม	75
ตารางที่ 8 แสดงระดับความเห็นของผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ของ คณะกรรมการอำนวยการโครงการเพชรในตม	76

ตารางที่ 9 แสดงระดับความเห็นของผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับองค์ประกอบของคณะกรรมการดำเนินการโครงการเพชรในตม 78
ตารางที่ 10 แสดงระดับความเห็นของผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับบุคคลที่เป็นกรรมการในแต่ละองค์ประกอบของกรรมการดำเนินการโครงการเพชรในตม 79
ตารางที่ 11 แสดงระดับความเห็นของผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการดำเนินการโครงการเพชรในตม 80
ตารางที่ 12 แสดงระดับความเห็นของผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับองค์ประกอบของคณะอนุกรรมการดำเนินการโครงการเพชรในตม 83
ตารางที่ 13 แสดงระดับความเห็นของผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ของคณะอนุกรรมการดำเนินการโครงการเพชรในตม 84
ตารางที่ 14 แสดงระดับความเห็นของผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับบุคคลที่เป็นกรรมการของอนุกรรมการฝ่ายต่าง ๆ 86
ตารางที่ 15 แสดงระดับความเห็นของผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับหน้าที่ของอนุกรรมการฝ่ายต่าง ๆ 87
ตารางที่ 16 แสดงระดับความเห็นของผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับความจำเป็นของคณะกรรมการเฉพาะกิจโครงการเพชรในตม 88
ตารางที่ 17 แสดงระดับความเห็นของผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับจำนวนของคณะกรรมการเฉพาะกิจของโครงการเพชรในตม 89
ตารางที่ 18 แสดงระดับความเห็นของผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับโครงสร้างของคณะกรรมการบริหารโครงการเพชรในตม 91
ตารางที่ 19 แสดงระดับความเห็นของผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับรูปแบบของคณะที่ปรึกษาโครงการเพชรในตม 92
ตารางที่ 20 แสดงระดับความเห็นของผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับรูปแบบของคณะกรรมการอำนวยการโครงการเพชรในตม 93
ตารางที่ 21 แสดงระดับความเห็นของผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับรูปแบบของคณะกรรมการดำเนินการโครงการเพชรในตม 94
ตารางที่ 22 แสดงระดับความเห็นของผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับรูปแบบของคณะอนุกรรมการดำเนินการโครงการเพชรในตม 95

ตารางที่ 23 แสดงระดับความเห็นของผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับรูปแบบของคณะอนุกรรมการฝ่ายต่าง ๆ ของคณะอนุกรรมการดำเนินการโครงการเพชรในตม 96
ตารางที่ 24 แสดงระดับความเห็นของผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับรูปแบบของคณะกรรมการเฉพาะกิจของโครงการเพชรในตม 96
ตารางที่ 25 แสดงระดับความเห็นของผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับโครงสร้างของคณะกรรมการโครงการเพชรในตม 97

บทที่ 1
บทนำ

ภูมิหลัง

โครงการเพชรในตมเป็นโครงการผลิตครูที่ถือว่าประสบผลสำเร็จเป็นที่ยอมรับโดยทั่วไปในวงการผลิตครูของประเทศไทยเช่นเดียวกับโครงการคุรุทายาท โดยคณะอนุกรรมการจัดทำแผนปฏิบัติการหลักการปฏิรูปการฝึกหัดครู พัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาด้านต่าง ๆ ได้นำรูปแบบการผลิตครูของโครงการเพชรในตมมาพิจารณาให้เป็นรูปแบบหนึ่งที่เหมาะสมในเรื่องการปฏิรูปการฝึกหัดครูของประเทศ

โครงการเพชรในตมเป็นโครงการผลิตบัณฑิตที่มุ่งสนองความต้องการของชุมชน โดยทำการคัดเลือกผู้ที่จบมัธยมศึกษาตอนปลายจากหมู่บ้านอาสาพัฒนาและป้องกันตนเอง เข้าศึกษาในหลักสูตรการศึกษาบัณฑิต โดยเพิ่มกิจกรรมด้านพัฒนาชนบทเสริมจากการเรียนการสอนปกติ เมื่อสำเร็จการศึกษาก็จะส่งกลับไปเป็นครูในโรงเรียนที่ตนเองมีภูมิลำเนาหรือใกล้เคียงกับภูมิลำเนาของตนเองให้มากที่สุด

การดำเนินงานขององค์กรใด ๆ ก็ตามจะบรรลุวัตถุประสงค์อย่างมีประสิทธิภาพได้ต้องอาศัยโครงสร้างในการบริหารงานบุคคลที่เหมาะสม โครงการเพชรในตมเป็นโครงการที่เกิดจากความร่วมมือของหน่วยงาน 3 ฝ่ายคือ

1. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โดยคณะศึกษาศาสตร์
2. กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายใน โดยกองแผนงานโครงการอาสาพัฒนาและป้องกันตนเอง/มวลชน
3. กระทรวงศึกษาธิการ โดยสำนักงานการประถมศึกษาแห่งชาติ และสำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครู

การบริหารโครงการเพชรในตมปัจจุบันอาศัยอำนาจตามคำสั่งกองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายใน ที่ 207/2533 เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการโครงการเพชรในตม ซึ่งประกอบด้วยคณะกรรมการต่าง ๆ ดังนี้

1. คณะที่ปรึกษาโครงการเพชรในตม
2. คณะกรรมการอำนวยการโครงการเพชรในตม
3. คณะกรรมการดำเนินการโครงการเพชรในตม

และคณะกรรมการดำเนินการโครงการเพชรในตม ซึ่งมีอธิการบดีมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒเป็นประธานกรรมการ ได้ตั้งคณะอนุกรรมการดำเนินการโครงการเพชรในตมมาทำหน้าที่รับผิดชอบในการบริหารโครงการเพชรในตมโดยมีคณบดีคณะศึกษาศาสตร์เป็นประธานอนุกรรมการ

นอกจากนี้คณะอนุกรรมการดำเนินการโครงการเพชรในตมยังประกอบด้วยคณะอนุกรรมการฝ่ายต่าง ๆ และคณะกรรมการเฉพาะกิจในการดำเนินกิจกรรมของโครงการเพชรในตม

จากโครงสร้างของคณะกรรมการบริหารโครงการเพชรในตม ซึ่งมีคณะกรรมการรับผิดชอบถึง 5 ระดับ ทำให้คณะกรรมการบางคณะมีบทบาทน้อยมาก ประกอบด้วยคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการดังกล่าวยังกำหนดอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการไม่ค่อยชัดเจน จึงน่าจะปรับปรุงคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการบริหารโครงการเพชรในตมให้เหมาะสมเพื่อให้สามารถบริหารโครงการดำเนินไปด้วยความเรียบร้อยและบรรลุวัตถุประสงค์

เนื่องจากโครงสร้างขององค์การใด ๆ ก็ตามจะต้องมีระบบ ซึ่งประกอบด้วยระบบย่อย ๆ ที่ทำงานร่วมกันโดยมีปฏิสัมพันธ์ร่วมกัน เพื่อให้การดำเนินงานบรรลุวัตถุประสงค์อย่างมีประสิทธิภาพ แต่อย่างไรก็ตามการดำเนินการขององค์การนอกจากจะอาศัยการทำงานร่วมกันของระบบย่อยอย่างมีประสิทธิภาพแล้วยังต้องอาศัยปัจจัยนำเข้าที่มีคุณภาพดีด้วย เพื่อให้ได้ผลผลิตที่สอดคล้องกับความต้องการ องค์ประกอบที่สำคัญอีกส่วนหนึ่งที่มีผลกระทบต่อการปฏิบัติงานขององค์การก็คือสิ่งแวดล้อมขององค์การที่เอื้อประโยชน์หรือสนับสนุนการปฏิบัติงานขององค์การ

จากการศึกษาเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องผู้วิจัยเห็นว่าการบริหารโครงการให้มีประสิทธิภาพจะต้องให้ความสำคัญตั้งแต่ปัจจัยนำเข้า คณะกรรมการดำเนินโครงการ วิธีการบริหารโครงการรวมทั้งการติดตามและประเมินผลผลิตของโครงการว่าบรรลุวัตถุประสงค์เพียงใด เพื่อที่จะปรับกระบวนการดำเนินงานที่ยังมีข้อบกพร่องให้เหมาะสมในโอกาสต่อไป

ผู้วิจัยในฐานะที่ได้มีส่วนร่วมในการบริหารโครงการมาตั้งแต่เริ่มต้นโครงการพิจารณาเห็นว่าโครงสร้างของคณะกรรมการบริหารโครงการเพชรในตมยังมีข้อบกพร่องอยู่หลายประการ เช่นโครงสร้างปัจจุบันประกอบด้วยคณะกรรมการตามระดับชั้นถึง 5 ระดับ และในคำสั่งแต่งตั้งของคณะกรรมการบางคณะยังไม่ได้กำหนดขอบเขตอำนาจหน้าที่ให้ชัดเจน รวมทั้งองค์ประกอบของคณะกรรมการบางคณะควรจะได้มีการปรับปรุงให้เหมาะสมเพื่อประโยชน์ในการดำเนินงาน และประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในโอกาสต่อไป

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาโครงสร้างและองค์ประกอบที่เหมาะสมของคณะกรรมการบริหารโครงการเพชรในตม

2. เพื่อศึกษาขอบเขตและอำนาจหน้าที่ที่เหมาะสมของคณะกรรมการบริหารโครงการเพชรในตมแต่ละคณะ

ประโยชน์ที่จะได้รับจากการวิจัย

1. เพื่อให้ได้โครงสร้างและองค์ประกอบที่เหมาะสมของคณะกรรมการบริหารโครงการเพชรในตม

2. เพื่อให้ทราบขอบเขตและอำนาจหน้าที่ที่เหมาะสมของคณะกรรมการบริหารโครงการเพชรในตมแต่ละคณะ

ขอบเขตของการวิจัย

1) การวิจัยครั้งนี้จำกัดขอบข่ายของคณะกรรมการบริหารโครงการเพชรในตม ตามคำสั่งกองบำนวยการรักษาความมั่นคงภายในที่ 207/2533 เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการโครงการเพชรในตม ซึ่งประกอบด้วยคณะกรรมการต่าง ๆ ดังนี้

1. คณะที่ปรึกษาโครงการเพชรในตม
2. คณะกรรมการอำนวยการโครงการเพชรในตม
3. คณะกรรมการดำเนินการโครงการเพชรในตม

นอกจากนี้คณะกรรมการดำเนินการโครงการเพชรในตม โดยอธิการบดีมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้แต่งตั้งคณะอนุกรรมการดำเนินการโครงการเพชรในตม และกรรมการเฉพาะกิจในการดำเนินการโครงการเพชรในตมที่จำเป็นโดยแยกศึกษาโครงสร้าง องค์ประกอบ และบทบาทของคณะกรรมการบริหารโครงการเพชรในตมดังต่อไปนี้

1. คณะที่ปรึกษาโครงการเพชรในตม
2. คณะกรรมการอำนวยการโครงการเพชรในตม
3. คณะกรรมการดำเนินการโครงการเพชรในตม
4. คณะอนุกรรมการดำเนินการโครงการเพชรในตม
5. คณะอนุกรรมการฝ่ายต่าง ๆ ของอนุกรรมการดำเนินการโครงการเพชรในตม
6. คณะอนุกรรมการเฉพาะกิจโครงการเพชรในตม
7. โครงสร้างของคณะกรรมการบริหารโครงการเพชรในตมว่าควรปรับเปลี่ยนอย่างไรเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพในการบริหารโครงการเพชรในตม

2) บทบาทของคณะกรรมการบริหารโครงการเพชรในตมนั้นเป็นการศึกษาขอบเขตและหน้าที่ของคณะกรรมการตามข้อ 1 ว่ามีความเหมาะสมเพียงใด ถ้าจะปรับปรุงควรปรับปรุงอย่างไร

บทที่ 2
เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาค้นคว้าเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องในการดำเนินการวิจัย ผู้วิจัยได้ดำเนินการรวบรวมเอกสารที่เกี่ยวข้องตามลำดับดังนี้

1. ที่มาของโครงการเพชรในตม
2. โครงสร้างการบริหารโครงการเพชรในตม
3. ระบบและโครงสร้างในการบริหารงาน
4. รูปแบบการบริหารองค์การ
5. เทคนิคเดลฟาย

1. ที่มาของโครงการเพชรในตม

โครงการเพชรในตม เริ่มต้นเมื่อปี พ.ศ. 2528 ด้วยความร่วมมือระหว่างคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ และศูนย์อาสาพัฒนาและป้องกันตนเอง (ปัจจุบันคือแผนกโครงการอาสาพัฒนาและป้องกันตนเอง) ศูนย์กิจการพลเรือน(ปัจจุบันคือส่วนกิจการพลเรือน) กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายใน โดยกำหนดวัตถุประสงค์ของโครงการร่วมกัน คือการพัฒนาชนบทโดยอาศัยบุคลากรของแต่ละท้องถิ่นที่ทุรกันดารห่างไกลความเจริญและล่อแหลมต่อความมั่นคงของชาติมาช่วยกันพัฒนาท้องถิ่นที่ตนเองมีภูมิลำเนา

โครงการเพชรในตมเริ่มรับนิสิตรุ่นแรกเมื่อปีการศึกษา 2529 โดยคณะศึกษาศาสตร์ได้รับความเห็นชอบจากที่ประชุมผู้บริหารมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ กำหนดจำนวนให้รับนิสิตตามโครงการได้ปีละ 30 คน โดยให้คัดเลือกนักเรียนที่เรียนดี มีความประพฤติดี มีอุปนิสัยและทัศนคติที่เหมาะสมแก่การเป็นครู ทั้งนี้จะต้องรวมถึงการมีอุดมการณ์ในการพัฒนาท้องถิ่นชนบทที่มีฐานะยากจน ให้เข้ามารับการศึกษาตามหลักสูตรการศึกษาบัณฑิตเป็นเวลา 4 ปี นอกจากการศึกษาตามหลักสูตรปกติแล้วนิสิตตามโครงการจะต้องได้รับความรู้เกี่ยวกับการพัฒนาชนบท รวมทั้งการเป็นผู้นำท้องถิ่นเพื่อจะได้นำความรู้ที่ได้ไปปฏิบัติหน้าที่ที่นอกเหนือไปจากการปฏิบัติหน้าที่ตามปกติ

อย่างไรก็ตามนอกจากขบวนการคัดเลือกเข้าศึกษาตามโครงการการจัดหลักสูตรตามปกติเสริมด้วยหลักสูตรพิเศษเพื่อให้บัณฑิตตามโครงการสามารถปฏิบัติงานได้ตามวัตถุประสงค์ของโครงการแล้วก็ตาม แต่วัตถุประสงค์ของโครงการในภาพรวมที่สำคัญอีกประการหนึ่งที่ยังไม่บรรลุวัตถุประสงค์คือการดำเนินการโครงการให้ครบวงจร คือ นอกจากการ

คัดเลือกเข้าศึกษา การจัดกิจกรรมการศึกษาจนสำเร็จการศึกษาแล้วยังจะต้องจัดหาสถานที่ที่เหมาะสมสำหรับบัณฑิตตามโครงการได้ใช้ความรู้ความสามารถที่ได้รับการศึกษาอบรมไปพัฒนาชนบท ซึ่งตนเองมีภูมิลำเนาหรือใกล้เคียงกับสถานที่ดังกล่าว เพื่อแก้ปัญหาการขาดแคลนครูที่เกิดจากการย้ายกลับภูมิลำเนาตนเองเมื่อปฏิบัติราชการครบตามเกณฑ์ที่ทางราชการกำหนด โครงการเพชรในตมจึงได้ขอความร่วมมือจากกระทรวงศึกษาธิการซึ่งก็เห็นด้วยในหลักการ ดังนั้นคณะกรรมการโครงการเพชรในตมจึงประกอบด้วย 3 ฝ่ายคือ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โดยคณะศึกษาศาสตร์ ส่วนกิจการพลเรือน กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายใน โดยแผนกโครงการอาสาพัฒนาและป้องกันตนเอง และกระทรวงศึกษาธิการ โดยสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ

เนื่องจากเกณฑ์การคัดเลือกกำหนดให้คัดเลือกจากนักเรียนที่มีฐานะยากจนแต่เรียนดี ประพฤติดี จึงทำให้มีปัญหาเรื่องเงินทุนสำหรับใช้จ่ายตามความจำเป็น ได้แก่ ค่าที่พัก ค่าอาหาร ค่าอุปกรณ์การศึกษา ค่าใช้จ่ายในการเดินทางและการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร ซึ่งนอกจากให้การศึกษาตามมาหลักสูตรแล้วนิสิตโครงการนี้จำเป็นต้องได้รับการอบรมพิเศษ เพื่อเพิ่มพูนความรู้ความสามารถที่จำเป็นสำหรับการพัฒนาท้องถิ่น เช่น ความรู้เกี่ยวกับการเป็นผู้นำชุมชน การเกษตร การประมง การสหกรณ์ การสาธารณสุข การบริหารธุรกิจ การตลาด เป็นต้น

ในโอกาสที่นิสิตโครงการเพชรในตมรุ่นที่ 1 จำนวน 29 คน นำโดยผู้อำนวยการศูนย์อาสาพัฒนาและป้องกันตนเอง ได้เข้าเยี่ยมคารวะ พลเอกอาทิตย์ กำลังเอก ซึ่งขณะที่ดำรงตำแหน่งผู้บัญชาการทหารสูงสุด รักษาราชการในตำแหน่งผู้บัญชาการทหารบก และผู้อำนวยการป้องกันการกระทำอันเป็นคอมมิวนิสต์ทั่วไป เมื่อวันที่ 6 มิถุนายน 2529 ในฐานะที่ท่านเป็นผู้มีความสนใจและให้การสนับสนุนโครงการนี้มาแต่เริ่มแรก ได้บริจาคทรัพย์เพื่อใช้ดำเนินการในโครงการเพชรในตมเป็นทุนเริ่มแรกจำนวนหนึ่งแสนบาท และขณะเดียวกัน ส่วนกิจการพลเรือนได้มอบเงินสมทบอีกด้วยจำนวนหนึ่งคณะกรรมการโครงการเพชรในตมจึงขออนุญาตจากท่านจัดตั้งเป็นกองทุนโดยขอใช้ชื่อว่า "กองทุนกำลังเอก (เพชรในตม)" โดยใช้ดอกผลจากกองทุนเป็นค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน แต่เนื่องจากการดำเนินงานตามโครงการนี้จำเป็นต้องมีค่าใช้จ่ายต่าง ๆ จำนวนมาก กองทุนที่จัดตั้งไว้จึงไม่เพียงพอ ท่านจึงมีดำริให้มีการรณรงค์จัดหาทุนเพิ่มเติมโดยจัดให้มีกิจกรรมต่าง ๆ ตามโอกาสอันสมควร เช่น จัดให้มีการแข่งขันชกมวยนัดพิเศษขึ้น ณ เวทีมวยลุมพินี ในวันที่ 11 พฤศจิกายน 2529 ได้เงินจำนวน 1,130,795.61 บาท ซึ่งทำให้การดำเนินงานต่าง ๆ สามารถดำเนินไปได้คล่องตัวมากขึ้นกว่าเดิม

ในปัจจุบันโครงการเพชรในตมได้รับการสนับสนุนจากหน่วยงานต่าง ๆ คือ

1. กองทุนสนับสนุนโครงการเพชรในตมโดยอาศัยดอกผลจากยอดต่างๆ ดังนี้
   1.1 กองทุนกำลังเอก (เพชรในตม) ซึ่งมียอดเงินฝากจำนวน 1,000,000 บาท
   1.2 กองทุนเสถียรธรรมสถาน ซึ่งมียอดเงินฝากจำนวน 200,000 บาท

1.3 กองทุนรองศาสตราจารย์ ดร.สมบูรณ์ ซิตพงษ์ จำนวน 4,000 บาท

2. เงินงบประมาณหมวดเงินอุดหนุนของคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ที่กำหนดเป้าหมายจะให้ทุนแก่นิสิตในโครงการคนละ 30,000 บาทต่อปี
3. เงินสนับสนุนจากกองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายใน โดยให้ทั้งเป็นทุนสำหรับนิสิตและสนับสนุนโครงการด้านต่าง ๆ เป็นประจำทุกปีซึ่งมีส่วนสำคัญทำให้โครงการสามารถดำเนินไปได้
4. เงินสนับสนุนจากหน่วยงานอื่น ๆ ที่เห็นความสำคัญของโครงการ โดยส่วนใหญ่ สนับสนุนในลักษณะเฉพาะเรื่อง เฉพาะกิจกรรม

พลเอกอาทิตย์ กำลังเอก ท่านเป็นทหารที่มองการณ์ไกล เห็นความสำคัญของการศึกษาที่จะช่วยแก้ปัญหาของสังคมในชนบทมีส่วนร่วมในการผลักดันและสนับสนุนโครงการเพชรในตมให้บรรลุวัตถุประสงค์ตั้งแต่แรกจนถึงปัจจุบัน ท่านมีความห่วงใยนิสิตโครงการเพชรในตมว่าถ้าให้นิสิตเหล่านี้ออกไปหาที่พักเองตามความเหมาะสมอาจจะได้รับประสบการณ์จากสังคมที่ไม่พึงประสงค์ ซึ่งอาจจะมีผลกระทบต่อการศึกษาเล่าเรียนและอาจมีผลกระทบในการปฏิบัติงานในอนาคตอีกด้วย ประกอบกับผู้ปกครองนิสิตโครงการเพชรในตมก็เป็นผู้ที่ยากจน บางคนไม่มีค่าใช้จ่ายพอสำหรับเรื่องค่าที่พักอีกด้วย ด้วยความห่วงใยดังกล่าวและด้วยความเมตตาท่านได้มีบัญชาให้ พลโทจรวย วงศ์สายัณห์ ผู้อำนวยการศูนย์กิจการพลเรือน ให้ประสานงานกับมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อหาที่ดินจัดสร้างหอพักนิสิตโครงการเพชรในตมโดยมอบให้ พันเอกธีระศักดิ์ ริมธีระกุล เป็นผู้ประสานงานตามหนังสือจากศูนย์กิจการพลเรือน ถึงมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ลงวันที่ 6 มิถุนายน 2539 ซึ่งมหาวิทยาลัยได้ยินยอมให้ใช้สถานที่เพื่อสร้างหอพักตามหนังสือที่ ทม 1001/2525 ลงวันที่ 11 มิถุนายน 2529 และได้มีพิธีวางศิลาฤกษ์การก่อสร้างอาคารหอพักเมื่อวันที่ 7 สิงหาคม 2529 โดยพลเอกอาทิตย์กำลังเอก ได้บริจาคเงินจำนวน 5,000,000 บาท เพื่อก่อสร้างอาคารหอพักนิสิตโครงการเพชรในตม พร้อมทั้งจัดหาสิ่งอำนวยความสะดวกโดยมอบให้กรมยุทธโยธาทหารบกเป็นผู้รับผิดชอบในการออกแบบอาคาร ตรวจสอบความถูกต้องในการก่อสร้าง และรับมอบอาคารจากผู้รับเหมาก่อสร้างเมื่อการก่อสร้างเสร็จ สมบูรณ์ ซึ่งทางกองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในได้มอบให้มหาวิทยาลัยโดยสมบูรณ์ ตามหนังสือที่ นร.5100/815 ลงวันที่ 28 ธันวาคม 2530 เพื่อให้มหาวิทยาลัยได้ใช้ประโยชน์ตามวัตถุประสงค์ต่อไป แต่อย่างไรก็ตามเนื่องจากทางโครงการเพชรในตมประสบปัญหาเรื่องที่พักของนิสิตโครงการเพชรในตมอย่างมาก เมื่อหอพักสร้างเสร็จก็ได้จัดให้นิสิตเข้าพักตั้งแต่วันที่ 1 มิถุนายน 2530 โดยมีนิสิตรุ่นที่ 1 และรุ่นที่ 2 เข้าพักรวมทั้งสิ้น 56 คน

ทางคณะกรรมการโครงการเพชรในตมได้จัดให้มีพิธีเปิดป้ายอาคารหอพักนิสิตโครงการเพชรในตม เมื่ออังคารที่ 16 กุมภาพันธ์ 2531

อาคารหอพักนิสิตโครงการเพชรในตมเป็นตึก 4 ชั้น และมีดาดฟ้าเป็นชั้นที่ 5 มีรายละเอียดการใช้ประโยชน์คือ

ชั้นที่ 1 เป็นห้องรับแขก ห้องพักอาจารย์ประจำหอพัก 2 ห้อง และห้องโถงสำหรับจัดกิจกรรมรวมทั้งเป็นสถานที่สำหรับพักผ่อนของนิสิต

ชั้นที่ 2 เป็นห้องนอน ห้องอ่านหนังสือ และห้องน้ำสำหรับนิสิตชาย

ชั้นที่ 3 เป็นห้องนอน ห้องอ่านหนังสือ ห้องน้ำสำหรับนิสิตหญิงและมีห้องสำหรับผู้ช่วยอาจารย์ประจำหอพักนิสิต

ชั้นที่ 4 เป็นห้องนอน ห้องอ่านหนังสือ และห้องน้ำสำหรับนิสิตหญิง

ชั้นที่ 5 เป็นดาดฟ้า สำหรับตากเสื้อผ้า

หอพักนิสิตนี้ทางกองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในได้กรุณาจัดงบประมาณสนับสนุนการต่อเติมและปรับปรุงส่วนที่ชำรุดอย่างต่อเนื่องตลอดมา

สำหรับการควบคุมดูแลหอพักโครงการเพชรในตมนั้น มหาวิทยาลัยได้แต่งตั้งคณะกรรมการควบคุมดูแลหอพัก รับผิดชอบในการดำเนินงานตั้งแต่ปี 2530 เป็นต้นมา ในระยะเริ่มแรกได้จัดผู้ช่วยอาจารย์ประจำหอพักมาทำหน้าที่ช่วยควบคุมดูแลโดยรับผู้ที่จบการศึกษาระดับอนุปริญญาที่มีคุณสมบัติเหมาะสมเข้ามาช่วยงาน เมื่อดำเนินงานมาได้ระยะหนึ่งได้มีการปรับเงินเดือนข้าราชการและลูกจ้างทำให้ยอดค่าใช้จ่ายของโครงการสูงขึ้น ประกอบกับการหาลูกจ้างมาช่วยงานดังกล่าวก็หายากเพราะงานที่รับผิดชอบนี้หนักมาก ตอนหลังทางโครงการจึงได้พิจารณาเลือกนิสิตปริญญาโทที่มีคุณสมบัติเหมาะสมเป็นชาย 1 คน และหญิง 1 คน เป็นผู้ช่วยอาจารย์ประจำหอพักโดยได้ค่าตอบแทนเป็นเงินสนับสนุนการทำปริญญานิพนธ์เดือนละ 500 บาท ซึ่งโครงการก็สามารถดำเนินมาได้จนปัจจุบันนี้

เมื่อโครงการเพชรในตมเริ่มรับนิสิต เข้าโครงการตั้งแต่ปีการศึกษา 2529 คณะกรรมการโครงการก็พยายามประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อผลักดันให้ผู้สำเร็จการศึกษาได้รับการพิจารณาเข้าบรรจุงานตามวัตถุประสงค์ของโครงการที่ตั้งไว้ ในการนี้ กระทรวงศึกษาธิการโดยมีปลัดกระทรวงศึกษาธิการเป็นประธาน ผู้แทนจากกองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในและผู้แทนจากมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้ประชุมและมีมติเห็นสมควรให้นิสิตโครงการเพชรในตมที่สำเร็จการศึกษาปีละ 30 คน บรรจุในโรงเรียนในสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาแห่งชาติที่ตนเองมีภูมิลำเนาหรือใกล้เคียงกับที่ตนเองมีภูมิลำเนา

เมื่อนำเสนอกระทรวงศึกษาธิการทางกระทรวงก็เห็นชอบกับโครงการตามหนังสือที่ ศธ 0212/11364 ลงวันที่ 10 เมษายน 2533 ทางคณะกรรมการดำเนินการจึงได้นำเสนอคณะรัฐ

มนตรีเพื่อให้ความเห็นชอบกับโครงการเพชรในตมโดยผ่านสำนักงานสภาความมั่นคงแห่งชาติ และคณะรัฐมนตรี ได้ประชุมปรึกษาเมื่อวันที่ 24 เมษายน 2533 ลงมติอนุมัติในหลักการให้ดำเนินโครงการเพชรในตมต่อไปได้ตามหนังสือที่ นร 0202/ ว (ล)6253 ลงวันที่ 27 เมษายน 2533 เมื่อโครงการเพชรในตมดำเนินมาได้ระยะหนึ่ง ทางคณะกรรมการข้าราชการครู และกองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในได้กระทำการประเมินโครงการได้ข้อสรุปว่าการผลิตบัณฑิตโครงการเพชรในตมได้ผลดีมาก สมควรได้รับการสนับสนุนและขยายโครงการในลักษณะนี้ให้กว้างขวางออกไป เพื่อให้ได้บุคลากรที่มีคุณภาพในการพัฒนาสังคม และประเทศชาติต่อไป แต่อย่างไรก็ตามการจัดหลักสูตรให้ผู้เรียนเพียง 4 ปีนั้นไม่สามารถพัฒนาบุคลากรให้สมบูรณ์ทุกด้านที่สามารถพัฒนาชนบทที่มีความแตกต่างกันเป็นอันมากได้ โครงการเพชรในตมจึงได้จัดประชุมสัมมนาบัณฑิตของโครงการเพื่อทราบข้อเสนอแนะ และจัดทำโครงการฝึกอบรมเป็นระยะๆ เพื่อเสริมให้โครงการสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

2. โครงสร้างการบริหารโครงการเพชรในตม

การบริหารงานต่าง ๆ จะประสบผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์ได้จะต้องทราบวัตถุประสงค์ของงานภาระหน้าที่หลัก ภาระหน้าที่รอง เพื่อให้ผู้รับผิดชอบได้ทราบขอบข่ายงาน และ โครงสร้างการบริหารงาน จัดทำแผนปฏิบัติงานที่มีประสิทธิภาพ มอบหมายภาระหน้าที่ให้แต่ละฝ่ายปฏิบัติงานติดตามประเมินผลการปฏิบัติงาน ทำการปรับปรุงแผนปฏิบัติงานเพื่อให้เหมาะสมและบรรลุถึงวัตถุประสงค์ของการปฏิบัติงานได้ สำหรับโครงสร้างการบริหารโครงการเพชรในตมนี้ได้มีการแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินการโครงการเพชรในตมของมหาวิทยาลัยตามข้อบังคับมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒว่าด้วยการศึกษาภาคปกติขึ้นปริญญาตรีตามโครงการเพชรในตม พ.ศ. 2530 ข้อ 4 แต่ก็ประสบปัญหาเรื่องการประสานงานกับกองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในและกระทรวงศึกษาธิการ จึงต้องมีการปรับโครงสร้างใหม่โดยกองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในระยะต่อมา

วัตถุประสงค์ของโครงการเพชรในตม

โครงการเพชรในตมได้จัดตั้งขึ้นโดยเจตนารมณ์ที่มุ่งพัฒนาบุคลากรในหมู่บ้านอาสาพัฒนาและป้องกันตนเอง ซึ่งทุรกันดารห่างไกลความเจริญและล่อแหลมต่อความมั่นคงของชาติ ให้มีความรู้ความสามารถไปเป็นครูและผู้นำในการพัฒนาท้องถิ่นที่ตนเองมีภูมิลำเนาทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมือง และการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข อีกทั้งสามารถแก้ปัญหาการขาดผู้นำสังคมอันเนื่องมาจากการย้ายกลับภูมิลำเนาเมื่อปฏิบัติงานครบตามเกณฑ์ที่ราชการกำหนด จึงสรุปเป็นวัตถุประสงค์ของโครงการได้ดังนี้

1. เพื่อคัดเลือกบุคลากรที่สำเร็จการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลายที่มีความรู้ความสามารถ มีความประพฤติที่เหมาะสม และมีทัศนคติที่ดีต่อการเป็นครูจากหมู่บ้านอาสาพัฒนาและป้องกันตนเองให้มีโอกาสเข้ารับการศึกษาในระดับปริญญาตรี

2. เพื่อพัฒนานิสิตโครงการเพชรในตมให้มีความรู้ความสามารถที่จะไปเป็นครูตามหลักสูตรปกติแล้วยังเสริมความรู้ความสามารถด้านวิชาชีพ เศรษฐกิจ สังคม การเมือง และคุณลักษณะอันพึงประสงค์

3. เพื่อให้บัณฑิตโครงการเพชรในตมได้นำความรู้ความสามารถจากการศึกษาตามโครงการไปเป็นครูและเป็นผู้นำในการพัฒนาท้องถิ่นที่ตนเองมีภูมิลำเนา หรือภูมิลำเนาใกล้เคียง

โครงสร้างการบริหารโครงการเพชรในตม

โครงสร้างการบริหารโครงการเพชรในตมนี้ ขอแบ่งออกเป็น 2 ช่วงคือ

1. โครงสร้างการบริหารโครงการเพชรในตมในระยะแรก
2. โครงสร้างการบริหารโครงการเพชรในตมในปัจจุบัน

โครงสร้างการบริหารโครงการเพชรในตมในระยะแรก

โครงสร้างการบริหารโครงการเพชรในตมในระยะเริ่มแรกประกอบด้วยกรรมการหลักอยู่ 2 ฝ่าย คือจากมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ และกองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายใน ส่วนกรรมการจากกระทรวงศึกษาธิการ และกรรมการภายนอกเป็นกรรมการประกอบเท่านั้น ดังมีรายละเอียดของโครงสร้างคือ

ก. คณะกรรมการที่ปรึกษามี พลเอกอาทิตย์ กำลังเอก เป็นประธาน ส่วนกรรมการแบ่งออกเป็น 3 ฝ่าย คือ

1. ฝ่าย กอ.รมน. ประกอบด้วย นายทหารระดับสูงที่มีส่วนสนับสนุนโครงการทั้งในระยะเริ่มต้นโครงการและมีส่วนสนับสนุนโครงการในขณะนั้น
2. ฝ่ายมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประกอบด้วย อธิการบดี และคณบดีคณะศึกษาศาสตร์
3. ฝ่ายหน่วยงานอื่น ๆ ประกอบด้วย ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ เลขาธิการสำนักงานการประถมศึกษาแห่งชาติ ผู้ตรวจราชการกระทรวงศึกษาธิการ และบุคคลภายนอกที่มีส่วนสนับสนุนโครงการเพชรในตม

ข. คณะกรรมการดำเนินงาน มีรองคณบดีฝ่ายกิจการนิสิต เป็นประธานกรรมการ ส่วนกรรมการแบ่งออกเป็น 3 ฝ่าย เช่นเดียวกับคณะกรรมการที่ปรึกษาคือ

1. ฝ่าย กอ.รมน. ประกอบด้วยเจ้าหน้าที่ของกองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในที่มีส่วนรับผิดชอบโครงการเพชรในตมโดยตรง
2. ฝ่ายมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประกอบด้วยคณาจารย์และเจ้าหน้าที่ที่มหาวิทยาลัยมอบให้รับผิดชอบดำเนินการโครงการเพชรในตม มีทั้งจากกองบริการการศึกษาและคณะศึกษาศาสตร์ แต่ใช้คณาจารย์จากคณะศึกษาศาสตร์เป็นหลัก
3. ฝ่ายหน่วยงานอื่น ๆ ประกอบด้วยบุคลากรจากกระทรวงศึกษาธิการและบุคคลภายนอกที่มีส่วนสนับสนุนโครงการ

ในการจัดทำกิจกรรมของโครงการนั้น คณะศึกษาศาสตร์จะตั้งคณะกรรมการเฉพาะกิจหรือเสนอมหาวิทยาลัยแต่งตั้งกรรมการเฉพาะกิจดำเนินการเป็นเรื่อง ๆ เช่น คณะกรรมการคัดเลือกนิสิตโครงการเพชรในตม คณะกรรมการควบคุมดูแลหอพักนิสิตโครงการเพชรในตม

ในระยะต่อมาเมื่อมีการรับนิสิตเข้าศึกษาและมีการรับนิสิตเข้าพักในหอพักแล้ว ภาระกิจของโครงการก็ขยายมากขึ้นจึงต้องมีการปรับโครงสร้างของคณะกรรมการตามความเหมาะสมและได้มีการเสนอโครงสร้างคณะกรรมการโครงการเพชรในตมให้มีอำนาจที่ถูกต้องตามกฎหมาย ในรูปของข้อบังคับมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒว่าด้วยการศึกษาภาคปกติขั้นปริญญาตรีตามโครงการเพชรในตม พ.ศ. 2530 ซึ่งได้กำหนดโครงสร้างของคณะกรรมการโครงการเพชรในตม และอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการไว้ดังนี้

ครุฑ

ข้อบังคับมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ว่าด้วยการศึกษาภาคปกติขั้นปริญญาตรีตามโครงการเพชรในตม
พ.ศ. 2530

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา 15(1) แห่งพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พ.ศ. 2517 สภามหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ออกข้อบังคับว่าด้วยการศึกษาภาคปกติขั้นปริญญาตรี ตามโครงการเพชรในตม ไว้ดังต่อไปนี้

ข้อ 4 ให้มีคณะกรรมการคณะหนึ่ง เรียกว่า คณะกรรมการโครงการเพชรในตม ประกอบด้วย คณบดีคณะศึกษาศาสตร์ เป็นประธานกรรมการ ผู้แทนภาควิชาทุกภาควิชาของคณะศึกษาศาสตรี ผู้แทนศูนย์อาสาพัฒนาและป้องกันตนเอง จำนวน 2 คน และผู้ที่อธิการบดีแต่งตั้งจำนวนไม่เกิน 5 คน เป็นกรรมการ

คณะกรรมการจะแต่งตั้งบุคคลใดเป็นเลขานุการและผู้ช่วยเลขานุการก็ได้

ข้อ 5 กรรมการที่อธิการบดีแต่งตั้งมีวาระอยู่ในตำแหน่งคราวละสองปี

ในกรณีที่กรรมการผู้ได้รับแต่งตั้งพ้นตำแหน่งก่อนวาระและมีการแต่งตั้งกรรมการแทนหรือในกรณีที่มีการแต่งตั้งคณะกรรมการเพิ่มในระหว่างที่กรรมการซึ่งแต่งตั้งไว้ยังมีวาระอยู่ในตำแหน่ง ให้ผู้ที่ได้รับแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งแทน หรือเป็นกรรมการเพิ่มขึ้นอยู่ในตำแหน่งเท่ากับวาระที่เหลืออยู่ของกรรมการซึ่งได้แต่งตั้งไว้แล้วนั้น

กรรมการซึ่งพ้นตำแหน่งตามวาระอาจได้รับแต่งตั้งอีกได้

ข้อ 6 กรรมการซึ่งได้รับแต่งตั้งพ้นจากตำแหน่งก่อนวาระเมื่อ

6.1 ตาย

6.2 ลาออก

6.3 อธิการบดีให้ออก

6.4 เป็นบุคคลล้มละลาย

6.5 เป็นคนไร้ความสามารถหรือคนเสมือนไร้ความสามารถ หรือ

6.6 ได้รับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก เว้นแต่โทษสำหรับความผิดที่ได้กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ

ข้อ 7 การประชุมของคณะกรรมการต้องมีกรรมการมาประชุมไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนกรรมการทั้งหมดจึงเป็นองค์ประชุม ถ้าประธานกรรมการไม่มาประชุมหรือไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้กรรมการที่มาประชุมเลือกกรรมการคนหนึ่งเป็นประธานที่ประชุม

การวินิจฉัยชี้ขาดของที่ประชุมให้ถือเสียงข้างมาก

กรรมการคนหนึ่งให้มีเสียงหนึ่งในการลงคะแนน ถ้าคะแนนเสียงเท่ากันให้ประธานในที่ประชุมออกเสียงเพิ่มขึ้นได้อีกเสียงหนึ่งเป็นเสียงชี้ขาด

ข้อ 8 คณะกรรมการมีอำนาจแต่งตั้งอนุกรรมการ เพื่อพิจารณาเสนอความเห็นต่อคณะกรรมการได้ ให้นำความในข้อ 7 มาใช้บังคับแก่การประชุมของคณะอนุกรรมการโดยอนุโลม

ข้อ 9 คณะกรรมการมีอด

9.1 กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการสำหรับการคัดเลือกเข้าเป็นนิสิตตามข้อบังคับข้อ 11

9.2 กำหนดวิชาเอกที่นิสิตต้องศึกษาตามข้อบังคับข้อ 12

9.3 กำหนดกิจกรรมเสริมหลักสูตรที่นิสิตต้องทำตามข้อบังคับข้อ 13

9.4 วางระเบียบที่นิสิตต้องปฏิบัติในการเข้าพักในหอพัก ตามข้อบังคับข้อ 14

9.5 กำหนดหลักเกณฑ์เกี่ยวกับคะแนนควาประพฤติ การตัดคะแนนความประพฤติ และการลงโทษนิสิตผู้ถูกตัดคะแนนความประพฤติตามข้อบังคับข้อ 16

9.6 วางระเบียบอื่น ๆ เพื่อปฏิบัติการตามข้อบังคับนี้

9.7 ควบคุมดูแลหอพักและนิสิตตามโครงการเพชรในตม และให้มีอำนาจมอบหมายให้บุคคลอื่นควบคุมดูแลแทนได้

เมื่อข้อบังคับมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ว่าด้วยการศึกษาภาคปกติขั้นปริญญาตรีตามโครงการเพชรในตม พ.ศ. 2530 ได้ผ่านความเห็นชอบจากสภามหาวิทยาลัย เมื่อวันที่ 30 พฤษภาคม 2530 โครงสร้างการบริหารโครงการเพชรในตมได้เปลี่ยนไปจากเดิมโดยมีโครงสร้างดังนี้

1. คณะกรรมการที่ปรึกษาโครงการเพชรในตมยังมี พลเอกอาทิตย์ กำลังเอก ยังเป็นประธานกรรมการและมีโครงสร้างกรรมการและกรรมการฝ่ายต่าง ๆ ยังคงเดิม

2. คณะกรรมการโครงการเพชรในตมปรับไปตามโครงสร้างที่กำหนดในข้อบังคับ คือคณบดีคณะศึกษาศาสตร์ เป็นประธานกรรมการ ผู้แทนจากภาควิชาต่าง ๆ ในคณะศึกษาศาสตร์ทุกภาควิชา ผู้แทนกองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายใน 2 ท่าน ผู้ที่อธิการบดีแต่งตั้ง 5 ท่าน และมีเลขานุการและผู้ช่วยเลขานุการ

และคณะกรรมการมีการแต่งตั้งอนุกรรมการขึ้นมารับผิดชอบงาน 2 ด้านคือ

1. คณะอนุกรรมการควบคุมดูแลหอพักนิสิตโครงการเพชรในตม โดยมีผู้ช่วยคณบดีฝ่ายกิจการนิสิตเป็นประธานอนุกรรมการ มีอนุกรรมการร่วมรับผิดชอบอีก 9 ท่าน

2. คณะอนุกรรมการกำหนดกิจกรรมเสริมหลักสูตรนิสิตโครงการเพชรในตม โดยมีคณบดีคณะศึกษาศาสตร์ เป็นประธานอนุกรรมการ และมีอนุกรรมการฝ่ายต่าง ๆ รวม 8 ฝ่าย คือ อนุกรรมการด้านกฎหมายชาวบ้าน อนุกรรมการด้านสาธารณสุขพื้นฐาน อนุกรรมการด้านจริยธรรม อนุกรรมการด้านการเกษตรและสหกรณ์ อนุกรรมการด้านการจัดการและการตลาด อนุกรรมการด้านความมั่นคงแห่งชาติ อนุกรรมการด้านการพัฒนาชุมชน อนุกรรมการด้านนันทนาการ นอกจาก 8 ด้านแล้วยังมีอนุกรรมการและเลขานุการอีก 1 ท่าน

จากโครงสร้างการบริหารงานดังกล่าวจะเห็นได้ว่าขาดกรรมการจากฝ่ายกระทรวงศึกษาธิการที่จะมาร่วมพิจารณาการดำเนินการ ทั้งนี้เนื่องจากในระยะเริ่มแรกกระทรวงศึกษาธิการจะมีส่วนร่วมรับผิดชอบในการคัดเลือกผู้เข้าโครงการเท่านั้น แต่ในการดำเนินการ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒจะร่วมรับผิดชอบกับกองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายใน ผลสุดท้ายเมื่อนิสิตใกล้จะจบก็มีการพิจารณาว่าจะต้องหาสถานที่หรือหน่วยงานเพื่อให้บัณฑิตไปปฏิบัติงานและหน่วยงานนั้นจะต้องอยู่ในหมู่บ้านอาสาพัฒนาและป้องกันตนเองตามวัตถุประสงค์ของโครงการ จึงต้องย้อนกลับมาพิจารณาร่วมกับกระทรวงศึกษาธิการอีก เมื่อมีการเห็นชอบร่วมกันในหลักการว่าจะให้บัณฑิตโครงการเพชรในตมบรรจุเข้ารับราชการในสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาแห่งชาติ จึงได้ร่วมกันเสนอเข้าคณะรัฐมนตรีเพื่ออนุมัติในหลักการที่ทั้งสามฝ่ายให้ความเห็นชอบนี้ ซึ่งผลที่สุดก็ได้รับความเห็นชอบ เมื่อวันที่ 24 เมษายน 2533 ตามหนังสือ นร.0202/ว(ล) 6253 ลงวันที่ 27 เมษายน 2533 ซึ่งมีผลให้โครงสร้างของคณะกรรมการดำเนินการโครงการเพชรในตมต้องปรับเปลี่ยนใหม่

โครงสร้างการบริหารโครงการเพชรในตมในปัจจุบัน

ทางกองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายใน กระทรวงศึกษาธิการ และมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้ประชุมปรึกษากำหนดองค์กรในการดำเนินโครงการตามคำสั่งกองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายใน ที่ 207/2533 เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการโครงการเพชรในตมดังต่อไปนี้

1. คณะที่ปรึกษาโครงการเพชรในตม

1.1 พลเอกอาทิตย์	กำลังเอก	ที่ปรึกษา
1.2 พลเอกประเทียบ	เทศวิศาล	ที่ปรึกษา
1.3 ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ		ที่ปรึกษา
1.4 ปลัดทบวงมหาวิทยาลัย		ที่ปรึกษา
1.5 เลขาธิการสภาความมั่นคงแห่งชาติ		ที่ปรึกษา
1.6 นายสมควร	อภัยพันธุ์	ที่ปรึกษา

1.7 นางชม้อย รัตนสุวรรณ ที่ปรึกษา

คณะกรรมการที่ปรึกษา ประกอบด้วย ผู้ริเริ่มและสนับสนุนโครงการ และผู้บริหารระดับสูงที่เกี่ยวข้องกับโครงการรวมทั้งสิ้น 7 คน มีหน้าที่ให้คำปรึกษาด้านนโยบายหรือการดำเนินการโครงการให้บรรลุวัตถุประสงค์

คณะกรรมการอำนวยการ ประกอบด้วย ผู้บริหารระดับสูงของหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับโครงการรวมทั้งสิ้น 11 คน มีหน้าที่ส่งเสริมสนับสนุนและอำนวยความสะดวกในการปฏิบัติงานของโครงการ

คณะกรรมการดำเนินการ ประกอบด้วย อธิการบดีมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เป็นประธานกรรมการ คณบดีคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทร-วิโรฒ เป็นรองประธานกรรมการและยังมีโครงสร้างของคณะกรรมการเช่นเดียวกับคณะกรรมการที่ผ่านมา แต่เน้นหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานของโครงการมากขึ้น คือ

1. ผู้แทนสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการทำหน้าที่ประสานงานกับหน่วยงานต่าง ๆ ของกระทรวงศึกษาธิการ ในการรับสมัคร และสอบคัดเลือกเข้าเป็นนิสิตโครงการเพชรในตม รวมทั้งสนับสนุนการจัดกิจกรรมของโครงการเพชรในตมในส่วนที่เกี่ยวข้อง
2. ผู้แทนสำนักงานข้าราชการครู ทำหน้าที่พิจารณาเรื่องการบรรจุบัณฑิตโครงการเพชรในตมเข้ารับราชการ ติดตามผลการปฏิบัติงาน รวมทั้งให้ข้อเสนอแนะในการปรับโครงการให้สอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่นมากยิ่งขึ้น
3. ผู้แทนสำนักงานการประถมศึกษาแห่งชาติมีหน้าที่จัดสรรอัตราเพื่อบรรจุบัณฑิตโครงการเพชรในตมและเสนอแนะต่อโครงการเพื่อให้ได้บัณฑิตที่มีความสามารถตรงต่อความต้องการของหน่วยงาน
4. รองอธิการบดีฝ่ายกิจการนิสิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มีหน้าที่ให้คำปรึกษา และสนับสนุนกิจกรรมของโครงการเพชรในตมเพื่อให้นิสิตได้รับความรู้และประสบการณ์ตามที่กำหนด
5. ผู้แทนคณะศึกษาศาสตร์ จำนวน 4 คน ส่วนใหญ่จะเป็นรองคณบดีคณะศึกษาศาสตร์ หรือผู้ที่มีส่วนรับผิดชอบโครงการเพชรในตม มีหน้าที่ให้การสนับสนุนกิจกรรมของโครงการทุก ๆ ด้าน

6. ผู้แทนส่วนกิจการพลเรือน และผู้อำนวยการกองงานมวลชน (ปัจจุบันคือ ผู้อำนวยการกองแผนงาน โครงการอาสาพัฒนาและป้องกันตนเอง/มวลชน) ทำหน้าที่ประสานงานเกี่ยวกับโครงการในส่วนที่เกี่ยวข้องโดยเฉพาะอย่างยิ่ง การสอบคัดเลือกเข้าเป็นนิสิตโครงการเพชรในตม การจัดสรรทุนสนับสนุนโครงการ สนับสนุนการจัดกิจกรรมด้านต่าง ๆ ร่วมพิจารณาโรงเรียนที่จะรับบัณฑิตเข้าบรรจุ รวมทั้งการติดตามผลการปฏิบัติงานของบัณฑิตที่สำเร็จจากโครงการ
7. เลขานุการคณะศึกษาศาสตร์ และหัวหน้าแผนกโครงการอาสาพัฒนาและป้องกันตนเอง กองงานมวลชน ทำหน้าที่ประสานงาน ติดตามผลการปฏิบัติงานของฝ่ายต่าง ๆ และเสนอผู้บังคับบัญชาเพื่อสั่งการให้การดำเนินงานเป็นไปตามแผนปฏิบัติงานของโครงการ

นอกจากคณะกรรมการทั้ง 3 ฝ่ายนี้คำสั่งดังกล่าวยังให้อำนาจคณะกรรมการแต่ละคณะพิจารณา แต่งตั้งคณะอนุกรรมการเพิ่มเติมตามความจำเป็นอีก ดังนั้นเพื่อให้เกิดความคล่องตัวในการดำเนินงานคณะกรรมการดำเนินงานจึงได้ตั้งคณะอนุกรรมการดำเนินงานโดยมีคณบดีคณะศึกษาศาสตร์ เป็นประธานผู้แทนจากกองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายใน 1 ท่านบุคลากรในคณะศึกษาศาสตร์ที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับโครงการเพชรในตม โดยมีเลขานุการคณะศึกษาศาสตร์เป็นกรรมการและเลขานุการ และเจ้าหน้าที่ในสำนักงานเลขานุการคณะศึกษาศาสตร์เป็นกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ นอกจากบุคคลดังกล่าวแล้วอนุกรรมการชุดนี้ยังประกอบไปด้วยประธานอนุกรรมการฝ่ายต่าง ๆ เพื่อจะได้รับทราบนโยบายแล้วปฏิบัติให้สอดคล้องกับงานของฝ่ายต่าง ๆ รวม 7 ฝ่ายดังนี้

1. ฝ่ายควบคุมดูแลหอพัก มีหน้าที่ดูแลรักษาอาคารหอพักนิสิตโครงการเพชรในตมให้อยู่ในสภาพเรียบร้อย อาศัยด้วยความปลอดภัย ดูแลความเป็นอยู่ของนิสิตโครงการเพชรในตมรวมทั้งสิ้น 4 ปี ให้สอดคล้องกับระเบียบการพักอาศัยในหอพักนิสิตโครงการเพชรในตม รวมทั้งประเมินผลความประพฤติของนิสิตเมื่อสำเร็จการศึกษาว่าสมควรได้รับการพิจารณาบรรจุเข้ารับราชการตามวัตถุประสงค์ของโครงการหรือไม่

2. ฝ่ายดำเนินการหลักสูตรกิจกรรมพิเศษมีหน้าที่รับผิดชอบการจัดกิจกรรมทางวิชาการที่จำเป็นเพิ่มเติมจากหลักสูตรการศึกษาบัณฑิตของนิสิตปกติ ซึ่งเนื้อหาของกิจกรรมที่จัดเสริมนี้มุ่งให้นิสิตนำความรู้ที่ได้ไปเป็นผู้นำในหมู่บ้านอาสาพัฒนาและป้องกันตนเองทั้งด้านอาชีพ เศรษฐกิจ การเมือง การปกครอง และสังคม ให้สอดคล้องกับกิจกรรมที่คณะอนุกรรมการดำเนินการได้เสนอให้คณะกรรมการข้าราชการครูพิจารณาปัจจุบันมี 7 ด้าน

3. ฝ่ายสอบคัดเลือก มีหน้าที่รับผิดชอบเกี่ยวกับการดำเนินการสอบคัดเลือกเข้าเป็นนิสิตโครงการเพชรในตมทั้งหมดเริ่มตั้งแต่การกำหนดจำนวนนิสิตที่จะรับของแต่ละกองทัพภาค กำหนดการสอบคัดเลือก แต่งตั้งกรรมการฝ่ายต่าง ๆ ประกาศรับสมัคร ประสานงานการรับสมัคร จัดทำข้อสอบประสานงานกับกรรมการดำเนินการสอบ ตรวจข้อสอบทำคะแนน จัดทำประกาศผลการสอบ ปรับปรุงวิธีการสอบเพื่อให้เกิดความสะดวก ประหยัด และได้ผลตามวัตถุประสงค์ที่กำหนด

4. ฝ่ายติดตามประเมินผลและวางแผนโครงการ มีหน้าที่ติดตามผลการปฏิบัติงานของโครงการ และบัณฑิตที่สำเร็จจากโครงการ ประเมินผลการปฏิบัติงานของโครงการเพื่อเสนอแนะ คณะอนุกรรมการในการดำเนินงานและเพื่อประโยชน์ในการจัดทำแผนของโครงการต่อไป

5. ฝ่ายสื่อสารและประชาสัมพันธ์ มีหน้าที่ประชาสัมพันธ์โครงการเพื่อให้บุคคลภายนอกได้ทราบวัตถุประสงค์และการปฏิบัติงานของโครงการ รวมทั้งประชาสัมพันธ์เพื่อให้เกิดความเข้าใจอันดีระหว่างคณะกรรมการฝ่ายต่าง ๆ รวมทั้งผู้เกี่ยวข้องกับโครงการ

6. ฝ่ายให้คำปรึกษาแก่นิสิต มีหน้าที่รับผิดชอบเกี่ยวกับการให้คำปรึกษาด้านการเรียนการเข้าร่วมกิจกรรมของนิสิต ทุนการศึกษา รวมทั้งช่วยแก้ปัญหาด้านต่าง ๆ ที่นอกเหนือจากด้านการเรียนการสอน เช่น ความเป็นอยู่ ปัญหาด้านการเงิน รวมทั้งร่วมแก้ปัญหาของนิสิตร่วมกับกรรมการฝ่ายต่าง ๆ โดยเฉพาะฝ่ายควบคุมดูแลหอพัก

7. ฝ่ายสิทธิประโยชน์ ทำหน้าที่ดูแลสิทธิประโยชน์ของโครงการ ตลอดจนร่วมมือประสานงานกับกรรมการฝ่ายต่าง ๆ มาสนับสนุนโครงการ

การประสานงานของคณะอนุกรรมการฝ่ายต่าง ๆ สามารถดำเนินไปได้ด้วยดี โดยผ่านที่ประชุมคณะอนุกรรมการดำเนินการ ซึ่งจะร่วมกันพิจารณากำหนดแผนปฏิบัติงานประจำปีของฝ่ายต่าง ๆ ให้สอดคล้องกับงบประมาณที่ได้รับและสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของโครงการ

3. ระบบและโครงสร้างในการบริหารงาน

ในการวิเคราะห์องค์การนั้นเป็นที่ยอมรับกันว่าองค์การเป็นระบบซึ่งประกอบด้วยหน่วยงานย่อยที่มีความสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน ดังนั้นการวิเคราะห์องค์การจึงมุ่งเน้นที่โครงสร้างขององค์การและกระบวนการทำงาน (Bacharach and Lawler. 1980 : 210) นักทฤษฎีระบบยืนยันว่าระบบทุกระบบที่มีความซับซ้อนจะมีลำดับขั้นของการบังคับบัญชา นั่นคือระบบทุกระบบยกเว้นระบบที่เล็กที่สุด จะประกอบไปด้วยระบบย่อย (Subsystems) และทุกระบบ ยกเว้นระบบที่ใหญ่ที่สุด จะเป็นส่วนหนึ่งของระบบใหญ่ (Suprasystem) (Kimbrough and Nunnery. 1988 :

310) องค์ประกอบของระบบอาจเป็นสัญลักษณ์ (Symbols) เช่น ภาษา อาจเป็นวัตถุ (Objects) เช่น โต๊ะ หนังสือ หรืออาจเป็นบุคคล (Subjects) เช่น ครูในโรงเรียน ดังนั้นระบบจึงประกอบด้วยผลรวมของสรรพสิ่งทั้งที่มีชีวิตและไม่มีชีวิตของสัญลักษณ์ วัตถุ และบุคคล ที่ทำให้เกิดเป็นแบบของพฤติกรรมที่เกิดขึ้นในระบบ (Hanson. 1979 : 146) หากพิจารณาให้ดีจะเห็นว่าระบบเป็นเครือข่าย (Network) ของระบบย่อยที่สัมพันธ์ซึ่งกันและกัน แต่ละระบบย่อยก็จะปฏิบัติการส่วนหนึ่งของภารกิจทั้งหมด โดยเปลี่ยนปัจจัยนำเข้าให้เป็นผลผลิตที่พึงปรารถนา (Knezevich. 1984 : 141)

โครงสร้างขององค์การเป็นสิ่งสำคัญยิ่งในการบริหารงาน เพราะโครงสร้างขององค์การที่เหมาะสมย่อมส่งผลให้องค์การมีประสิทธิผล (Hoy and Miskel. 1987 : 407) ในการจัดรูปโครงสร้างขององค์การนั้น หากการแบ่งงานกันทำและอำนาจหน้าที่ไม่ชัดเจน จะทำให้เกิดความสับสนผลผลิตน้อยและคุณภาพไม่ดี เกิดการซ้ำซ้อนในการทำงาน แต่งานบางอย่างอาจไม่มีใครทำ (Lippitt. 1982 : 31) การจัดรูปองค์การจึงเป็นปัญหาที่สำคัญยิ่งของผู้บริหาร เพราะเป็นการยากที่จะตอบว่าโครงสร้างขององค์การแบบใดเป็นโครงสร้างที่ดีที่สุดและมีความเหมาะสมที่สุด

ความหมายของระบบ (System)

ได้มีผู้ให้ความหมายของระบบไว้หลายประการ เช่น

1. ระบบหมายถึงรูปแบบของความสัมพันธ์ระหว่างหน่วยงานต่าง ๆ ภายในองค์การ โดยมุ่งที่จะบรรลุเป้าหมายเฉพาะบางอย่าง (Hodge and Johnson. 1970 : 6)

2. ระบบหมายถึงผลรวมของส่วนประกอบต่าง ๆ ที่ต้องพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกัน การพึ่งพาอาศัยกันหมายความว่า เมื่อมีการเปลี่ยนแปลงในส่วนประกอบหนึ่ง จะมีผลทำให้มีการเปลี่ยนแปลงในองค์ประกอบอื่น ๆ (Allan and other. 1980 : 3)

3. ระบบหมายถึงทั้งโครงสร้างและกระบวนการของบุคคลที่เกี่ยวข้องกันในการทำงาน มิได้หมายถึงแต่เพียงองค์ประกอบต่าง ๆ ขององค์การเท่านั้น แต่หมายรวมถึงความสัมพันธ์ระหว่างกัน ระหว่างองค์ประกอบต่าง ๆ (Lippitt. 1982 : 27)

4. ระบบหมายถึงโครงสร้างขององค์การ ซึ่งส่วนประกอบต่าง ๆ หรือระบบย่อยต่าง ๆ ทำงานด้วยกัน โดยมีจุดประสงค์เพื่อการบรรลุเป้าหมายองค์การ ส่วนประกอบต่าง ๆ หรือระบบย่อยต่างๆ เหล่านี้มีปฏิสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน และมีปฏิสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อมโดยใช้กระบวนการปฏิบัติงานที่มีมาตรฐาน และใช้ข้อมูลย้อนกลับจากสิ่งแวดล้อม (Dejnozka. 1983:160)

5. ระบบหมายถึงการทำงานขององค์ประกอบต่าง ๆ ขององค์การที่พึ่งพาอาศัยกัน เพื่อบรรลุวัตถุประสงค์ขององค์การ (Certo 1983 : 39)

6. ระบบหมายถึงการรวมตัวของสิ่งต่างๆ ให้เป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน โดยมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างกัน และพึ่งพาอาศัยกัน (Donnelly, Gibson and Ivancevich. 1984 : 544)

7. ระบบหมายถึงการจัดหน่วยงานที่ประกอบด้วยส่วนต่าง ๆ หรือระบบย่อยต่าง ๆ สองส่วนหรือมากกว่าสองส่วนที่ต้องพึ่งพาอาศัยกัน และสามารถกำหนดขอบเขตได้จากสิ่งแวดล้อม (Altman, Valenzi and Hodgetts. 1985 : 24)

8. ระบบหมายถึงส่วนประกอบต่างๆ ที่ต้องพึ่งพาอาศัยกันหรือมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างกัน และมีความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน (French and Bell. 1990 : 52)

จากความหมายของระบบที่กล่าวมาข้างต้น จะเห็นว่าระบบประกอบด้วยส่วนประกอบต่างๆ หรือระบบย่อยต่าง ๆ ที่มีความสัมพันธ์กัน มีปฏิสัมพันธ์ระหว่างกัน เพื่อการบรรลุเป้าหมายเฉพาะบางอย่างนอกจากนั้นจะเห็นได้ว่าระบบและโครงสร้างมีความสัมพันธ์กัน โดยให้ความหมายของระบบในรูปโครงสร้างขององค์การ

การที่จะเข้าใจองค์การได้นั้น จำเป็นจะต้องพิจารณาว่าองค์การเป็นระบบ ระบบขององค์การ (Corganization System) คือเซทของสมาชิกหรือองค์ประกอบต่างๆ ที่มีความสัมพันธ์ซึ่งกันและกันซึ่งจะต้องมีปัจจัยนำเข้า การแปลงสภาพปัจจัยนำเข้าให้เป็นผลผลิตไปสู่สิ่งแวดล้อมภายนอก ปัจจัยนำเข้าและผลผลิตสะท้อนถึงการที่ต้องพึ่งสิ่งแวดล้อม องค์ประกอบต่างๆ ที่มีความสัมพันธ์ซึ่งกันและกันหมายถึงการที่บุคคลและหน่วยงานต่าง ๆ ภายในองค์การจะต้องพึ่งพาอาศัยกันและจะต้องทำงานด้วยกัน

ความหมายของโครงสร้าง (Structure)

ได้มีผู้ให้ความหมายของโครงสร้างขององค์การ (Organization Structure) ไว้หลายประการ เช่น

1. โครงสร้างขององค์การหมายถึงรูปแบบที่เจตนาแสดงถึงความสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกขององค์การ (Paisey. 1981 : 64)

2. โครงสร้างขององค์การหมายถึงวิธีการจัดรูปงานเพื่อปฏิบัติกิจกรรมที่มีเป้าหมาย โดยจัดให้บุคคลในองค์การมีความเหมาะสมสอดคล้องซึ่งกันและกัน มีรูปแบบของความสัมพันธ์ที่แน่นอน ซึ่งกำหนดโดยปฏิสัมพันธ์ทางสังคม การประสานงานและพฤติกรรมที่เกี่ยวข้องกับงาน (Steers. 1981 : 34)

3. โครงสร้างขององค์การหมายถึงโครงร่างของตำแหน่งหน้าที่งานที่จะต้องปฏิบัติและสายการบังคับบัญชาระหว่างส่วนประกอบต่าง ๆ ขององค์การ (Schermerhorn, Hunt and Osborn. 1982 : 318)

4. โครงสร้างขององค์การหมายถึงความสัมพันธ์ระหว่างทรัพยากรต่าง ๆ ในการบริหารงาน จุดประสงค์ของโครงสร้างขององค์การก็เพื่อจะส่งเสริมการใช้ทรัพยากรแต่ละอย่างทั้งการใช้โดยบุคคลหรือกลุ่มบุคคลเพื่อทำให้องค์การบรรลุเป้าหมาย (Certo. 1983 : 179)

5. โครงสร้างขององค์การหมายถึงสิ่งที่แสดงให้เห็นว่าองค์การหนึ่ง ๆ มีการแบ่งงานกันอย่างไร ใครรายงานถึงใคร มีกลไกที่เป็นทางการในการประสานงานกันอย่างไร และรูปแบบของการมีปฏิสัมพันธ์ภายในองค์การนั้น ๆ เป็นอย่างไร (Robbins. 1991 : 5)

จากความหมายที่กล่าวมาจะเห็นว่าโครงสร้างขององค์การเป็นสิ่งที่แสดงถึงลักษณะการแบ่งงานกันทำภายในองค์การ ความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบต่าง ๆ ขององค์การ ความสัมพันธ์ของตำแหน่งหน้าที่ และสายการบังคับบัญชา ทั้งนี้เพื่อที่จะให้องค์การบรรลุวัตถุประสงค์ได้อย่างมีประสิทธิผล

ส่วนประกอบของโครงสร้างขององค์การ

โครงสร้างขององค์การอาจพิจารณาว่าเป็นรูปแบบตามแนวตั้งขององค์ประกอบ 3 ประการ คือ งาน คน และทรัพยากรทางกายภาพ ที่จะช่วยส่งเสริมสนับสนุนให้ปฏิบัติภารกิจที่ต้องกระทำได้สำเร็จ (Hodgetts and Johnson. 1970 : 158) ความสัมพันธ์ตามแนวตั้งขององค์ประกอบทั้ง 3 ประการ ที่เกิดขึ้นภายในองค์การ เป็นผลของอำนาจหน้าที่และการมอบอำนาจ เมื่อบุคคลเข้าใจว่างานที่จะต้องทำคืออะไรแล้ว ก็สามารถกำหนดบุคคลและทรัพยากรทางกายภาพเพื่อการปฏิบัติงาน ข้อกำหนดคุณลักษณะขององค์ประกอบทั้งสองประการนี้จะนำไปสู่การจัดสรรความรับผิดชอบ (Responsibility) อำนาจหน้าที่ (Authority) และภาระรับผิดชอบ (Accountability) เมื่อมอบหมายงานให้บรรลุทำ บุคคลก็มีพันธะที่จะทำงานให้ดีที่สุดเต็มตามความสามารถ พันธะนี้เรียกว่าความรับผิดชอบ อำนาจหน้าที่คือสิทธิที่จะกระทำตามความจำเป็นเพื่อปฏิบัติในสิ่งที่ตนเองรับผิดชอบ สำหรับภาระรับผิดชอบนั้นคือพันธะของบุคคลที่จะรายงานอย่างเป็นทางการถึงผู้บังคับบัญชาในการปฏิบัติในสิ่งที่ตนเองรับผิดชอบ

โครงสร้างขององค์การจะสะท้อนออกมาเป็นแผนภูมิการบริหาร (Organization Chart) ในแผนภูมิของการบริหารจะแสดงให้เห็นกิจกรรมต่าง ๆ และกระบวนการทั้งหลายทั้งปวงภายในองค์การนั้น (Daft. 1983 : 202) องค์ประกอบหลัก 4 ประการที่ประกอบเป็นโครงสร้างขององค์การ (Child. 1977 : 10) คือ

1. โครงสร้างขององค์การจะอธิบายถึงการจัดสรรหรือจัดแบ่งภารกิจและความรับผิดชอบให้แก่บุคคลและหน่วยงานภายในองค์การ

2. โครงสร้างขององค์การจะบ่งบอกความสัมพันธ์ในการรายงานอย่างเป็นทางการนั่นคือระบุว่าใครจะรายงานใคร โดยระบุจำนวนลำดับขั้นของการบังคับบัญชา และขอบเขตของการควบคุม (Span of Control)

3. โครงสร้างาขององค์การจะบ่งบอกถึงการรวมกลุ่มของบุคคลให้เป็นหน่วยงาน และการรวมกลุ่มของหน่วยงานเข้าด้วยกันให้เป็นองค์การ

4. โครงสร้างขององค์การประกอบด้วยการออกแบบของระบบเพื่อให้เชื่อแน่ว่าการสื่อสารติดต่อกัน การประสานงาน การรวมพลังเพื่อปฏิบัติงานทั้งตามแนวตั้งและตามแนวนอนมีประสิทธิภาพ

องค์ประกอบสามประการแรกนั้นสามารถเห็นได้โดยง่าย เพราะเป็นองค์ประกอบของโครงสร้างที่คงที่ (Static) และสามารถเห็นได้จากแผนภูมิการบริหาร แต่องค์ประกอบที่สี่นั้นยากที่จะออกแบบและปฏิบัติ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการประสานงานตามแนวนอนในระดับเดียวกัน องค์ประกอบที่สี่นี้เป็นลักษณะที่เคลื่อนไหว (Dynamic) ของโครงสร้างขององค์การ

ภายในระบบบริหารนั้นโครงสร้างขององค์การจะถูกแบ่งเป็น 2 อย่างคือ โครงสร้างที่เป็นทางการ (Formal Structure) กับโครงสร้างที่ไม่เป็นทางการ (Informal Structure) โครงสร้างที่เป็นทางการหมายถึงความสัมพันธ์ระหว่างทรัพยากรต่าง ๆ ในการบริหาร โดยผู้บริหารเป็นผู้กำหนดขึ้น ซึ่งโครงสร้างแบบเป็นทางการนี้จะปรากฏให้เห็นเป็นแผนภูมิการบริหาร (Organization Chart) สำหรับโครงสร้างแบบไม่เป็นทางการนั้นเป็นรูปแบบของความสัมพันธ์ที่พัฒนามาจากสิ่งที่เกิดขึ้นอย่างไม่เป็นทางการของสมาชิกภายในองค์การนั้น โครงสร้างแบบไม่เป็นทางการเกิดขึ้นตามธรรมชาติ และมีแนวโน้มที่จะหล่อหลอมด้วยบรรทัดฐาน (Norms) ค่านิยม และความสัมพันธ์ทางสังคม โครงสร้างแบบไม่เป็นทางการจะคลุมทับโครงสร้างแบบเป็นทางการแต่ไม่จำเป็นจะต้องเท่ากัน (Certo. 1983 : 180)

แนวคิดพื้นฐานในการจัดโครงสร้างขององค์การ

การออกแบบหรือการจัดโครงสร้างขององค์การก็เพื่อจะช่วยสนับสนุนการปฏิบัติงานให้บรรลุเป้าหมาย โดยการกำหนดหน้าที่ ลำดับขั้นของการบังคับบัญชา การกระจายอำนาจและการมอบอำนาจ เป็นต้น ดังนั้นจึงเห็นได้ว่าโครงสร้างขององค์การมีจุดมุ่งหมายสำคัญ 2 ประการ (Duncan. 1980 : 425) คือ

1. เพื่อช่วยให้ข้อมูลภายในองค์การไหลผ่านได้สะดวก ทั้งนี้เพื่อจะเพิ่มประสิทธิภาพในการตัดสินใจ เพราะการตัดสินใจต้องอาศัยข้อมูล การจัดโครงสร้างขององค์การจึงควรมีลักษณะที่จะช่วยให้ผู้บริหารสามารถรวบรวมข้อมูลเพื่อใช้ในการตัดสินใจได้โดยง่าย

2. เพื่อให้การประสานงานและรวมกิจการต่าง ๆ เข้าด้วยกันได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในองค์การที่มีหลายหน่วยงาน และหน่วยงานต่าง ๆ เหล่านั้นจะต้องพึ่งพาอาศัยกัน

หากจะมองโครงสร้างขององค์การตามกระบวนการจัดข้อมูลแล้ว ลักษณะสำคัญในการจัดโครงสร้างขององค์การก็คือ จะต้องเชื่อมองค์ประกอบต่าง ๆ ขององค์การเข้าด้วยกัน โดยจัดช่องทางของการติดต่อสื่อสารให้สะดวกตลอดทั้งองค์การ ถ้าโครงสร้างขององค์การมีลักษณะแบบรวมอำนาจการไหลของข้อมูลก็จะถูกจำกัดและไม่สะดวก ข้อมูลอาจไหลซึมออกขณะที่ผ่านจากข้างล่างขึ้นไปข้างบน ดังนั้นข้อมูลที่ผู้บริหารระดับสูงได้รับจึงไม่เพียงพอที่จะตัดสินใจอย่างมีคุณภาพ การกระจายอำนาจให้ผู้บริหารระดับล่างมีส่วนในการตัดสินใจจึงอาจเป็นวิธีแก้วิธีหนึ่ง

โครงสร้างขององค์การไม่ได้คงที่เสมอไปแต่จะต้องพัฒนาอยู่เรื่อย ๆ (Certo. 1983 : 183) ทั้งนี้เพื่อที่จะองค์การปรับสภาพให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงของสิ่งแวดล้อม นอกจากจะปรับองค์การให้สอดคล้องกับสิ่งแวดล้อมที่เปลี่ยนไปแล้ว ยังจำเป็นจะต้องปรับองค์การให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยี และการเจริญเติบโตขององค์การเองอีกด้วย

การจัดระบบและโครงสร้างขององค์การนั้น นอกจากจะมุ่งส่งเสริมให้การบริหารงานมีประสิทธิภาพแล้ว ยังจะต้องจัดให้การปฏิบัติงานมีความสอดคล้องกับกฎหมาย กฎ ระเบียบ และข้อบังคับต่าง ๆ ด้วย โครงสร้างาขององค์การมีความหมายมากกว่ากล่องหรือรูปสี่เหลี่ยมบนแผนภูมิการบริหารโครงสร้างขององค์การเป็นรูปแบบของการปฏิสัมพันธ์และรูปแบบของการประสานงานที่จะเชื่อมภารกิจและบุคคลเข้าด้วยกันเพื่อที่จะให้องค์การบรรลุวัตถุประสงค์ที่วางไว้ (Duncan. 1980 : 424) โครงสร้างขององค์การจะช่วยให้บุคคลในองค์การทราบว่าตนมีหน้าที่อะไร ทำงานที่ไหน มีความรับผิดชอบอะไร ตลอดจนทราบสายการบังคับบัญชา และการประสานงานของหน่วยงานต่าง ๆ ภายในองค์การ

มีแนวคิดพื้นฐานที่ควรพิจารณาในการจัดโครงสร้างองค์การอยู่หลายประการ ผู้วิจัยเห็นว่ามีแนวคิดที่สำคัญดังนี้

1. **ลำดับชั้นของอำนาจหน้าที่และการบังคับบัญชา** (Hierarchy of Authority and Command) การแบ่งอำนาจตามลำดับขั้นระหว่างบุคคลและตำแหน่งต่าง ๆ ภายในองค์การทำให้เห็นมิติตามแนวตั้งขององค์การ ระดับของอำนาจหน้าที่จะมีกี่ขั้นขึ้นอยู่กับขนาดและความสลับซับซ้อนขององค์การ การกำหนดระดับของอำนาจหน้าที่ทำให้เกิดระดับของการบังคับบัญชา ดังนั้นโครงสร้างขององค์การอาจเป็นสามเหลี่ยมแบบปิรามิด หรืออาจเป็นทรงเตี้ย (Flat Organization) ก็ได้แล้วแต่จะเหมาะสม

2. **เอกภาพของการบังคับบัญชา** (Unity of command) หมายถึงการที่ผู้บริหารสูงสุดในองค์การจะต้องมีอำนาจสูงสุดในการตัดสินใจ และผู้ใต้บังคับบัญชาควรจะรายงานกับผู้บังคับบัญชาคนเดียวในงานแต่ละหน้าที่ (Knezavich. 1984 : 31)

3. **ขอบข่ายในการนิเทศและการควบคุม** (Span of Supervision and Control) หมายถึงการที่ผู้บังคับบัญชาคนหนึ่งจะนิเทศงานหรือควบคุมผู้ใต้บังคับบัญชากี่คน จึงจะนิเทศงานหรือควบคุมได้อย่างมีประสิทธิภาพ (Hoy and Miskel. 1987 : 10)

4. **การจัดแบ่งกลุ่มงาน** (Departmentation) หมายถึงการแบ่งงานทั้งหมดออกเป็นหน่วยย่อย ๆ ที่มีขนาดแตกต่างกันเพื่อประโยชน์ในการบริหาร เป็นลักษณะของการแบ่งงานกันทำ (Division of Labor) หรือเป็นการจัดหน่วยงานย่อย การจัดแบ่งกลุ่มของงานอาจแบ่งตามลักษณะของงาน แบ่งตามความเชี่ยวชาญเฉพาะด้าน (Specialization) แบ่งตามกระบวนการผลิต (Process) แบ่งตามสถานที่ที่ทำงาน (Location) แบ่งตามเวลาที่ใช้ในการทำงาน เช่น รอบเช้า รอบค่ำ แบ่งตามลูกค้าหรือผู้รับบริการ เป็นต้น (Knezevich. 1984 : 30)

5. **สายงานหลักและสายช่วยอำนายการ** (Line and Staff) ตำแหน่งในสายงานหลัก (Line) รับผิดชอบการปฏิบัติงานโดยตรง เป็นส่วนหนึ่งของการกำหนดลำดับขั้นของอำนาจหน้าที่ตำแหน่งในสายงานหลักเกิดจากการจัดแบ่งกลุ่มงาน ดังนั้นตำแหน่งในสายงานหลักจึงมีอำนาจหน้าที่ในการบังคับบัญชา แต่ละตำแหน่งในสายงานหลักจะมีอำนาจมากกว่าตำแหน่งที่อยู่ต่ำกว่า สายงานหลักเป็นมิติตามแนวตั้งขององค์การ ตำแหน่งในสายงานช่วยอำนวยการ (Staff) มีหน้าที่สนับสนุนมากกว่าจะปฏิบัติงานจริง ๆ ไม่มีอำนาจเหนือบุคคลในสายงานหลัก สายงานช่วยอำนวยการเป็นมิติตามแนวนอนในโครงสร้างขององค์การ

6. **การกระจายอำนาจ** (Decentralization) หมายถึงการมอบการวินิจฉัยสั่งการในบางส่วนหรือบางเรื่องให้แก่ผู้บังคับบัญชาระดับต่ำลงไป การกระจายอำนาจอาจทำได้ 2 แบบ คือ

ก. **แบบมอบอำนาจ** (Deligation of Authority) เมื่อแบ่งงานออกเป็นส่วน ๆ แล้ว จำเป็นจะต้องมอบอำนาจให้พอที่จะปฏิบัติงานได้สำเร็จ

ข. **แบบแบ่งอำนาจ** (Deconcentration) เป็นการกำหนดอำนาจหน้าที่ของผู้บริหารแต่ละระดับ เช่น รองอธิการบดี คณบดี ไว้ในพระราชบัญญัติให้ชัดเจน

7. **เสรีภาพทางวิชาการ** (Academic Freedom) เป็นการให้อาจารย์มีอิสระในการสอนและการวิจัย โดยไม่มีอำนาจภายนอกมาแทรกแซง

8. **ความเป็นอิสระในสภาพคล่องตัว** (Autonomous System) หมายถึงการพยายามให้การดำเนินภารกิจสามารถสำเร็จและสิ้นสุดในหน่วยงานให้ได้มากที่สุด

4. รูปแบบบริหารองค์การ

รูปแบบในการบริหารองค์การโดยสรุปสามารถแบ่งออกได้เป็น 9 รูปแบบ ซึ่งบางรูปแบบอาจมีความเกี่ยวพัน ซึ่งกันและกัน ซึ่งไม่สามารถแยกออกจากกันได้ อย่างไรก็ตามแต่ละรูปแบบก็มีสาระสำคัญที่สามารถยึดเป็นหลักการในการบริหารได้ ดังนี้

1. การบริหารงานที่เน้นแบบเก่า (Empirical Management) การบริหารงานที่ดีควรจะมีรากฐานมาจากการปฏิบัติงานที่แล้ว ๆ มา นั่นก็คือ ยึดถือประสบการณ์เป็นบทเรียน การบริหารงานแบบนี้จึงมักใช้วิธีการสังเกต และจัดกระทำให้คล้ายกับสิ่งที่ได้ประสบการณ์บางคนถือเป็นการบริหารงานแบบนี้เป็นการกระทำที่สมเหตุและสมผล นั่นก็คือเอาผลจากการกระทำครั้งที่แล้วไปใช้ในการบริหารงานใหม่ ซึ่งการบริหารงานแบบนี้ก็มีข้อดี กล่าวคือผู้บริหารอาจมีโอกาสได้ศึกษาค้นคว้าเทคนิค หรือวิธีการบริหารงานของคนเก่ง ๆ แล้วนำหลักการที่ดีมาประยุกต์ใช้กับการบริหารงานของตนเอง ซึ่งทำให้ผู้บริหารเกิดความเชื่อมั่นในตนเอง ข้อควรระวังก็คือ การนำวิธีการบริหารแบบเก่ามาใช้ อาจจะใช้ไม่ได้ดีเหมือนในอดีต หรือเคยประสบความสำเร็จในหน่วยงานมาแล้ว วิธีการบริหารงานแบบหนึ่ง อาจจะไม่ประสบผลสำเร็จเมื่อนำวิธีการเดิมไปใช้กับหน่วยงานที่แตกต่างออกไป แต่อย่างไรก็ตาม หากไม่มีวิธีการใดแล้ว แบบนี้ก็อาจจะใช้ได้ดี ทั้งนี้ต้องพิจารณาปัจจัยอื่นเป็นส่วนประกอบด้วย

2. การบริหารที่เน้นหลักการทางวิทยาศาสตร์ (Scientific Management) การบริหารที่พยายามใช้วิธีการทางวิทยาศาสตร์เข้ามาช่วย เช่น การทดลอง การค้นหาข้อมูล และการทดสอบ ด้วยหลักเหตุและผล ตลอดจนเป็นการบริหารที่มีขั้นตอนเป็นระบบด้วยที่สำคัญของวิธีการทางวิทยาศาสตร์พอสรุปได้ดังนี้

2.1 ตั้งปัญหา (Identify Proposition) เพื่อหาแนวทางในการไปสู่จุดหมายที่ต้องการ

2.2 สังเกตุและพิจารณาปัญหานั้น ๆ (Acquire Preliminary Observation about Proposition) นำปัญหานั้น ๆ มาพิจารณาอย่างละเอียดและไตร่ตรอง เพื่อให้ได้สาเหตุของปัญหาอันจะนำไปสู่วิธีการแก้ปัญหาต่อไป

2.3 ตั้งข้อสรุปของปัญหาเพื่อการทดลอง (State Tentative Solution to Proposition) นำปัญหามาตั้งสมมติฐานเพื่อนำไปหาข้อมูล และทดสอบหาข้อเท็จจริง

2.4 แสวงหาวิธีการที่จะแก้ปัญหา (Investigate Proposition Thoroughly) หาวิธีการแก้ปัญหา โดยการศึกษาหาความรู้ และทดลอง โดยใช้วิธีวิเคราะห์และสังเคราะห์

2.5 แจกแจงข้อมูลที่ได้รับ (Classified Data Obtained) นำข้อมูลที่ได้มาจัดหมวดหมู่ เพื่อสอดคล้อง และช่วยให้การให้คำตอบสมมติฐาน

2.6 ตั้งคำถามที่ควรระจเป็น (State Tentative Answer to Proposition) เมื่อได้รับข้อมูลที่หามาได้แล้ว ก็สรุปเพื่อตอบคำถามของสมมติฐานซึ่งเป็นวิธีการแก้ปัญหานั้น ๆ

2.7 ปรับปรุงคำตอบที่ได้ให้เหมาะสม (Adjust and State Answer to Proposition) นำเอาคำตอบนั้นมาพิจารณาให้รอบคอบ และปรับปรุงแก้ไขให้ดีที่สุดทดลองกันโดยไม่ให้ยกเมฆ การบริหารใดที่ใช้วิธีการทางวิทยาศาสตร์ จะช่วยให้ผู้บริหารมีความเชื่อมั่นในการแก้ปัญหานั้น ๆ ทำให้วิธีการนี้แพร่หลายไปในสาขาวิชาอื่นด้วย

3. การบริหารที่เน้นพฤติกรรม (Behavior Management) การบริหารงานรูปแบบนี้มาจากแนวความเชื่อที่ว่า งานทุกอย่างจะสำเร็จลงได้ อยู่ที่มนุษย์ทั้งสิ้น ดังนี้ในการบริหารงานจะต้องคำนึงถึงมนุษย์เป็นสำคัญ วิถีทางใดที่จะช่วยให้มนุษย์ได้แสดงพฤติกรรมที่เหมาะสมในการทำงาน ผู้บริหารจำเป็นต้องนำมาใช้ เมื่อมีแนวความเชื่อเช่นนี้ วิชาการทางด้านพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์ จึงเข้ามามีบทบาทสำคัญ อาทิเช่นเรื่อง แรงจูงใจ การสื่อความหมาย ความขัดแย้ง ความพึงพอใจในการทำงาน ความร่วมมือตลอดจนอิทธิพลของสิ่งแวดล้อม และสิ่งที่กระทบต่อพฤติกรรม

4. การบริหารที่เน้นสังคม (Social Management) การบริหารงานแบบนี้มีความเชื่อว่า การบริหารเป็นระบบหนึ่งของสังคม ที่ต้องการให้ทุกส่วนในสังคมที่เกี่ยวข้องหรืออาจจะเกี่ยวข้องกับหน่วยงานโดยตรงได้ให้ความร่วมมือ ไม่ว่าจะอยู่ในองค์การเดียวกัน หรือนอกองค์การ ความเชื่อของนักบริหารนี้เป็นเพียงความต้องการที่จะแก้ปัญหาโดยใช้ความร่วมมือของมนุษย์ในสังคมนั้น หากสังคมใดได้รับความร่วมมือที่ดีและจริงจังงานนั้นก็จะเกิดประสิทธิภาพขึ้น การบริหารแบบนี้จึงมุ่งเน้นสร้างมนุษย์สัมพันธ์ทั้งในและนอกองค์การ

5. การบริหารที่เน้นระบบ (System Management) การบริหารงานแบบนี้มีความเชื่อว่าการทำงานใด ๆ ก็ตาม หากไม่แบ่งงานนั้นออกเป็นส่วนย่อย และในแต่ละส่วนย่อยมีการแบ่งละเอียดลงไปอีกแล้ว งานนั้นย่อมจะประสบผลสำเร็จได้ดีกว่าไม่มีการแบ่ง นอกจากนี้ คำว่าระบบยังหมายรวมถึงแนวทางในการปฏิบัติงานที่เป็นขั้นตอนมีระเบียบกฎเกณฑ์และวินัยเป็นเครื่องช่วย ดังนี้ในการบริหารงาน นอกจากจะมีการแบ่งหน้าที่การงานตามความถนัดและเหมาะสมแล้ว ยังต้องอาศัยวิธีการที่จะดำเนินงานให้เป็นไปตามขั้นตอนอย่างมีระเบียบด้วยนักบริหารเชื่อว่าการบริหารงาน โดยใช้วิธีเน้นระบบเป็นเครื่องช่วยแล้วผลของงานย่อมมีประสิทธิภาพทั้งสิ้น

6. การบริหารที่เน้นการตัดสินใจ (Decision Management) แนวความเชื่อของการบริหารรูปแบบนี้ เน้นที่วิธีการที่จะตัดสินปัญหา เป็นที่ยอมรับกันว่าการตัดสินใจเป็นเรื่องสำคัญของการบริหารทุกรูปแบบ ดังนั้นในการบริหารงาน ผู้บริหารจึงควรระมัดระวังในเรื่องการตัดสินใจ ตัดสินใจเพราะการตัดสินใจเป็นสิ่งที่จะชี้ชะตาว่าผลงานนั้นจะประสบผลสำเร็จได้มากน้อยเพียงใด ในการตัดสินใจไม่เพียงแต่ตัดสินใจว่าอะไรที่ต้องทำ แต่รวมถึงทำอย่างไรและเมื่อใดด้วย

7. การบริหารที่เน้นเชิงประมาณ (Quantitative Management) วิธีการของการบริหารงานแบบนี้มักออกมาในรูปของสัญญลักษณ์ทางคณิตศาสตร์ เป็นการบริหารงานที่เน้นการตัดสินใจบนรากฐานของตัวเลข การบริหารงานแบบนี้ อาจมีการแสดงโดยกราฟ แผนภูมิ เป็นต้น วิธีการนี้นับว่ามีประโยชน์ช่วยเป็นเครื่องมือในการแก้ปัญหาที่สลับซับซ้อนให้มีความหมายยิ่งขึ้น วิธีการที่จะทำให้มีประสิทธิภาพก็คือ ใช้ตัดสินรูปแบบการบริหารที่เป็นปัญหาที่เห็นได้ เช่น ปัญหาเกี่ยวกับระเบียบ วัสดุ และการควบคุมผลผลิตมากกว่าปัญหา ซึ่งวัดได้ยาก เช่น ปัญหาที่เกิดจากพฤติกรรมของคน สิ่งสำคัญต้องรู้ว่าอะไรที่จะต้องวัด และแนวทางต่างๆ ก็ต้องแน่นอน และมั่นใจไม่ใช่เป็นการลองผิดลองถูก

8. การบริหารที่เน้นกระบวนการ (Management by Process) การบริหารงานแบบนี้ถือขั้นตอนของการปฏิบัติงานเป็นสำคัญ เพราะในการบริหารงานใดก็ตาม สิ่งที่ผู้บริหารจะต้องทำก็คือพิจารณาดูว่างานอะไรที่จำเป็นจะต้องทำ และต้องทำอย่างไร และเมื่อใด ดังนั้นหน้าที่ของผู้บริหารก็คือเริ่มต้นงานจากการวางแผนว่าจะต้องกระทำอะไร และเมื่อใด มีการแบ่งงานกันทำตามความเหมาะสม จัดวางสายงานให้สัมพันธ์กัน เพื่อไม่ให้เกิดปัญหาในการปฏิบัติงาน มีการให้ขวัญ และกำลังใจแก่ผู้ปฏิบัติงาน และติดตามผลงานให้เป็นไปตามแผนที่ตั้งไว้ เหล่านี้เป็นต้น จัดว่าเป็นขั้นตอนหรือกระบวนการในการทำงาน ดังนั้นการบริหารงานแบบนี้ จึงเป็นการบริหารงานโดยจัดทำงานให้เป็นกระบวนการต่างๆ ตามที่เหมาะสม

9. การบริหารที่เน้นสภาพการณ์ที่เกิดขึ้น (Contingency Management) การบริหารงานตามแบบนี้ เน้นเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในองค์การเป็นสำคัญ วิธีการบริหารจะไม่แน่นอนมีหลายรูปแบบทั้งนี้แล้วแต่เหตุการณ์ที่เกิดขึ้น การบริหารจะเปลี่ยนแปลงไปเรื่อย ๆ ไม่มีรูปแบบที่แน่นอน เพราะถือว่าการบริหารที่ดี จะต้องเป็นไปตามสิ่งแวดล้อม การบริหารตามแนวนี้มักจะนำรูปแบบการบริหารงานแบบอื่นๆ มาใช้ในการบริหารงาน โดยไม่ยึดถือในรูปแบบใดแบบหนึ่งแต่เพียงอย่างเดียว

เทคนิคเดลฟาย

จากการศึกษาตำรา เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องได้รายละเอียดดังที่แยกเสนอเป็น 3 ตอน ดังนี้ ตอนที่ 1 ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับเทคนิคเดลฟาย เพื่อนำเสนอความรู้ทั่วไปและข้อจำกัดของเทคนิคเดลฟายที่ทำให้เกิดปัญหาในการเก็บรวบรวมข้อมูล สาระในตอนนี้กล่าวถึง ประวัติความ เป็นมาของเทคนิคเดลฟาย นิยาม แนวความคิดพื้นฐาน ข้อตกลงเบื้องต้น ลักษณะของเทคนิคเดลฟาย ส่วนประกอบที่สำคัญในกระบวนการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้เทคนิคเดลฟาย ข้อดีและ ข้อจำกัดของเทคนิคเดลฟาย ตอนที่ 2 กล่าวถึงการใช้เทคนิคเดลฟายในการวิจัย เพื่อให้ทราบถึง การนำเทคนิคเดลฟายไปใช้ในการวิจัยลักษณะต่างๆ ตามวัตถุประสงค์ของการนำไปใช้ โดยนำเสนอเป็น 3 ตอนย่อย คือ (1) เทคนิคเดลฟายแบบเดิม (traditional Delphi techniques) (2) เทคนิคเดลฟายแบบปรับปรุง (modified Delphi techniques) สำหรับงานวิจัยทั่วไป และ (ค) เทคนิคเดลฟายแบบปรับปรุงที่ใช้ในประเมินความต้องการจำเป็น (group/modified Delphi techniques) ตอนที่ 3 กล่าวถึงฉันทามติและกรอบแนวคิดในการวิจัย

ตอนที่ 1 ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับเทคนิคเดลฟาย

ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับเทคนิคเดลฟาย

ประวัติความเป็นมาของเทคนิคเดลฟาย

เดลฟาย (Delphi) เป็นชื่อวิหารอันศักดิ์สิทธิ์สมัยกรีกโบราณ ที่ผู้คนให้ความนับถือศรัทธาไปขอคำทำนายมากที่สุด มีตำนานเล่าว่า เดิมวิหารแห่งนี้ เป็นที่สถิตของเทพธิดากาเอีย (Gaia) ที่มีมังกรชื่อไพธอส (Pythos) เป็นผู้คุ้มครอง ต่อมาเทพอพอลโล (Apollo) โอรสของเทพซีอุส (Zeus) และเทพธิดาลีโต (Leto) ฆ่ามังกรไพธอสและตั้งตนเป็นเจ้าของวิหารแทน เทพอพอลโล มิใช่ได้รับคำเล่าลือเพียงเรื่องความสง่างามเท่านั้น หากแต่รวมถึงความสามารถในการทำนายเหตุการณ์ในอนาคตด้วย

วิหารแห่งนี้ ตั้งอยู่ห่างจากกรุงเอเธนส์ ไปทางทิศตะวันตกเฉียงเหนือ 170 กิโลเมตรบนเนินเขาพานัสสัส (Mount Parnassus) จากจุดนี้ สามารถมองเห็นอ่าวคอรินซ์ (Gulf Corinth) ได้ ที่ตั้งอันสวยงามของวิหารแห่งนี้ ทำให้วิหารเดลฟายเป็นศูนย์กลางของการทำนายและเป็นพิพิธภัณฑ์ทางศิลปะ

ที่มีค่ายิ่ง เนื่องจากเหตุการณ์ที่สำคัญทางประวัติศาสตร์ของกรีกถูกนำมาจารึกเป็นภาพเขียนและสร้างเป็นปฏิมากรรมไว้ ณ วิหารแห่งนี้ ซึ่งผลงานทางศิลปะดังกล่าวเป็นของขวัญที่ผู้คนนำมามอบให้เมื่อมาขอคำทำนาย วิหารเดลฟายจึงเป็นวิหารที่ร่ำรวย และมีบารมีมากที่สุดของกรีกในสมัยนั้น วิธีการทำนายอนาคตของเทพอพอลโลจะผ่านทางผู้หญิงที่มีชื่อว่าฟีเธีย (Pythia) โดยจะประกอบพิธีทำนายในห้องส่วนตัวภายในวิหารที่สร้างให้ควันสามารถทะลุได้ ควันจะเป็นตัวสื่อสารระหว่างเทพอพอลโลและฟีเธีย เมื่อฟีเธียได้รับควันจะอยู่ในอาการแน่นิ่ง นักบวช (priest) จะเป็นผู้ทำหน้าที่ในการตีความคำพูดที่ทั้งสองเปล่งออกมาให้คนที่ไปขอรับคำทำนายได้เข้าใจ (Linstone,1978)

จากตำนานของความมีชื่อเสียงในการทำนายดังกล่าวคำว่า "เดลฟาย" จึงถูกนำมาใช้เป็นชื่อของเทคนิคการรวบรวมความคิดเห็นหรือการตัดสินใจในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง เกี่ยวกับเหตุการณ์หรือ แนวโน้มที่จะเกิดขึ้นในอนาคต โดยอาศัยความคิดเห็นที่สอดคล้องต้องกันของผู้เชี่ยวชาญ ในการนำมาซึ่งข้อสรุปที่น่าเชื่อถือ

นิยามของเทคนิคเดลฟาย

มีผู้ให้คำนิยามของเทคนิคเดลฟายไว้หลายกลุ่ม เช่น กลุ่มนักวิชาการต่างประเทศได้ให้ คำนิยามของเทคนิคเดลฟายว่า เป็นกระบวนการที่ใช้ในการสื่อสารระหว่างบุคคล ในการรวบรวม ข้อคิดการตัดสินใจ ต่อประเด็นปัญหาต่างๆผ่านทางแบบสอบถามที่สร้างขึ้นเป็นลำดับ มีการสรุป ข้อคิดเห็นและส่งกลับไปให้บุคคลนั้นๆได้พิจารณา (Delbecq, Van de Ven, Gustafson 1975; Linstone and Turoff,1975; Linstone ,1978)

กลุ่มนักวิชาการของไทยได้ให้คำนิยามของเทคนิคเดลฟายไว้ใกล้เคียงกับนักวิชาการ ต่างประเทศว่า เทคนิคเดลฟาย คือ กระบวนการที่รวบรวมความคิดเห็นหรือการตัดสินใจในเรื่องใดเรื่องหนึ่งเกี่ยวกับอนาคตจากผู้เชี่ยวชาญโดยการใช้แบบสอบถามนำมาสู่ข้อสรุปที่สอดคล้องต้องกัน (ประยูร ศรีประสาธน์,2523; ชนิตา รักษ์พลเมือง,2531; ใจทิพย์ เชื้อรัตนพงษ์ ,2535; จุมพล พูลภัทรชีวิน,2535)

จากคำนิยามของเทคนิคเดลฟายที่กลุ่มนักวิชาการไทยและกลุ่มนักวิชาการต่างประเทศกล่าวไว้สรุปได้ว่า เทคนิคเดลฟาย เป็นกระบวนการรวบรวมความคิดเห็นหรือการตัดสินใจในเรื่องใด

เรื่องหนึ่งเกี่ยวกับเหตุการณ์หรือแนวโน้มที่จะเกิดขึ้นในอนาคตของผู้เชี่ยวชาญ โดยใช้แบบสอบถาม เพื่อให้ได้ความคิดเห็นที่สอดคล้องต้องกันหรือฉันทามติในการนำมาสู่ข้อสรุปที่น่าเชื่อถือ

แนวคิดพื้นฐานของเทคนิคเดลฟาย

เทคนิคเดลฟาย มีแนวความคิดพื้นฐานมาจากภาษิตโบราณที่ว่า "สองหัวดีกว่าหัวเดียว" (two heads are better than one) (Penland,1983-1984) หรือ"หลายหัวดีกว่าหัวเดียว" (several heads are better than one) (สิริมา รอดโพธิ์ทอง, 2532; Weaver 1971; Cocharn,1983) นั่นคือ การพิจารณาสรุปหรือตัดสินใจในเรื่องใดเรื่องหนึ่งควรเป็นการพิจารณาของกลุ่มบุคคลมากกว่าการพิจารณาตัดสินใจของบุคคลใดบุคคลหนึ่งและกลุ่มบุคคลดังกล่าว ควรเป็นผู้ที่มีความรู้หรือมีประสบการณ์เกี่ยวกับเรื่องนั้นๆ ซึ่งจะทำให้ผลการพิจารณามีความถูกต้อง น่าเชื่อถือยิ่งขึ้น

ข้อตกลงเบื้องต้นของเทคนิคเดลฟาย

จากแนวคิดพื้นฐานดังกล่าวนำมาสู่ข้อตกลงเบื้องต้นของเทคนิคเดลฟาย 2 ประการ คือ

1. การตัดสินใจโดยกลุ่มบุคคล มีความตรงมากกว่าการตัดสินใจโดยคนคนเดียวและการตัดสินใจจะมีความตรงมากขึ้น ถ้าผู้เชี่ยวชาญในกลุ่มประกอบด้วยผู้ที่มีความรู้ ความชำนาญในประเด็นนั้นๆ (Murry and Hammons,1995)

2. การตัดสินใจโดยกลุ่มบุคคล ทำให้มีความเที่ยงมากขึ้น และการไม่เผชิญหน้าระหว่างสมาชิกในกลุ่มสามารถลดผลกระทบจากอิทธิพลจากอคติและความคิดของกลุ่มได้ (Martorella,1991; Murry and Hammons,1995)

สรุปได้ว่า การเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้เทคนิคเดลฟายมีวัตถุประสงค์เพื่อรวบรวมฉันทามติหรือความคิดเห็นที่สอดคล้องต้องกันในเรื่องใดเรื่องหนึ่งของผู้เชี่ยวชาญโดยอาศัยหลักการ การไม่เผชิญหน้าระหว่างผู้เชี่ยวชาญ ทั้งนี้เพื่อเป็นการขจัดอิทธิพลหรือผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากกลุ่มหรืออิทธิพลจากลักษณะเด่นของผู้เชี่ยวชาญที่อาจส่งผลต่อความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญท่านอื่น (Spitzer,1975; Cocharn,1983; Murry and Hammons,1995) จากหลักการดังกล่าว เทคนิคเดลฟายจึงใช้วิธีการให้ผู้เชี่ยวชาญแสดงความคิดเห็นผ่านแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น และเพื่อเปิดโอกาสให้ผู้เชี่ยวชาญได้กลั่นกรองความคิดอย่างรอบคอบตลอดจนเพื่อสร้างคำตอบให้มีฉันทามติเร็วขึ้น ผู้วิจัย

จะแสดงความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญแต่ละท่านและภาพรวมของความคิดเห็นจากกลุ่มในแต่ละข้อของแบบสอบถาม ด้วยค่าสถิติการวัดแนวโน้มเข้าสู่ส่วนกลาง (Central Tendency) เช่น ฐานนิยม (Mode) มัธยฐาน (Median) พิสัยระหว่างควอไทล์ (ประยูร ศรีประสาธน์,2523; ขนิษฐา วิทยาอนุมาส, 2531; ชนิตา รักษ์พลเมือง,2531; Martorella,1991; Cocharn, 1983; Murry and Hammons 1995) เพื่อให้ผู้เชี่ยวชาญได้พิจารณาว่า จะคงคำตอบเดิมหรือเปลี่ยนแปลงคำตอบให้เป็นไปตามภาพรวมของความคิดเห็นกลุ่ม

จากลักษณะของเทคนิคเดลฟายดังได้กล่าวมาแล้ว ปัจจุบันได้มีการนำเทคนิคนี้ไปใช้ในการรวบรวมคำตอบหรือความคิดเห็นจากผู้เชี่ยวชาญในเรื่องใดเรื่องหนึ่งอย่างแพร่หลายโดยเฉพาะการนำมาประยุกต์ใช้ในการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) (Murry and Hammons,1995) ซึ่งจากการนำไปใช้พบว่าเทคนิคเดลฟายมีข้อดีหลายประการ

ข้อดีของเทคนิคเดลฟาย

จากการศึกษาเอกสาร งานวิจัยที่เกี่ยวข้องพบว่า เทคนิคเดลฟายมีข้อดีหลายประการ ดังนี้

1.สามารถรวบรวมความคิดเห็นจากกลุ่มผู้เชี่ยวชาญจำนวนมากได้อย่างกว้างขวางโดยไม่ต้องจัดการประชุม ลดข้อจำกัดด้านสภาพภูมิศาสตร์ในการเดินทาง ทำให้ประหยัดเวลา และค่าใช้จ่าย (ประยูร ศรีประสาธน์,2523; ขนิษฐา วิทยาอนุมาส,2531; ชนิตา รักษ์พลเมือง,2531;ใจทิพย์ เชื้อรัตนพงษ์,2535)

2. คำตอบที่ได้จากกลุ่มผู้เชี่ยวชาญมีความน่าเชื่อถือ เพราะผู้เชี่ยวชาญสามารถแสดงความคิดเห็นได้อย่างอิสระ ไม่ถูกครอบงำทางความคิด (Murry and Hammons ,1995; ประยูร ศรีประสาธน์,2523; ขนิษฐา วิทยาอนุมาส,2531; ชนิตา รักษ์พลเมือง,2531; ใจทิพย์ เชื้อรัตนพงษ์,2535)

3. ข้อสรุปที่ได้จากเทคนิคเดลฟาย ผ่านการไตร่ตรองอย่างรอบคอบหลายขั้นตอน ทำให้ คำตอบที่ได้มีความน่าเชื่อถือยิ่งขึ้น (Murry and Hammons 1995; ขนิษฐา วิทยาอนุมาส,2531; ชนิตา รักษ์พลเมือง,2531; ใจทิพย์ เชื้อรัตนพงษ์,2535)

4. เป็นเทคนิคที่มีขั้นตอนการดำเนินการที่ไม่ซ้ำซ้อนจนเกินไป ให้ผลอย่างมีประสิทธิภาพ (ขนิษฐา วิทยาอนุมาส,2531; ใจทิพย์ เชื้อรัตนพงษ์,2535)

5.สามารถทราบลำดับความสำคัญของข้อมูลและเหตุผลในการตอบรวมทั้งความสอดคล้องของความคิดเห็นของกลุ่มได้เป็นอย่างดี

6. ความสอดคล้องของคำตอบของกลุ่มอธิบายได้ด้วยสถิติ (Cocharn 1983; Murry and Hammons,1995)

อย่างไรก็ตามเทคนิคเดลฟาย ก็มีข้อจำกัดที่พึงระวังในการนำไปใช้หลายประการ ดังนี้

ข้อจำกัดของเทคนิคเดลฟาย

1. การคัดเลือกผู้เชี่ยวชาญ ต้องเลือกผู้เชี่ยวชาญที่มีความรู้ ความสามารถและประสบการณ์ตลอดจนเห็นความสำคัญและยินดีที่จะให้ความร่วมมือในเรื่องที่ศึกษาอย่างแท้จริง จึงจะทำให้ข้อมูลที่ได้น่าเชื่อถือ (ชนิตา รักษ์พลเมือง,2531; สุวารี รวบทองศรี,2533; ใจทิพย์ เชื้อรัตนพงษ์,2535; จุมพล พูลภัทรชีวิน,2535; Phi Delta Kappa,1984; Murry and Hammons,1995)

2.การใช้เวลาในการตอบแบบสอบถามปลายเปิดมากเกินไปและการตอบแบบสอบถามหลายๆรอบ เพื่อเป็นการกลั่นกรองความคิดเห็นจากผู้เชี่ยวชาญแม้เป็นวิธีการที่ดีแต่ก็ทำให้ผู้เชี่ยวชาญรู้สึกถูกรบกวนมากเกินไป และไม่ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามรอบต่อไป (ชนิตา รักษ์พลเมือง,2531; ใจทิพย์ เชื้อรัตนพงษ์,2535; จุมพล พูลภัทรชีวิน,2535; Phi Delta Kappa,1984)

3. การปิดกั้นมุมมองของผู้เชี่ยวชาญ โดยการจำกัดกรอบความคิดผู้เชี่ยวชาญให้อยู่ภายในกรอบความคิดที่ผู้วิจัยกำหนดขึ้นเท่านั้น (Phi Delta Kappa,1984)

4. ผู้วิจัยขาดความรอบคอบหรือมีความลำเอียงในการพิจารณาวิเคราะห์คำตอบที่ได้ใน แต่ละรอบ (ชนิตา รักษ์พลเมือง,2531; สุวารี รวบทองศรี,2533; ใจทิพย์ เชื้อรัตนพงษ์,2535; จุมพล พูลภัทรชีวิน,2535)

5. แบบสอบถามที่ส่งไปสูญหายระหว่างทางหรือไม่ได้รับคำตอบกลับมาครบในแต่ละรอบ (ชนิตา รักษ์พลเมือง,2531; สุวารี รวบทองศรี,2533; ใจทิพย์ เชื้อรัตนพงษ์,2535; จุมพล พูลภัทรชีวิน, 2535)

6. การกำหนดระยะเวลาของการทำนายเหตุการณ์ในอนาคต ไม่ควรกำหนดในระยะที่ใกล้หรือไกลจนเกินไปเพราะอาจทำให้ข้อมูลที่ได้มีความคลาดเคลื่อนได้ จุมพล พูลภัทรชีวิน (2529) เสนอแนะว่า ระยะเวลาที่เหมาะสมในการศึกษาอนาคตนั้น นิยมศึกษาในช่วง 10-15 ปีไปจนถึง 20-25 ปี

7. ผลการวิจัยเป็นความรู้สึก (intuition) มากกว่าเป็นวิทยาศาสตร์ (science) (Cypert and Gant,1971; Weaver,1971; Phi Delta Kappa,1984)

จากข้อจำกัดของเทคนิคเดลฟายดังกล่าว ถ้าเราพิจารณานำเทคนิคเดลฟายไปใช้อย่างเหมาะสมแล้วก็จะสามารถลดข้อจำกัดและช่วยให้ได้มาซึ่งข้อมูลที่น่าเชื่อถือได้ และการพิจารณานำเทคนิคเดลฟายไปใช้อย่างเหมาะสมนั้น ต้องขึ้นอยู่กับส่วนประกอบที่สำคัญหลายด้าน ดังนี้

ส่วนประกอบที่สำคัญในเทคนิคเดลฟาย

1. ลักษณะของเรื่องที่จะศึกษา

เรื่องที่จะนำมาศึกษาด้วยเทคนิคเดลฟายควรเป็นเรื่องที่จะนำไปสู่การวางนโยบายหรือคาดการณ์สิ่งที่จะเกิดขึ้นในอนาคต รวมถึงการกำหนดทางเลือกต่างๆหรือเป็นประเด็นที่มุ่งศึกษาความคิดที่สอดคล้องต้องกันเพื่อนำมาแก้ปัญหาที่สลับซับซ้อนทั้งในเชิงโครงสร้างและการปฏิบัติงาน ตลอดจนศึกษาความสอดคล้องต่อเนื่องกันระหว่างเป้าหมาย (goal) และวัตถุประสงค์ (objective) ของสิ่งต่างๆ เพื่อรับรู้สภาพการณ์ปัจจุบัน (perception of current situation) ซึ่งจะนำมาสู่การสรุปเป็นหลักการและแนวคิดร่วมกัน (Judd, 1971; ขนิษฐา วิทยาอนุมาส,2531; ชนิตา รักษ์พลเมือง, 2535) ดังนั้นประเด็นปัญหาที่นำมาศึกษาด้วยเทคนิคเดลฟายจึงควรเป็นปัญหาในเชิงคุณภาพซึ่งไม่อาจหาคำตอบได้โดยอาศัยวิธีการเชิงสถิติ

2. ผู้เชี่ยวชาญ

เนื่องจากเทคนิคเดลฟายเป็นการรวบรวมความคิดเห็นที่สอดคล้องต้องกันระหว่างผู้เชี่ยวชาญในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง ดังนั้นผลการวิจัยจะมีความถูกต้องน่าเชื่อถือมากน้อยเพียงใดขึ้นอยู่กับความรู้ความสามารถของผู้เชี่ยวชาญเป็นสำคัญ ผู้วิจัยจึงควรเลือกผู้เชี่ยวชาญที่มีความรู้ความสามารถในเรื่องนั้นๆอย่างแท้จริงหรือเป็นผู้ที่มีส่วนร่วมรับผิดชอบ มีประสบการณ์ในประเด็นที่ศึกษา (Murry and Hammons,1995) นอกจากนี้ ใจทิพย์ เชื้อรัตนพงษ์ (2535) เพิ่มเติมว่าผู้เชี่ยวชาญนอกจากจะมีความรู้ความสามารถในประเด็นที่ศึกษาแล้ว ควรเป็นผู้ที่สามารถอุทิศเวลาและเห็นความสำคัญของเรื่องที่ศึกษาวิจัยด้วย

จำนวนผู้เชี่ยวชาญ เป็นองค์ประกอบหนึ่งที่สำคัญ ที่ต้องกำหนดให้เหมาะสม ซึ่งผู้รู้หลายท่านให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการกำหนดจำนวนผู้เชี่ยวชาญไว้แตกต่างกัน เช่น Parente and Anderson

Parente (1987 quoted in Murry and Hammons,1995) กล่าวว่า ไม่มีการจำกัดจำนวนสูงสุดของผู้เชี่ยวชาญ นักวิจัยจะกำหนดจำนวนผู้เชี่ยวชาญเพื่อให้ได้ความเป็นตัวแทนที่ดีของประชากรเท่านั้น แต่อย่างน้อยที่สุด ในรอบสุดท้าย ควรจะมีผู้เชี่ยวชาญ 10 คน Cocharn (1983) พบว่า เมื่อขนาดของกลุ่มผู้เชี่ยวชาญเพิ่มขึ้นจาก 1-12 คน ความคลาดเคลื่อนจะลดลงอย่างรวดเร็วและถ้าเพิ่มกลุ่มผู้เชี่ยวชาญมากกว่า 12 คน ความคลาดเคลื่อนก็ยังคงลดลงแต่ลดลงจากเดิมเพียงเล็กน้อย แต่อย่างไรก็ตาม เขาเชื่อว่า การเพิ่มจำนวนผู้เชี่ยวชาญจะทำให้ผลที่ได้น่าเชื่อถือยิ่งขึ้น Van de Ven,Gustafson (1975 quoted in Murry and Hammons,1995) แนะนำว่าถ้ากลุ่มผู้เชี่ยวชาญ มีความเป็นเอกพันธ์ ควรใช้ผู้เชี่ยวชาญ ประมาณ 30 คน นอกจากนี้ ชนิตา รักษ์พลเมือง (2531) ได้กล่าวถึงการกำหนดจำนวนผู้เชี่ยวชาญไว้ว่า หากผู้เชี่ยวชาญมีความเป็นเอกพันธ์อาจใช้เพียง 10-15 คนและหากผู้เชี่ยวชาญมีความเป็นวิวิธพันธ์อาจต้องใช้ผู้เชี่ยวชาญจำนวนมาก แต่อย่างไรก็ตามจากการศึกษาของ Macmillan (1971) พบว่า หากจำนวนผู้เชี่ยวชาญมีตั้งแต่ 17 คนขึ้นไป อัตราการลดลงของความคลาดเคลื่อนจะมีน้อยมากจนคงที่ ดังตาราง A

ตาราง A การลดลงของความคลาดเคลื่อนและจำนวนผู้เข้าร่วมโครงการ

จำนวนผู้เข้าร่วมโครงการ (panel size)	การลดลงของความคลาดเคลื่อน (error reduction)	การเปลี่ยนแปลงสุทธิ (net change)
1 - 5	1.20 - 0.70	0.50
5 - 9	0.70 - 0.58	0.12
9 - 13	0.58 - 0.54	0.04
13 - 17	0.54 - 0.50	0.04
17 - 21	0.50 - 0.48	0.02
21 - 25	0.48 - 0.46	0.02
25 - 29	0.46 - 0.44	0.02

ที่มา : Macmillan. The Delphi Techniques,1971.อ้างใน เกษม บุญอ่อน.เดลฟาย เทคนิคในการวิจัย, 2522.

นอกจากนี้เมื่อกำหนดได้ว่าบุคคลใดเป็นผู้เชี่ยวชาญในประเด็นที่ศึกษาแล้วต้องมีการเชิญบุคคลนั้นโดยตรง การเชิญอาจเป็นการเชิญด้วยจดหมายหรือทางโทรศัพท์ก็ได้ โดยผู้วิจัยต้อง อธิบายหัวข้อการวิจัย ประเด็นปัญหาวิจัย เวลาที่เริ่มศึกษา ให้ข้อมูลเกี่ยวกับภาระหน้าที่ที่ท่านต้องปฏิบัติรวมถึงขอความร่วมมือในการเข้าร่วมเป็นผู้เชี่ยวชาญในการวิจัยด้วย (Murry and Hammons,1995)

3. แบบสอบถาม

เนื่องจากเทคนิคเดลฟายเป็นการรวบรวมความคิดเห็นจากผู้เชี่ยวชาญด้วยแบบสอบถาม ดังนั้นแบบสอบถามนับได้ว่าเป็นหัวใจที่สำคัญยิ่ง โดยทั่วไปแบบสอบถามในเทคนิคเดลฟายมี 2 ชนิด คือ แบบสอบถามปลายเปิดและแบบสอบถามปลายปิดชนิดมาตรประมาณค่า การเก็บรวบรวมข้อมูลในรอบแรกใช้แบบสอบถามปลายเปิดส่วนรอบต่อมาจะใช้แบบปลายปิดชนิดมาตรประมาณค่า (ขนิษฐา วิทยาอนุมาส,2531) และเพื่อเปิดโอกาสให้ผู้เชี่ยวชาญได้กลั่นกรองความคิดอย่างรอบคอบและมั่นใจในการตัดสินใจ จึงมีการถามย้ำ 3 รอบหรือมากกว่า ลักษณะแบบสอบถามที่ใช้ในเทคนิคเดลฟายแต่ละรอบจึงมีความแตกต่างกัน

3.1 รอบแรกแบบสอบถามเป็นคำถามปลายเปิด จุดมุ่งหมายเพื่อเก็บรวบรวมความคิดเห็นอย่างกว้างๆจากผู้เชี่ยวชาญ บางครั้งผู้วิจัยอาจสร้างแบบสอบถามรอบแรกเป็นแบบสอบถามปลายปิด คล้ายกับแบบสอบถามรอบที่ 2 เพื่ออำนวยความสะดวกให้แก่ผู้เชี่ยวชาญ กรณีเช่นนี้ผู้วิจัยควรเว้นช่องว่างในส่วนท้ายของคำถามท้ายประโยค เพื่อเปิดโอกาสให้ผู้เชี่ยวชาญได้แสดงความ คิดเห็นเพิ่มเติมตามต้องการ (ขนิษฐา วิทยาอนุมาส,2531; ใจทิพย์ เชื้อรัตนพงษ์,2535)

3.2 รอบที่ 2 แบบสอบถามในรอบนี้พัฒนามาจากแบบสอบถามในรอบแรก โดยนำความคิดเห็นทั้งหมดจากผู้เชี่ยวชาญมาสังเคราะห์สร้างเป็นแบบสอบถามแบบปลายปิดชนิดมาตรประมาณค่า ตัดข้อความที่ซ้ำซ้อนหรือเกินความต้องการออกแล้วส่งให้ผู้เชี่ยวชาญจัดลำดับความสำคัญ หรือคาดการณ์แนวโน้มในแต่ละข้อ หากข้อคำถามใดไม่ชัดเจนหรือไม่ครอบคลุม ผู้เชี่ยวชาญสามารถให้ข้อเสนอแนะ เพิ่มเติมได้

3.3 รอบที่ 3 ผู้วิจัยนำคำตอบของแต่ละข้อที่ได้รับจากแบบสอบถามรอบที่ 2 ทั้งหมดหาค่ามัธยฐาน (Median) ฐานนิยม (Mode) และค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ (Interquartile Range) แล้วสร้างแบบสอบถามรอบที่ 3 โดยใช้ข้อคำถามเหมือนรอบที่ 2 และเพิ่มตำแหน่งค่ามัธยฐาน ค่าพิสัย

ระหว่างควอไทล์ ให้ผู้เชี่ยวชาญได้พิจารณาเปรียบเทียบความคิดเห็นของตนกับคำตอบของกลุ่มและสามารถเปลี่ยนแปลงคำตอบของตนให้สอดคล้องกับคำตอบของกลุ่มได้กรณีคำตอบของตนไม่ สอดคล้องกับคำตอบของกลุ่ม หากยืนยันคำตอบเดิม ต้องแสดงเหตุผลประกอบด้วย

3.4 ดำเนินการสร้างแบบสอบถามเช่นเดียวกับการสร้างแบบสอบถามในรอบที่ 3 จากนั้นส่งให้ผู้เชี่ยวชาญ พิจารณาคำตอบ จนกว่าได้ข้อสรุปที่เป็นฉันทามติ แต่โดยทั่วไปไม่เกิน 4 รอบ เพราะการเปลี่ยนแปลงของคำตอบที่ได้มีเพียงเล็กน้อยเท่านั้น

4. ผู้วิจัย

ผู้วิจัยเองมีความรอบคอบถี่ถ้วนในการวิเคราะห์คำตอบในแต่ละรอบและให้ความสำคัญ ต่อคำตอบที่ได้เท่าเทียมกัน โดยวางตัวเป็นกลาง ไม่มีความลำเอียงหรือนำความคิดส่วนตัวเข้าไปพิจารณาร่วมด้วยเพราะอาจส่งผลให้ผลการวิจัยคลาดเคลื่อนได้ นอกจากนี้ในกรณีที่ไม่ได้ส่งแบบ สอบถามทางไปรษณีย์ ผู้วิจัยต้องมีความอดทนและบางครั้งต้องใช้หลักมนุษยสัมพันธ์ในการเก็บ รวบรวมข้อมูล เพื่อให้ได้ข้อมูลครบตามต้องการ (ขนิษฐา วิทยาอนุมาส,2531)

5. เวลาที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลในแต่ละรอบ ผู้วิจัยต้องกำหนดเวลาให้พอเหมาะ ไม่เร่งรัดและไม่เว้นระยะนานเกินไป เพราะการเว้นระยะนานเกินไป อาจทำให้ผู้เชี่ยวชาญอาจขาดความต่อเนื่องทางความคิด เสียเวลาในการทบทวน ทำให้เกิดความเบื่อหน่าย จากการศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการ ไม่ตอบกลับแบบสอบถามที่ส่งทางไปรษณีย์ ของเจษฎา กิตติสุนทร (2536) พบว่ากลุ่มที่กำหนดวันส่ง ภายใน 7 วัน จะมีอัตราการตอบกลับสูงกว่ากลุ่มที่ไม่กำหนดวันส่งกลับ สอดคล้องกับผลการวิจัยของ Navin and Ford (1976) ที่พบว่าอัตราการตอบกลับจะมากในช่วง 7 วัน เพราะฉะนั้น อาจกล่าวได้ว่า เวลา 7 วันหลังจากส่งแบบสอบถามเป็นเวลามาตรฐานที่เหมาะสมสำหรับการกำหนดวันตอบกลับแบบสอบถาม

ในด้านการเตือนและการติดตามการตอบกลับแบบสอบถาม จากการศึกษาของ กอบแก้ว ภูติธนารักษ์ (2537) พบว่า กลุ่มที่ได้รับการเตือนและการติดตามด้วยโทรศัพท์มีอัตราการตอบกลับแบบสอบถามสูงกว่ากลุ่มที่ได้รับการเตือนและการติดตามด้วยการ์ดและไปรษณียบัตรซึ่งสอดคล้อง

กับงานวิจัยของ Heberlein and Baumgartner (1978) ที่พบว่า การเตือนและการติดตามด้วยโทรศัพท์เป็นการเพิ่มอัตราการตอบกลับแบบสอบถามที่ส่งทางไปรษณีย์ได้ประมาณร้อยละ 6-9 เพราะสามารถสร้างความสัมพันธ์ที่ดีต่อผู้ตอบได้ด้วยการทักทาย น้ำเสียง ตลอดจนเปิดโอกาสให้ซักถามในประเด็นที่ยังไม่เข้าใจได้ ส่งผลให้ผู้ตอบกระตือรือร้นและมีทัศนคติที่ดีต่องานวิจัย

นอกจากนี้จากการศึกษาของ กอบแก้ว ภูติธนารักษ์ (2537) พบว่า กลุ่มที่ได้รับการติดตาม 2 ครั้ง มีอัตราการตอบกลับสูงกว่ากลุ่มที่ได้รับการติดตาม 1 ครั้งและกลุ่มที่ไม่มีการติดตาม

6. จำนวนรอบที่เหมาะสม

จำนวนรอบที่เหมาะสมของเทคนิคเดลฟาย ขึ้นอยู่กับการได้ข้อสรุปที่มีฉันทามติ หรือจนกว่าสามารถให้เหตุผลได้ว่าทำไมจึงไม่สามารถได้ข้อสรุปที่มีฉันทามติ โดยปกติการรวบรวมข้อมูลโดยใช้เทคนิคเดลฟาย อย่างน้อยที่สุดจะต้องใช้ 2 รอบ แต่ไม่เกิน 4 รอบ (Murry and Hammons ,1995)

7. ระดับฉันทามติที่เหมาะสม

Murry and Hammons (1995) ได้กล่าวว่า ยังไม่ปรากฏข้อตกลงที่แน่นอนว่าระดับฉันทามติที่เหมาะสมควรเป็นเท่าไร จากการศึกษางานวิจัยเขาทั้งสองตั้งระดับฉันทามติไว้ที่ 75% และกำหนดเกณฑ์ในการพิจารณาความคงที่ของคำตอบ จากระดับฉันทามติที่เพิ่มขึ้นหรือลดลงน้อยกว่า 20% ของรอบที่ผ่านมา ส่วน Flanders (1989) กำหนดระดับฉันทามติที่เหมาะสมไว้ที่ 60% และ Linstone (1978) ให้ข้อเสนอแนะว่า ควรยุติการวิจัยในรอบต่อไปเมื่อระดับฉันทามติที่ได้เพิ่มขึ้นหรือลดลง น้อยกว่า 15% เมื่เปรียบเทียบกับรอบที่ผ่านมา ส่วนเกณฑ์ในการพิจารณาฉันทามติด้วยค่าสัมบูรณ์ของผลต่างระหว่างฐานนิยมและมัธยฐาน และค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ เมื่อแบบสอบถามที่ใช้เป็นแบบมาตรประมาณค่า 5 ระดับนั้น ส่วนใหญ่ใช้เกณฑ์ค่าสัมบูรณ์ของผลต่างระหว่างฐานนิยมและ มัธยฐาน ไม่เกิน 1.00 และค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ไม่เกิน 1.50

จะเห็นได้ว่า เทคนิคเดลฟายเป็นเทคนิคในการรวบรวมความคิดเห็นที่มีประโยชน์มาก จึงมีการนำไปใช้ในวงการต่างๆอย่างกว้างขวางทั้งในด้านการศึกษา การสาธารณสุข เศรษฐกิจ สังคม อุตสาหกรรม (นภมณฑล สิบหมื่นเปี่ยม ,2535) เช่น ด้านการศึกษา ได้นำเทคนิคเดลฟายไปใช้ใน ด้านการศึกษาแนวโน้มของการจัดการศึกษาในระดับต่างๆ เช่น การศึกษาแนวโน้มของการจัดการ

ศึกษาเอกชนระดับมัธยมศึกษาสายสามัญ โดย ขนิษฐา วิทยาอนุมาส (2525) การศึกษาแนวโน้มของการศึกษานอกระบบโรงเรียนของไทย โดยพงศ์สิริ สำลี (2525) และการศึกษาแนวโน้มของหลักสูตรพลศึกษา ระดับประถมศึกษา ในปี พ.ศ.2545 โดย วิทิต คชชาญ (2537) เป็นต้น

ด้านสาธารณสุข ได้นำเทคนิคเดลฟายไปใช้ในการศึกษาเรื่อง ผลกระทบของการสาธารณสุขมูลฐานต่อการศึกษาพยาบาลในอนาคต โดย วัฒนา วินิตวัฒนาคุณ (2528) และในด้านสังคม ได้มีการศึกษาเรื่อง รูปแบบของการช่วยเหลือเด็กเร่ร่อนในประเทศไทย โดย นภมณฑล สิบหมื่นเปี่ยม (2535) การปฏิบัติงานราชทัณฑ์ไทยในทศวรรษหน้า โดย สุวารี รวบทองศรี (2533) เป็นต้น ซึ่งการนำเทคนิคเดลฟายไปใช้ประโยชน์ในด้านต่างๆดังกล่าวจะปรากฏในงานวิจัยลักษณะต่างๆอย่างแพร่หลาย

ตอนที่ 2 การใช้เทคนิคเดลฟายในการวิจัย

ถึงแม้ว่า เทคนิคเดลฟายจะได้รับการพัฒนาขึ้นมาเพื่อการวิจัยอนาคต แต่เทคนิคเดลฟาย ก็สามารถนำไปใช้ในการวิจัยในลักษณะเดียวกันกับการวิจัยรูปแบบอื่นได้ เช่น การวิจัยเพื่อสำรวจความคิด สำรวจปัญหา วิจัยเพื่อกำหนดรูปแบบ กำหนดนโยบาย กำหนดมาตรฐาน ดังนั้นจึงมี นักวิจัยนำเทคนิคเดลฟายไปประยุกต์ใช้ในงานวิจัยที่ต้องการใช้ข้อมูลและความคิดเห็นจากกลุ่ม ผู้เชี่ยวชาญมาประกอบการพิจารณาตัดสินใจเพื่อประโยชน์ในการวางแผนต่างๆหลายลักษณะ เช่น การวิจัยเชิงสำรวจ การวิจัยอนาคต การประเมินความต้องการจำเป็น แต่เทคนิคเดลฟายที่นำไปใช้ส่วนใหญ่เป็นเทคนิคเดลฟายแบบเดิม มีส่วนน้อยที่ได้รับการปรับปรุงให้เหมาะสมกับวัตถุประสงค์การวิจัย

2.1 **เทคนิคเดลฟายแบบเดิม** (traditional Delphi techniques)

เทคนิคเดลฟายแบบเดิม หมายถึง วิธีการรวบรวมความคิดเห็นหรือการตัดสินใจในเรื่องใดเรื่องหนึ่งเกี่ยวกับเหตุการณ์หรือแนวโน้มที่จะเกิดขึ้นในอนาคตจากกลุ่มผู้ที่มีความรู้ความสามารถในเรื่องนั้นๆ เพื่อสร้างความคิดเห็นที่สอดคล้องต้องกันหรือฉันทามติระหว่างกลุ่มผู้เชี่ยวชาญในการนำมาสู่ข้อสรุปที่น่าเชื่อถือ ที่มีรูปแบบการดำเนินการโดยใช้แบบสอบถามนำในรอบแรกและแบบสอบถามที่ใช้ในรอบแรกเป็นแบบสอบถามปลายเปิด โดยยึดขั้นตอนและวิธีการ ดังนี้

1. ศึกษาเอกสาร แนวคิด ทฤษฎี ที่เกี่ยวข้องกับประเด็นที่ศึกษา

2. สังเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการศึกษาเอกสารเพื่อสร้างแบบสอบถามปลายเปิด (open-ended form) รอบที่ 1 ให้ผู้เชี่ยวชาญเขียนตอบในประเด็นกว้างๆ เพื่อสำรวจและรวบรวมความคิดเห็นจากกลุ่มผู้เชี่ยวชาญทั้งหมด ขั้นตอนนี้พัฒนาขึ้นเพื่อใช้แทนการรวบรวมความคิดเห็นแบบเผชิญหน้า

3. นำคำตอบที่ได้รับการตอบกลับจากผู้เชี่ยวชาญมาวิเคราะห์ สังเคราะห์ เพื่อรวบรวมความคิดเห็นที่คล้ายคลึงหรือใกล้เคียงกันและแยกความคิดเห็นที่แตกต่างกันในการนำมาสร้างเป็นแบบสอบถามปลายปิดรอบที่ 2 ซึ่งเป็นขั้นตอนที่จะต้องทำด้วยความละเอียดรอบคอบ เพราะ การตัดข้อคิดเห็นบางประการจากข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญออกไป อาจส่งผลกระทบต่อความร่วมมือจากท่านเหล่านั้นในรอบต่อไป

4. สร้างแบบสอบถามรอบที่ 3 พร้อมแสดงค่ามัธยฐาน (median) ค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ (interquartile range) จากคำตอบในรอบที่ 2 ย้อนกลับให้ผู้เชี่ยวชาญได้พิจารณาคำตอบของตนและภาพรวมของความคิดเห็นจากกลุ่ม หากคำตอบในรอบที่ผ่านมาไม่อยู่ในขอบเขตค่าพิสัยระหว่าง ควอไทล์และผู้เชี่ยวชาญยืนยันในคำตอบเดิม ต้องแสดงเหตุผลประกอบ

5. เมื่อได้รับการตอบกลับแบบสอบถามรอบที่ 3 ผู้วิจัยนำคำตอบที่ได้คำนวณหาค่า มัธยฐาน (median) ฐานนิยม (mode) ค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ (interquartile range) และดำเนินตามขั้นตอนที่ 4,5 จนกว่าจะได้ข้อสรุปที่เป็นฉันทามติ และนำมาสรุปเป็นแนวโน้มที่ได้จากการศึกษาวิจัย

เมื่อนำเทคนิคเดลฟายแบบเดิมที่มีขั้นตอนดำเนินการดังกล่าวมาเปรียบเทียบกับการ จัดประชุม แม้จะพบว่าทำให้ลดการเสียเวลา ค่าใช้จ่าย ตลอดจนข้อมูลหรือความคิดเห็นที่ได้รับ เป็นความคิดเห็นของผู้ตอบอย่างแท้จริง มีอิทธิพลจากบุคคลภายนอกหรือเสียงส่วนใหญ่น้อย แต่เมื่อพิจารณาในประเด็นที่เป็นปัญหาพบว่า การนำเทคนิคเดลฟายแบบเดิมไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ประสบปัญหาหลายด้าน

ปัญหาที่พบจากการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้เทคนิคเดลฟายแบบเดิม

1. ด้านรูปแบบของแบบสอบถาม เนื่องจากเทคนิคเดลฟายแบบเดิมใช้แบบสอบถามปลายเปิดในรอบแรก ผู้เชี่ยวชาญต้องใช้เวลาในการตอบแบบสอบถามมากเพราะประเด็นคำถามกว้างและ ผู้

เชี่ยวชาญต้องเขียนแสดงความคิด ทำให้เสียเวลา (Bunning,1979 อ้างถึงใน นภมณฑล สิบหมื่นเปี่ยม 2535)

2. ด้านการให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามของผู้เชี่ยวชาญ เทคนิคเดลฟายแบบเดิมต้องใช้เวลาในการเก็บข้อมูลหลายรอบเพื่อให้มาซึ่งความคิดเห็นที่สอดคล้องต้องกันจากกลุ่ม ผู้เชี่ยวชาญ วิธีการดังกล่าวแม้จะเป็นวิธีที่ดีที่เปิดโอกาสให้ผู้เชี่ยวชาญได้พิจารณากลั่นกรองความคิดอย่างรอบคอบ แต่การดำเนินการเช่นนี้ทำให้ผู้เชี่ยวชาญรู้สึกเบื่อและถูกรบกวนมากเกินไป และอาจ ไม่ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามรอบต่อๆมา (ประยูร ศรีประสาธน์,2523; ชนิตา รักษ์พลเมือง, 2531; ใจทิพย์ เชื้อรัตนพงษ์,2535; จุมพล พูลภัทรชีวิน,2535)

3. ด้านอัตราการตอบกลับแบบสอบถาม เป็นปัญหาที่สำคัญประการหนึ่งของเทคนิคเดลฟายแบบเดิม ซึ่งอาจมีความสัมพันธ์หรือสืบเนื่องจากปัญหาด้านอื่นๆ ทั้งในด้านวิธีการตอบไม่อำนวยความสะดวก ด้านการใช้เวลาหลายรอบมากเกินไป หรืออาจเกิดจากผู้เชี่ยวชาญไม่เห็นความสำคัญของการวิจัย (ประยูร ศรีประสาธน์,2523; ขนิษฐา วิทยาอนุมาส,2531)

4. ด้านความหลากหลายของข้อมูลที่ได้ ข้อมูลที่ได้จากการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยเทคนิคเดลฟายไม่มีความหลากหลายเท่าที่ควรปัญหาดังกล่าวมีความสัมพันธ์กับปัญหาด้านรูปแบบการตอบแบบสอบถาม ด้านการให้ความร่วมมือของผู้เชี่ยวชาญและด้านอัตราการตอบกลับแบบสอบถาม เพราะเมื่อวิธีการตอบมีความยุ่งยาก ต้องใช้เวลาเขียนตอบมาก ผู้เชี่ยวชาญไม่ให้ความร่วมมือในการเขียนตอบเท่าที่ควร ส่งผลให้อัตราการตอบกลับแบบสอบถามต่ำ ข้อมูลที่ได้จึงไม่หลากหลายและ ไม่ได้ความคิดเห็นที่แท้จริงทั้งหมดของผู้เชี่ยวชาญ ส่งผลให้ข้อสรุปที่ได้จากการศึกษาไม่มีความสมบูรณ์เท่าที่ควร

5.ด้านการปิดกั้นความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญให้จำกัดอยู่ในกรอบความคิดที่ผู้วิจัยกำหนด การที่ผู้เชี่ยวชาญต้องตอบคำถามตามประเด็นที่ผู้วิจัยกำหนด เป็นการจำกัดข้อมูลที่ควรจะได้จาก ผู้เชี่ยวชาญ .พราะผู้วิจัยอาจจะสร้างแบบสอบถามครอบคลุมแนวโน้มเฉพาะที่ผู้วิจัยคิดว่าสำคัญ โดยอาจละเลยแนวโน้มหรือประเด็นที่สำคัญอื่นๆที่ผู้วิจัยคาดไม่ถึงหรือไม่รู้และถึงแม้แบบสอบถามที่ใช้จะเป็นแบบสอบถามปลายเปิดก็ตาม ผู้เชี่ยวชาญก็อาจจะไม่ตอบเพราะต้องใช้เวลาเขียนตอบมากหรือเพราะถูกชักนำให้คิดเฉพาะเรื่องที่ถูกถามในแบบสอบถามทำให้ลืมประเด็นที่น่าสนใจอื่นๆ (จุมพล พูลภัทรชีวิน,2531; Phi Delta Kappan,1984)

ประเด็นปัญหาที่พบในเทคนิคเดลฟายแบบเดิมดังกล่าวนำมาสู่การปรับปรุงเทคนิคเดลฟายในรูปแบบต่างๆตามวัตถุประสงค์และการนำไปใช้ของผู้วิจัย

2.2 เทคนิคเดลฟายแบบปรับปรุง (modified Delphi techniques) ที่ใช้ในงานวิจัยทั่วไป

เทคนิคเดลฟายแบบปรับปรุงหรือ modified Delphi techniques หมายถึง เทคนิคเดลฟายที่มีการปรับปรุงวิธีการ ขั้นตอนการดำเนินการให้เหมาะสมกับวัตถุประสงค์และการนำไปใช้ในงานวิจัย จากการศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องพบตัวอย่างการปรับปรุงเทคนิคเดลฟายเพื่อนำไปใช้ในงานวิจัยทั่วๆ ไป หลายลักษณะ เช่น ในการวิจัยเชิงสำรวจ เทคนิคเดลฟายแบบปรับปรุงรูปแบบหนึ่งที่นิยมนำมาใช้ คือ การบันทึกคำตอบด้วยเครื่องบันทึกเสียงแทนการเขียนตอบแบบสอบถาม ในการวิจัยเชิงอนาคต (Futures Research) เทคนิคเดลฟายแบบปรับปรุงที่นำมาใช้ได้รับการพัฒนาในหลายลักษณะ และในบรรดาเทคนิคเดลฟายแบบปรับปรุงที่ได้รับการพัฒนานั้น วิธีหนึ่งที่นิยมนำไปใช้คือ การนำแบบ สอบถามปลายปิดชนิดมาตรประมาณค่า มาใช้แทนแบบสอบถามปลายเปิดในรอบแรก เช่น

1. Hartman (1981) ได้นำเทคนิคเดลฟายแบบปรับปรุงไปใช้ในการรวบรวมความคิดเห็นของครูผู้สอน ผู้ปกครอง ผู้เชี่ยวชาญและนักเรียน เกี่ยวกับการขยายหลักสูตรสำหรับเด็กปัญญาเลิศในอนาคต ของโรงเรียนพาลามัส (Paramus School) ในมลรัฐนิวเจอร์ซี สหรัฐอเมริกา เพื่อให้ได้มาซึ่งฉันทามติในการนำมาใช้เป็นแนวทางของการขยายหลักสูตรดังกล่าวในอนาคต ซึ่งเทคนิคเดลฟายแบบปรับปรุงที่นำมาใช้ในการศึกษาครั้งนี้ มีลักษณะดังนี้

ใช้แบบสอบถามรอบแรก เป็นแบบสอบถามปลายปิดชนิดมาตรประมาณค่า 3 ระดับ และให้ผู้ตอบเลือกตอบในช่อง (check the column) ที่ตรงกับความคิดเห็นของตน เช่น เห็นด้วย ไม่แน่ใจ ไม่เห็นด้วย โดยข้อความที่นำมาใช้ในแบบสอบถามจะเป็นข้อความที่แสดงถึงนโยบายที่จะทำมากกว่าเป็นข้อความที่กล่าวถึงสิ่งที่จะพัฒนาให้เกิดขึ้นในอนาคตและถ้าผู้ตอบแสดงความคิดเห็นไม่เห็นด้วย ขอให้แสดงเหตุผลประกอบว่าต้องการให้เปลี่ยนแปลงไปในลักษณะใด อย่างไร

ในการเก็บรวบรวมข้อมูลรอบที่ 2 ผู้วิจัยจะนำข้อมูลที่ได้รับจากการเสนอแนะในรอบแรกเพิ่มเข้าไปให้ผู้ตอบได้พิจารณา และแสดงจำนวนผู้ตอบในแต่ละประเด็นรวมถึงแสดงตำแหน่งคำตอบของผู้ตอบแต่ละคนในรอบที่ผ่านมาด้วยการวงกลมล้อมรอบคำตอบ ดังกล่าวเพื่อเปิดโอกาสให้ผู้ตอบ ทุกท่าน ได้พิจารณาเปลี่ยนแปลงหรือยืนยันคำตอบเดิม กรณีที่ผู้ตอบตอบในประเด็นที่ต่างไปจากประเด็น

ที่มีผู้ตอบมากที่สุด ต้องแสดงเหตุผลประกอบ จากนั้นดำเนินการตามข้อ 2 และ 3 จนกว่าจะได้มาซึ่งฉันทามติ

ภายหลังจากการนำเทคนิคเดลฟายรูปแบบนี้ไปใช้ Hartman (1981) พบว่าทำให้ได้ความคิดเห็นในการพิจารณาตัดสินใจที่มีความสอดคล้องกันและสามารถลดข้อขัดแย้งทางความคิดได้เป็นอย่างดี

2. Flanders (1989) ได้นำเทคนิคเดลฟายแบบปรับปรุงไปใช้ในการสร้างฉันทามติจากผู้เชี่ยวชาญในด้านการเพาะกล้าไม้ เพื่อนำมาใช้ในการวางแผนกำหนดเนื้อหาหลักสูตรการเพาะกล้าไม้สำหรับนักเรียนในการเตรียมสู่อาชีพการเพาะกล้าไม้ในศตวรรษที่ 21

เทคนิคเดลฟายแบบปรับปรุงที่ Flanders (1989) นำมาใช้ในการศึกษาครั้งนี้เป็นเทคนิคเดลฟายแบบปรับปรุงที่ใช้ 2 รอบ (a two-round modified Delphi techniques) และใช้แบบสอบถามปลายปิดชนิดมาตรประมาณค่าแบบลิเคอร์ท จำนวน 57 ข้อ ในรอบแรก โดยแบบสอบถามที่สร้างขึ้นดังกล่าวได้ผ่านการตรวจสอบความตรงตามเนื้อหาและความตรงตามสภาพ (content and face validity) จากผู้เชี่ยวชาญ 17 ท่าน และกำหนดเกณฑ์ในการพิจารณาระดับฉันทามติที่เหมาะสมที่ 60%

3. Murry and Hammons (1995) ได้นำเทคนิคเดลฟายแบบปรับปรุงไปใช้ในการสร้างฉันทามติของผู้เชี่ยวชาญจากสมาคมวิทยาลัยชุมชนอเมริกันเพื่อนำมาใช้เป็นแนวทางในการสร้างเกณฑ์การประเมินการจัดการและความสามารถของการเป็นผู้นำของฝ่ายบริหารบุคคลในวิทยาลัยชุมชน (Assessing the managerial and leadership ability of community college administrative personnel)

เทคนิคเดลฟายแบบปรับปรุงที่ Murry and Hammons (1995) นำมาใช้ในการศึกษาครั้งนี้เป็นการนำแบบสอบถามปลายปิดชนิดมาตรประมาณค่า 4 ระดับมาใช้ในรอบแรก โดยให้ผู้เชี่ยวชาญจัดระดับคะแนนของเกณฑ์ตามความคิดเห็น โดยแบบสอบถามรอบที่ 1 แบ่งเป็น 3 ส่วน ส่วนที่ 1 จะเป็นส่วนนำที่ให้คำแนะนำเกี่ยวกับเรื่องที่ศึกษา อธิบายวัตถุประสงค์ คำแนะนำในการตอบคำถามให้สมบูรณ์ ส่วนที่ 2 เป็นคำถามปลายปิดชนิดมาตรประมาณค่า เกี่ยวกับเกณฑ์ในการประเมิน จำนวน 70 ข้อ พร้อมทั้งขอความร่วมมือให้ผู้เชี่ยวชาญเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับประเด็นคำถาม วิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ จากแบบสอบถามรอบที่ 1 ด้วยค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ถ้าข้อใดผู้เชี่ยวชาญไม่ตอบ จะไม่นำมารวมในการคำนวณหาค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ตลอดจนมีการ

กำหนดเกณฑ์ในการพิจารณาระดับฉันทามติที่ 75% และพิจารณาความคงที่ของคำตอบจากการเปลี่ยนแปลงของระดับฉันทามติที่เพิ่มขึ้นหรือลดลงน้อยกว่า 20% เมื่อเปรียบเทียบกับรอบที่ผ่านมา

ที่กล่าวมาข้างต้นสามารถสรุปการนำเทคนิคเดลฟายแบบปรับปรุงไปใช้ในงานวิจัยทั่วไปได้ดังตาราง B

ตาราง B ลักษณะของเทคนิคเดลฟายแบบปรับปรุง จำแนกตามลักษณะการนำไปใช้ วิธีการที่ปรับปรุง ข้อดี ข้อจำกัดของเทคนิคเดลฟายแบบปรับปรุง

ลักษณะการนำไปใช้	ลักษณะข้อมูลที่ต้องการ	วิธีการที่ปรับปรุง	ข้อดี	ข้อจำกัด
การวิจัยเชิงอนาคต	ข้อมูลที่แสดงแนวโน้มหลากหลายจากผู้ให้ข้อมูลจำนวนมาก	ใช้แบบสอบถามปลายปิดในรอบแรก เช่นวิธีการของ Hartman (1981) Flanders (1989) Murry and Hammons (1995)	วิธีการตอบง่าย สะดวก ใช้เวลาในการตอบแบบสอบถามสั้น ได้รับความร่วมมือจากผู้เชี่ยวชาญสูงใช้จำนวนรอบน้อย	ปิดกั้นความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญให้อยู่ในกรอบคำถามที่ผู้วิจัยกำหนด
การวิจัยเชิงสำรวจ	ข้อมูลตรงตามสภาพการณ์จริง	ใช้การบันทึกเสียงแทนการให้ผู้ตอบเขียนตอบ (Delbecq,Van De Ven and Gustafson (1975)	ลดข้อจำกัดของความสามารถด้านการเขียน ได้ข้อมูลที่ลึกซึ้ง	ใช้เวลาในการวิเคราะห์ข้อมูลเพิ่มขึ้นเพราะต้องใช้เวลาในการฟัง และถอดข้อความ

ที่กล่าวมาข้างต้น แสดงให้เห็นว่าวิธีการและขั้นตอนการปรับปรุงเทคนิคเดลฟายได้รับการปรับปรุงเพื่อนำใช้ในลักษณะต่างๆกัน การประเมินความต้องการจำเป็น (Needs Assessment) เป็นกระบวนการหนึ่งที่นำเทคนิคเดลฟายแบบปรับปรุงไปใช้ แต่เทคนิคเดลฟายแบบปรับปรุงที่นำมาใช้ในการประเมินความต้องการจำเป็นมีลักษณะเฉพาะที่แตกต่างจากเทคนิคเดลฟาย แบบปรับปรุงที่นำไปใช้ในการวิจัยประเภทอื่น

2.3 เทคนิคเดลฟายแบบปรับปรุง (group/modified Delphi techniques) ที่นำมาใช้ในการประเมินความต้องการจำเป็น

การประเมินความต้องการจำเป็น (Needs Assessment) มีความสำคัญและจำเป็นมากสำหรับนักการศึกษาที่จะพัฒนาการศึกษา (Johnson,1986) เพราะการจะเริ่มต้นพัฒนาโครงการใดก็ตาม สิ่งแรกที่ควรคำนึงถึงคือ สิ่งที่จะพัฒนามีความสอดคล้องกับความต้องการของผู้เกี่ยวข้องเพียงใด เพื่อให้ผลที่ได้สามารถนำมาใช้ปรับปรุงแก้ไขปัญหาได้ (สุวิมล ว่องวาณิช, 2538) ดังนั้น การสำรวจเพื่อหาจุดเริ่มต้นของการวางแผนพัฒนาด้วยการประเมินความต้องการจำเป็นจึงมีความสำคัญยิ่ง และเทคนิคเดลฟายเป็นเทคนิคหนึ่งที่นำมาใช้ในการรวบรวมความคิดเห็นจากผู้ที่มีความรู้ ความสามารถมีประสบการณ์หรือเกี่ยวข้องเพื่อประเมินความต้องการจำเป็นจากกลุ่มผู้เกี่ยวข้อง

เทคนิคเดลฟายที่นำมาใช้ในการประเมินความต้องการจำเป็น มีทั้งเทคนิคเดลฟายแบบเดิมและเทคนิคเดลฟายแบบปรับปรุง ซึ่งเทคนิคเดลฟายแบบเดิมหรือที่เรียกในการประเมินความต้องการจำเป็นว่า mailed Delphi Survey (Witkin and Altschuld,1995:186) มีขั้นตอนและวิธีการเช่นเดียวกับที่ใช้ในการวิจัยทั่วๆไปและเมื่อนำไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจึงประสบปัญหาเช่นเดียวกับที่นำไปใช้
ในงานวิจัยอื่นๆ ดังนั้นเทคนิคเดลฟายแบบเดิม ที่นำไปใช้ในการประเมินความต้องการจำเป็นจึงควรได้รับการปรับปรุงรูปแบบให้เหมาะสมกับวัตถุประสงค์และการนำไปใช้ต่อไป

เทคนิคเดลฟายแบบปรับปรุงที่นำมาใช้ในการประเมินความต้องการจำเป็น (group/modified Delphi techniques) ได้นำลักษณะการกระทำซ้ำ (iterative feature) ของเทคนิคเดลฟายประยุกต์เข้ากับสถานการณ์ของกลุ่ม (group situation) ตัวอย่างรูปแบบของ group/modified Delphi techniques ซึ่ง Witkin and Altschuld (1995) กล่าวถึงมีขั้นตอนการดำเนินการ ดังนี้

1. กำหนดกลุ่มผู้เชียวชาญและเชิญเข้ามีส่วนร่วมในการประชุม

2. เมื่อได้รับการตอบรับและผู้เชี่ยวชาญให้ความสนใจที่จะเข้าร่วมในการประชุมแล้วผู้ประเมินความต้องการจำเป็น (needs assessor) ส่งแบบสอบถามรอบที่ 1 ไปให้กลุ่มผู้เชี่ยวชาญกลุ่มดังกล่าวก่อนการประชุม

3. หลังจากนั้นก่อนหรือหลังการประชุมประมาณ 3-4 ช.ม กลุ่มผู้เชี่ยวชาญ จะได้รับแบบสอบถามฉบับที่ 2

4. ผู้เชี่ยวชาญใช้ช่วงเวลาระหว่างพักการประชุมประมาณ 20 นาที ในการตอบแบบสอบถามและผู้ประเมินความต้องการจำเป็น ขอความร่วมมือไม่ให้มีการอภิปรายเกี่ยวกับการตอบแบบสอบถามภายในกลุ่ม

5. ผู้ประเมินความต้องการจำเป็นรวบรวมคำตอบที่ได้อย่างรวดเร็ว จากนั้นสร้างแบบสอบถามรอบที่ 3

6. เมื่อกลุ่มผู้เชี่ยวชาญตอบแบบสอบถามรอบที่ 3 เสร็จเรียบร้อย ผู้ประเมินความต้องการจำเป็น นำข้อเสนอแนะหรือประเด็นที่มีผู้ไม่เห็นด้วยมาพิจารณาร่วมกันแบบเผชิญหน้า เพื่อหาข้อสรุป

เทคนิคเดลฟายแบบปรับปรุงที่นำมาใช้ในการประเมินความต้องการจำเป็นหรือ group/modified Delphi techniques นอกจากจะมีรูปแบบและขั้นตอนดังที่กล่าวถึงในข้างต้นแล้ว Gordon and Pratt (1971 quoted in Witkin and Altschuld (1995)) ได้ปรับปรุงรูปแบบเทคนิคเดลฟายเพื่อนำมาใช้ในการประเมินความต้องการจำเป็นด้านเป้าหมายทางการศึกษาอย่างน่าสนใจ ซึ่งสรุปเป็นขั้นตอนการดำเนินการได้ ดังนี้

1. เลือกตัวแทนของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น ครู ผู้บริหาร ผู้ปกครอง เป็นต้น เข้ามามีส่วนร่วมในการศึกษา

2. ส่งเป้าหมายทางการศึกษาที่วางไว้ให้ผู้มีส่วนร่วมพิจารณาและเพิ่มเติมข้อเสนอแนะของตนลงบนบัตรรหัสสี (colour-coded cards)

3. ผู้ประเมินความต้องการจำเป็นรวบรวมข้อเสนอแนะที่ได้ทั้งหมดลงบนบัตรข้อเสนอแนะที่เป็นรหัสสี (colour-coded comment cards) และส่งไปให้ผู้มีส่วนร่วมจัดลำดับความสำคัญ

4.นำข้อเสนอแนะที่ได้รับการจัดลำดับความสำคัญสูงเพิ่มเข้ากับเป้าหมายที่วางไว้ในตอนแรก

5. ขอความร่วมมือผู้มีส่วนร่วมให้แสดงความคิดเห็นทั้งเห็นด้วยและไม่เห็นด้วยต่อประเด็นที่ได้รับการจัดลำดับความสำคัญ

6. ส่งข้อที่ได้รับการจัดลำดับความสำคัญสูงสุดไปให้ผู้มีส่วนร่วมทุกคนแสดงเหตุผลว่าเห็นด้วยหรือไม่เห็นด้วย ด้วยบัตรแสดงเหตุผลที่เป็นรหัสสี (colour-coded reasons cards)

7. ผู้มีส่วนร่วมทุกคน มีคะแนนคนละ 1000 คะแนน สำหรับการแบ่งให้กับข้อที่คิดว่ามีอันดับความสำคัญสูงสุด

8. สุ่มผู้มีส่วนร่วมขึ้นมา 1 คน เพื่อนำเสนอการให้คะแนนของเขา และเปิดการอภิปราย

จากขั้นตอนการดำเนินการใน group/modified Delphi techniques รูปแบบข้างต้นจะพบว่ามีกระบวนการดำเนินการค่อนข้างยุ่งยาก ต้องอาศัยรายละเอียดในการวางแผนและการจัดการจัดที่ดีทั้งในด้านการรายงานผลอย่างรวดเร็ว กฎในการให้คะแนน การวางแผนช่วงพักระหว่างการประชุม เป็นต้น และผู้นำในกระบวนการกลุ่มจะต้องมีความชำนาญและมีความสามารถในการดำเนินกระบวนการกลุ่ม ดังนั้น เมื่อพิจารณาในด้านการนำไปใช้ พบว่า มีการนำ group/modified Delphi techniques รูปแบบ ดังกล่าวไปใช้ในการประเมินความต้องการจำเป็น น้อยกว่าเทคนิคเดลฟายแบบเดิม (Witkin and Altschuld,1995)

ที่กล่าวมาแสดงให้เห็นว่าเทคนิคเดลฟายที่นำไปใช้ในการประเมินความต้องการจำเป็น ทั้งเทคนิคเดลฟายแบบเดิม และเทคนิคเดลฟายแบบปรับปรุง group/modified Delphi techniques มีวัตถุประสงค์เพื่อรวบรวมฉันทามติเช่นเดียวกัน แต่ลักษณะขั้นตอนการดำเนินการ จุดดี จุดด้อย แตกต่างกัน ซึ่ง Witkin and Altschuld (1995) ได้สรุปไว้ดังตาราง C

ตาราง C การเปรียบเทียบลักษณะความเหมือนและความแตกต่างของเทคนิคเดลฟายแบบเดิมและเทคนิคเดลฟายแบบปรับปรุง ที่ใช้ในการประเมินความต้องการจำเป็น

ลักษณะ	mailed Delphi survey	group/modified Delphi techniques
โครงสร้างทั่วไป	ใช้ลักษณะการกระทำซ้ำโดยการส่งแบบสอบถามทางไปรษณีย์ให้ ผู้ตอบคนเดียวกัน ประมาณ 4 รอบ	ใช้ลักษณะการกระทำซ้ำในเทคนิคเดลฟายประยุกต์เข้ากับสถานการณ์ของกลุ่ม
จุดประสงค์ที่ใช้ในการประเมินความต้องการจำเป็น	เพื่อรวบรวมข้อมูล จัดลำดับความสำคัญก่อนหลัง ได้ฉันทามติ	เช่นเดียวกับใน mailed Delphi survey
ขนาดของกลุ่มโดยประมาณ	ปกติจะต่ำกว่า 50 คนแต่อาจใช้มากกว่าก็ได้	ปกติจะใช้กลุ่มขนาดกลางหรือกลุ่มขนาดเล็ก ประมาณ 30 คนหรือน้อยกว่าเล็กน้อย
การเลือกกลุ่มตัวอย่าง	เป็นผู้มีความรู้ความชำนาญในประเด็นที่ต้องการศึกษา	เช่นเดียวกับใน mailed Delphi survey
ผลที่ได้	รายการความคิดเห็น ความสนใจของผู้ตอบ ฉันทามติในแต่ละประเด็น	เช่นเดียวกับใน mailed Delphi survey

ตาราง C (ต่อ)

ลักษณะ	mailed Delphi survey	group/modified Delphi techniques
จุดดี	ไม่เปิดเผยรายชื่อผู้ตอบ มีเวลาในการพิจารณาความต้องการมาก มีเหตุผลประกอบในการไม่เห็นด้วย	ใช้เวลาในกระบวนการทำซ้ำสั้น ไม่มีปัญหาด้านการขาดหายของกลุ่มตัวอย่าง (sample loss) มีการอภิปรายแบบเผชิญหน้าเมื่อการสำรวจครั้งสุดท้ายสิ้นสุด
จุดด้อย	ใช้เวลาในกระบวนการทำซ้ำมาก มีปัญหาด้านการขาดหายของกลุ่มตัวอย่าง (sample loss) การไม่เปิดเผยรายชื่อผู้ตอบมีส่วนกดดันให้มีการตอบคล้อยตามกลุ่ม	ไม่สามารถปิดบังรายชื่อผู้ตอบได้ตลอด ต้องอาศัยการวางแผนขั้นตอนอย่างรอบคอบในการดำเนินการ และต้องใช้ความรวดเร็วในการรวบรวมผลที่ได้

ที่มา : Witkin and Altschuld. Planning and Conducting Needs Assessment,1995: 187-188.

จากสภาพปัญหาที่เกิดขึ้นจากการใช้เทคนิคเดลฟายแบบเดิมและเทคนิคเดลฟาย แบบปรับปรุงในการประเมินความต้องการจำเป็นดังกล่าว แสดงให้เห็นว่ายังไม่สามารถหาวิธีการ ที่เหมาะสมที่สุดในการนำมาลดปัญหาที่เกิดขึ้นจากการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้เทคนิคเดลฟาย เพื่อนำไปใช้ในการประเมินความต้องการจำเป็นได้

จากการศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องพบว่าแบบสอบถามปลายปิด เป็นแบบสอบถามที่มีวิธีการตอบง่าย ประหยัดเวลาในการตอบ ส่งผลให้ได้รับความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามสูง และจากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยที่ส่งผลต่ออัตราการตอบกลับแบบสอบถามทางไปรษณีย์ พบว่า แบบสอบถามปลายปิดหรือแบบสอบถามที่มีโครงสร้าง ได้รับอัตราการตอบกลับแบบสอบถามทางไปรษณีย์ สูงกว่าแบบสอบถามปลายเปิด (จิรดา วุฑฒายากร,2536; เจษฎา กิตติสุนทร,2535; บุญชอบ ศราธพันธ์,2535; Cohen and manion,1980) นอกจากนี้ จิรดา วุฑฒายากร (2536) พบว่า เมื่อเปรียบเทียบระหว่างการให้กลุ่มตัวอย่าง ตอบแบบสอบถามปลายเปิด 2-3 หน้าและตอบแบบ สอบถามปลายปิด 10 หน้าขึ้นไปแต่วิธีการตอบง่าย กลุ่มตัวอย่างยินดีที่จะตอบแบบสอบถาม ปลายปิดที่

มีจำนวนหน้ามากกว่าเพราะไม่ชอบการเขียนตอบที่ต้องใช้เวลามาก ซึ่งสอดคล้องกับ งานวิจัยของเจษฎา กิตติสุนทร (2535) ที่พบว่า รูปแบบการตอบที่ยาก เช่น การตอบคำถาม ปลายเปิด มีผลต่อการไม่ตอบกลับสูงถึง 96.12 ที่กล่าวมาเป็นข้อดีของแบบสอบถามปลายปิดที่ควรนำมาใช้เพื่อลดข้อจำกัดของเทคนิคเดลฟายแบบเดิมในด้านวิธีการตอบไม่สะดวก การใช้เวลาในการตอบแบบสอบถามมากเกินไป และได้รับอัตราการตอบกลับแบบสอบถามต่ำ ซึ่งจากการนำเทคนิค เดลฟายแบบปรับปรุงที่รวบรวมข้อมูลในรอบแรกด้วยแบบสอบถามปลายปิด ไปใช้ในการสร้างเกณฑ์เพื่อการประเมินการจัดการและความสามารถในการเป็นผู้นำของฝ่ายบริหารบุคคลของวิทยาลัยชุมชน Murry and Hammons (1995) พบว่าทำให้ประหยัดเวลาและได้รับความร่วมมือจากผู้เชี่ยวชาญในการ ตอบกลับแบบสอบถามสูงถึง 94.3%

อย่างไรก็ตามการใช้แบบสอบถามปลายปิดในการเก็บรวบรวมข้อมูลในเทคนิคเดลฟายก็มี ทั้งข้อดีและข้อจำกัด ซึ่งสามารถเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างแบบสอบถามปลายเปิดและ แบบสอบถามปลายปิดได้ ดังตาราง D

ตาราง D การเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างแบบสอบถามปลายเปิด (open- ended form) และแบบสอบถามปลายปิด (closed- form)

ลักษณะของแบบสอบถาม	แบบสอบถามปลายเปิด	แบบสอบถามปลายปิด
1. การสร้างคำถาม	สร้างคำถามง่าย	สร้างคำถามยากต้องอาศัยความชำนาญ
2. การตอบคำถาม	ตอบได้อย่างอิสระได้คำตอบตรงตามความคิดเห็น	ไม่มีอิสระในการตอบต้องตอบตามกรอบที่ผู้วิจัยกำหนด
3. เวลาที่ใช้ในการตอบ	ใช้เวลาในการตอบคำถามมาก	ใช้เวลาในการตอบคำถามสั้น
4. ข้อมูลที่ได้	ข้อมูลที่ได้มีความละเอียดลึกซึ้ง	ข้อมูลที่ได้มีความละเอียดลึกซึ้งน้อยกว่าแบบสอบถามปลายเปิด
5. การวิเคราะห์ข้อมูล	วิเคราะห์ยากคำตอบที่ได้บางครั้งไม่ตรงประเด็น กระจาย	วิเคราะห์ง่าย คำตอบที่ได้ตรงตามวัตถุประสงค์ ไม่กระจาย
6.ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม	ได้รับความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามค่อนข้างต่ำ	ได้รับความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามสูง

ตารางข้างต้นแสดงให้เห็นว่า แบบสอบถามปลายปิดแม้จะมีข้อดีดังกล่าวมาแล้ว แต่แบบสอบถามปลายปิดก็มีข้อจำกัดในด้านการปิดกั้นความคิดของผู้ตอบให้จำกัดอยู่ในกรอบที่ผู้วิจัยกำหนดขึ้น(สุรพล กาญจนจิตรา,2530; วิเชียร เกตุสิงห์,2530) ซึ่งลักษณะดังกล่าวขัดต่อหลักการของเทคนิคเดลฟายที่ต้องการให้ผู้เชี่ยวชาญแสดงคำตอบได้อย่างอิสระไม่ถูกครอบงำทางความคิด (ชนิตา รักษ์พลเมือง, 2531; ขนิษฐา วิทยาอนุมาส,2531; ใจทิพย์ เชื้อรัตนพงษ์,2535; จุมพล พูลภัทรชีวิน, 2535)

ดังนั้นเมื่อต้องการนำแบบสอบถามปลายปิดมาใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยเทคนิค เดลฟายควรลดข้อจำกัดของแบบสอบถามปลายปิดในข้อนี้โดยการปรับปรุงวิธีการสร้างแบบ สอบถามปลายปิดในรอบแรกด้วยการรวบรวมความคิดที่หลากหลายจากกลุ่มเพื่อนำมาเป็นข้อมูล ในการสร้างแบบสอบถามปลายปิดแทนการสร้างด้วยกรอบความคิดของผู้วิจัยคนเดียว

ในการศึกษาครั้งนี้ผู้วิจัยต้องการรวบรวมความคิดที่หลากหลายเพื่อนำมาเป็นข้อมูลในการสร้างแบบสอบถามปลายปิดในการประเมินความต้องการจำเป็นโดยใช้เทคนิคระดมสมอง (Brainstorming) ซึ่งเป็นเทคนิคที่สามารถรวบรวมความคิดเห็นที่หลากหลาย และเปิดโอกาสให้ทุกคนมีสิทธิ์แสดงความคิดเห็นได้อย่างอิสระ โดยไม่มีการวิพากษ์วิจารณ์ คัดค้าน ขณะแสดงความ คิดเห็น (จักรกฤษณ์ สำราญใจ,2525; วิรัตน์ คุ้มคำ,2535; กนกวรรณ บางภิภพ,2537; Craig,1994) น่าจะเป็นเทคนิคที่มีความเหมาะสม ในการนำมาใช้รวบรวมความคิดที่หลากหลายจากกลุ่ม เพื่อนำมาเป็นข้อมูลในการสร้างแบบสอบถามมากกว่าการใช้กระบวนการกลุ่มรูปแบบอื่น แนวคิดและหลักการของการระดมสมองตลอดจนวิธีการในการดำเนินการ มีดังนี้

เทคนิคการระดมสมอง (Brainstorming Teachnique) พัฒนาขึ้นโดย ออสบอร์น ในปีค.ศ. 1938 (Craig,1994) โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ ให้ได้มาซึ่งแนวคิดเกี่ยวกับเรื่องใดเรื่องหนึ่ง หลากหลายที่สุดโดยไม่มีการวิพากษ์ วิจารณ์ หรือตัดสินความคิด จากนั้นนำแนวความคิดดังกล่าวประสานเข้าด้วยกัน เพื่อนำไปสู่แนวดำเนินการที่สร้างสรรค์ในเรื่องนั้นๆ (จักรกฤษณ์ สำราญใจ,2529; วิรัตน์ คุ้มคำ, 2535; กนกวรรณ บางภิภพ,2537) หลักการในการระดมสมอง มีดังนี้

1. การยอมรับ ไม่วิพากษ์ วิจารณ์ หรือประเมินความคิดของผู้อื่น

2. สามารถแสดงความคิดได้อย่างอิสระและหลากหลายเพื่อนำความคิดเหล่านั้น มาผสมผสาน เพื่อนำไปสู่แนวความคิดใหม่ที่ได้จากกลุ่ม (วิรัตน์ คุ้มคำ,2535; หงส์สุนีย์ เอื้อรัตนรักษา, 2536)

3. ไม่มีการจำกัดเวลา (No fixed time limit)

4. ไม่มีการรบกวนจากภายนอก (No outside interruptions are allowed)(Craigs,1994)

จากหลักการของเทคนิคระดมสมอง จะเห็นได้ว่า เทคนิคระดมสมองไม่ใช่วิธีการตัดสินชี้ขาด แต่เป็นการเปิดโอกาสให้สมาชิกในกลุ่มเสนอความคิดอย่างอิสระให้มากที่สุดแล้วนำแนวความคิดเหล่านั้นประสานเข้าด้วยกัน ซึ่งขั้นตอนและวิธีการของเทคนิคระดมสมองนั้น นักวิชาการหลายท่าน เช่น วิจิตร วรุฒบางกูร (2528) ทวี เสนะวงศ์ (2528) อารี รังสินันท์ (2529) ได้เสนอขั้นตอนและ ข้อปฏิบัติไว้ สามารถสรุปได้ ดังนี้

ขั้นตอนและข้อปฏิบัติในการระดมสมอง

1. เตรียมอุปกรณ์ต่างๆ เช่น เครื่องบันทึกเสียง เลขานุการ ผู้จดบันทึกการประชุม เพื่อให้สามารถรวบรวมความคิด หรือรายละเอียดของการอภิปรายได้ทั้งหมด

2. แจ้งปัญหา และวัตถุประสงค์ของการระดมสมองให้กลุ่มได้รับทราบ และเปิดโอกาสให้ซักถามจนเป็นที่เข้าใจชัดเจนตรงกัน

3. ทดลองระดมสมอง เพื่อสร้างความเข้าใจในวิธีการแสดงความคิดเห็น

4. ดำเนินการระดมสมอง ให้ทุกคนเสนอความคิดได้อย่างอิสระ ถ้าได้ความคิดที่แปลกใหม่ จะช่วยให้บรรยากาศของการระดมสมองสนุกสนาน และสมาชิกกล้าแสดงความคิดเห็นมากขึ้น

5. ตลอดช่วงเวลาของการอภิปราย ควรมีคนจดบันทึกแนวคิดที่ได้รับการเสนอ

6. สร้างบรรยากาศให้อบอุ่นสนุกสนาน จะช่วยให้สมาชิกกล้าแสดงความคิดเห็นมากขึ้น

7. สนับสนุนให้สมาชิกแสดงความคิดเห็นอย่างกว้างขวาง เพราะจะทำให้ได้รายละเอียดยิ่งขึ้น ดังนั้น จึงควรเปิดโอกาสให้สมาชิกแสดงความคิดเห็นจนหมดเวลา หรือจนไม่มีความคิดเห็นที่แปลกไปจากที่เสนอมาแล้ว

8. ผสมผสานความคิดที่สอดคล้อง หรือไปในลักษณะเดียวกันเข้าด้วยกัน และผู้ดำเนินการไม่ควรนำความคิดเห็นของตนขึ้นมาแสดงก่อน

9. ประเมินความคิดที่ได้จากการระดมสมอง โดยกำหนดเกณฑ์ขึ้นมาช่วยในการพิจารณาตัดสิน โดยคำนึงถึงบุคคล เวลา งบประมาณ ฯลฯ แล้วจึงลำดับความคิดที่สำคัญและความเป็นไปได้ตามเกณฑ์ที่ได้จากการพิจารณา

อย่างไรก็ตามการระดมสมอง แม้จะเป็นวิธีการที่สามารถรวบรวมความคิดเห็นได้อย่างอิสระและหลากหลาย แต่การระดมสมองก็อาจจะเกิดปัญหาในการดำเนินการได้ ข้อพึงระวังในการนำเทคนิคนี้ไปใช้ มีดังนี้

ข้อพึงระวังในการใช้เทคนิคระดมสมอง

1. จำนวนสมาชิกในการระดมสมองไม่ควรน้อยเกินไป ซึ่งวิจิตร วรุฒบางกูร (2528) กล่าวว่า การระดมสมองจะได้ผลดีที่สุดถ้าบุคคลในกลุ่มมีจำนวนระหว่าง 5-7 คน ส่วน Craig (1994) กล่าวว่า จำนวนสมาชิกที่เหมาะสมในการระดมสมองควรอยู่ระหว่าง 6-12 คนและระยะเวลาที่ใช้ขึ้นอยู่กับความยากง่ายของปัญหา

2. พยายามไม่ให้เกิดความขัดแย้งอย่างรุนแรง แตกแยก ทั้งที่ตั้งใจและไม่ตั้งใจ เพื่อเอาชนะ

3. ถ้ามีเหตุการณ์เร่งด่วนเกิดขึ้น จะทำให้สมาชิกไม่พร้อมที่จะแสดงความคิดเห็นหรือแสดงความคิดเห็นได้ในขอบเขตจำกัด (วิจิตร วรุฒบางกูร,2528)

จากลักษณะของเทคนิคระดมสมองดังกล่าว ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาเพื่อเปรียบเทียบว่าผลการสร้างฉันทามติและระดับการให้ความร่วมมือของผู้เชี่ยวชาญระหว่างการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้เทคนิคเดลฟายแบบเดิมที่ใช้แบบสอบถามปลายเปิด (open-ended questionnaires) สำรวจแนวคิดของผู้เชี่ยวชาญในรอบที่ 1 และการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้เทคนิคเดลฟายแบบปรับปรุงที่ให้ผู้เชี่ยวชาญที่มีความรู้ความสามารถในเรื่องเดียวกันซึ่งมิใช่กลุ่มเดียวกันกับกลุ่มตัวอย่างร่วมระดมสมองในประเด็นที่ศึกษาในรอบที่ 1 ในการประเมินความต้องการจำเป็นแตกต่างกันหรือไม่ อย่างไร ซึ่งสรุปขั้นตอนการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้เทคนิคเดลฟายแบบเดิมและเทคนิคเดลฟายแบบปรับปรุงที่ใช้ในการประเมินความต้องการจำเป็นได้ ดังตาราง E

ตาราง E การเปรียบเทียบขั้นตอนการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้เทคนิคเดลฟายแบบเดิมและเทคนิคเดลฟายแบบปรับปรุง ที่ใช้ในการประเมินความต้องการจำเป็น

เทคนิคเดลฟายแบบเดิม	เทคนิคเดลฟายแบบปรับปรุง
1. ผู้วิจัยศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้อง	1. ผู้วิจัยศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องและเตรียมการประชุม
2.นำข้อมูลที่ได้สังเคราะห์สร้างแบบสอบถามปลายเปิด	2. นัดหมายการประชุมกับผู้เชี่ยวชาญ
3.ส่งแบบสอบถามให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 35 คน เขียนตอบตามความคิดเห็น เป็นการสำรวจและรวบรวมความคิดเห็นรอบที่ 1	3. ประชุมระดมสมอง โดยมีผู้ร่วมระดมสมอง 6 คน เป็นการสำรวจและรวบรวมความคิดเห็นรอบที่ 1
4.นำคำตอบที่ได้มาสังเคราะห์ สร้างแบบสอบถามปลายปิดชนิดมาตรประมาณค่าในรอบที่ 2	4.นำข้อมูลที่ได้มาสังเคราะห์สร้างแบบสอบถามปลายปิดชนิดมาตรประมาณค่าในรอบที่ 2
5. ส่งแบบสอบถามที่ได้ให้ผู้เชี่ยวชาญกลุ่มเดิมพิจารณาทำเครื่องหมาย ให้ระดับคะแนนตามความคิดเห็น เป็นการส่งแบบสอบถามรอบที่ 2	5.ส่งแบบสอบถามที่ได้ให้ผู้เชี่ยวชาญกลุ่มที่ 2 ซึ่งเป็นกลุ่มใหม่ จำนวน 35 คน จำนวนพิจารณาทำเครื่องหมาย ให้ระดับคะแนนตามความคิดเห็น เป็นการส่งแบบสอบถามรอบแรก
6.นำคำตอบที่ได้คำนวณหาพิสัยระหว่างควอไทล์ มัธยฐาน ฐานนิยม ร้อยละ สร้างแบบสอบถามรอบที่ 3 ที่มีข้อความเหมือนรอบที่ 2 แสดงตำแหน่งความคิดเห็นเดิมของผู้เชี่ยวชาญและขอบเขตพิสัยระหว่างควอไทล์ มัธยฐาน ของกลุ่ม	6.นำคำตอบที่ได้คำนวณหาพิสัยระหว่างควอไทล์ มัธยฐาน ฐานนิยม ร้อยละ สร้างแบบสอบถามรอบที่ 2 ที่มีข้อความเหมือนรอบที่ 1 แสดงตำแหน่งคำตอบเดิมของผู้เชี่ยวชาญและขอบเขตพิสัยระหว่างควอไทล์ มัธยฐาน ของกลุ่ม

ตาราง E (ต่อ)

เทคนิคเดลฟายแบบเดิม	เทคนิคเดลฟายแบบปรับปรุง
7.ส่งแบบสอบถามเพื่อให้กลุ่มผู้เชี่ยวชาญกลุ่มเดิมพิจารณาแก้ไข ยืนยันคำตอบ เป็นการส่งแบบสอบถามรอบที่ 3	7.ส่งแบบสอบถามเพื่อให้กลุ่มผู้เชี่ยวชาญกลุ่มเดิมพิจารณาแก้ไข ยืนยันคำตอบ เป็นการส่งแบบสอบถามรอบที่ 2
8.นำคำตอบที่ได้คำนวณหาพิสัยระหว่างควอไทล์ มัธยฐาน สร้างแบบสอบถามรอบที่ 4 ที่มีข้อความเหมือนรอบที่ 3 แสดงตำแหน่งความคิดเห็นเดิมของผู้เชี่ยวชาญและขอบเขตพิสัยระหว่างควอไทล์ มัธยฐาน ของกลุ่ม	8.นำคำตอบที่ได้คำนวณหาพิสัยระหว่างควอไทล์ มัธยฐาน สร้างแบบสอบถามรอบที่ 3 ที่มีข้อความเหมือนรอบที่ 2 แสดงตำแหน่งความคิดเห็นเดิมของผู้เชี่ยวชาญและขอบเขตพิสัยระหว่างควอไทล์ มัธยฐาน ของกลุ่ม
9.ดำเนินการตามข้อ 6 -8 พิจารณาฉันทามติตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้ สรุปผล	9.ดำเนินการตามข้อ 6-8 พิจารณาฉันทามติตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้ สรุปผล

ในการเปรียบเทียบการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้เทคนิคเดลฟายแบบเดิม (traditional Delphi techniques) และเทคนิคเดลฟายแบบปรับปรุง (group/modified Delphi techniques) ที่ใช้ในการประเมินความต้องการจำเป็นครั้งนี้ ผู้วิจัยจะทำการเปรียบเทียบในด้านผลการสร้างฉันทามติและระดับการให้ความร่วมมือของผู้เชี่ยวชาญ ซึ่งเกณฑ์ที่นำมาใช้ในการพิจารณาเปรียบเทียบและกรอบแนวคิดที่ใช้ในการศึกษา มีดังนี้

ตอนที่ 3 ฉันทามติ

ฉันทามติ (consensus)

ความคิดเห็นที่สอดคล้องต้องกันหรือฉันทามติ (consensus) เป็นสิ่งที่สำคัญยิ่งในการนำมาสู่ข้อสรุปที่น่าเชื่อถือและยุติการวิจัยในการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้เทคนิคเดลฟาย ถ้าได้ฉันทามติเร็ว ก็ยุติการวิจัยได้เร็ว (Murry and Hammonds,1995) และพิจารณานำข้อมูลไปใช้ในการตัดสินใจต่อไป

กระบวนการตัดสินใจโดยใช้ฉันทามติ (consensus) เป็นเครื่องมือที่มีอำนาจ (powerful) ในการนำมาใช้ตัดสินใจ เพื่อให้เกิดความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันในภายในกลุ่ม เนื่องจากเป้าหมายของฉันทามติ คือ ความต้องการให้พื้นฐานของการตัดสินใจมาจากความร่วมมือ ความเห็นพ้องต้องกันในกลุ่มมากกว่ามาจากการแข่งขันระหว่างสมาชิกภายในกลุ่ม (Avery, Auvien, Streibel and Weiss, 1981)

ในอดีต กระบวนการตัดสินใจโดยใช้ฉันทามติ (consensus) ต้องอาศัยความเห็นพ้องต้องกันจากสมาชิกทุกคนในกลุ่ม หากมีบุคคลที่มีอำนาจภายในกลุ่มแสดงความคัดค้านหรือไม่เห็นด้วยกับฉันทามติของกลุ่ม กลุ่มจะต้องพิจารณาหาฉันทามติใหม่อีกครั้ง แต่อย่างไรก็ตามฉันทามติตาม หลักการดังกล่าวมีการนำไปใช้เพียงบางส่วนเท่านั้น ทั้งนี้เนื่องจากจุดเน้นของการตัดสินใจโดยใช้ฉันทามติคือการพิจารณารับฟังแนวคิดและข้อเสนอของทุกคนเพื่อให้แนวคิดที่ได้มาจากการยอมรับจากสมาชิกส่วนใหญ่ในกลุ่ม

Avery, Auvien, Streibel and Weiss (1981) กล่าวว่า ฉันทามติถูกนำไปใช้มากที่สุดในหมู่นักบวชทางศาสนา (Religious Society of Freinds) ซึ่งเรียกว่า เควเคอร์ (Quakers) นักบวชเหล่านี้ประสบผลสำเร็จในการพัฒนาและนำฉันทามติไปใช้มากว่า 300ปี และมีการกล่าวถึงในประวัติศาสตร์ช่วงต่างๆว่า ฉันทามติได้เคยถูกนำมาใช้โดยกลุ่มประเทศแอฟริกา (Africa) สเปน (Spain) และรัสเซีย (Russia) รวมถึงชาวอเมริกันโดยกำเนิด (Native American) ฉันทามติได้รับความนิยมมากในการนำมาใช้เปลี่ยนแปลงกระบวนการกลุ่มทางสังคม เช่น การทำให้ผลการประชุมกลุ่มเป็นที่พอใจและยอม

รับจากสมาชิกในกลุ่มว่ามีความยุติธรรม อย่างไรก็ตามในปัจจุบัน กระบวนการตัดสินใจโดยใช้ฉันทามติในสังคมอเมริกันยุคใหม่ มิได้จำกัดอยู่แค่กลุ่มนักบวชและการนำไปใช้ในกิจกรรมทางสังคมเท่านั้น แต่ได้มีการนำฉันทามติ ไปใช้ในหน่วยงานต่างๆตามมหาวิทยาลัย การประชุมของบุคคลในกลุ่มอาชีพ และสถานการณ์อื่นๆอีกมากมายเพราะหลักการของฉันทามติสามารถนำไปประยุกต์ใช้ใน สถานการณ์ต่างๆได้อย่างกว้างขวาง เช่น เมื่อต้องการให้โครงสร้างของกระบวนการตัดสินใจมีความสร้างสรรค์และยุติธรรม

สถานการณ์กลุ่มที่เหมาะสมในการใช้ฉันทามติ

1. เมื่อมีจุดประสงค์เพื่อต้องการความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันในกลุ่ม (Unity of purpose) โดยปกติแล้วความคิดของสมาชิกในกลุ่มเมื่อจะตัดสินว่าสิ่งใดดีที่สุดย่อมแตกต่างกัน แต่จะต้องมีแนวคิดที่เป็นอันหนึ่งอันเดียวกันที่สมาชิกส่วนใหญ่ในกลุ่มให้การยอมรับ

2. เมื่อสมาชิกทุกคนในกลุ่มมีอำนาจเท่าเทียมกัน (Equal access to power for all member) ในการมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น แม้ว่าสมาชิกในกลุ่มจะมีความแตกต่างกันในด้านความอาวุโส และบุคลิกภาพ

3. เมื่อกลุ่มมีความเป็นอิสระจากโครงสร้างของชนชั้นภายนอก (Autonomy of the group from external hierarchical structures) เพราะเป็นเรื่องยากสำหรับกลุ่มที่จะใช้ฉันทามติภายในระบบของ ตนเอง เมื่อกลุ่มต้องเป็นส่วนหนึ่งของระบบที่ใหญ่กว่า เช่น เป็นระบบภาควิชาในมหาวิทยาลัย ซึ่งต้องมีการประสานงานและการควบคุมจากบุคคลที่เป็นผู้บริหาร ดังนั้นการที่จะทำให้สมาชิกในกลุ่มมีความเท่าเทียมกันจึงเป็นเรื่องยาก

4. เวลา (time) ของกลุ่ม กระบวนการที่จะพัฒนาฉันทามติของกลุ่มให้ได้ผลนั้นต้องอาศัยเวลาสำหรับใช้ในกิจกรรมและการตัดสินใจของกลุ่ม โดยเฉพาะอย่างยิ่งในเรื่องที่การตัดสินใจค่อนข้าง ยุ่งยากและไม่สามารถทำได้อย่างเร่งด่วน ถ้าสมาชิกในกลุ่มไม่สามารถเสียสละเวลา ไม่มีความอดทน ก็ไม่สามารถหาฉันทามติจากกลุ่มได้

5. เมื่อกลุ่มมีความตั้งใจที่จะร่วมในกระบวนการ (A willingness in the group to attend to process) การที่สมาชิกในกลุ่มจะทำงานร่วมกันเพื่อนำไปสู่การตัดสินใจได้นั้นเป็นสิ่งสำคัญซึ่งต้องอาศัยการเอาใจใส่ต่อกระบวนการ ความตั้งใจที่จะให้เวลากลุ่มในการที่จะอภิปรายเกี่ยวกับกระบวนการหรือเพื่อทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในกระบวนการ และการเอาใจใส่ต่องานและการตัดสินใจนั้นๆ

6. เมื่อกลุ่มมีความตั้งใจที่จะสนใจต่อทัศนคติ (A willingness in the group to attend to attitudes) การที่กลุ่มจะมีฉันทามติที่ดีได้ สมาชิกในกลุ่มต้องมีความตั้งใจที่จะร่วมมือกันและรู้สึกไว้วางใจซึ่งกันและกัน ดังนั้นสมาชิกแต่ละคนควรจะตรวจสอบทัศนคติของตนเองและและเปิดใจพร้อมที่จะเปลี่ยนแปลง เพื่อทำให้เกิดการพัฒนาทัศนคติ

7. เมื่อกลุ่มมีความตั้งใจที่จะเรียนรู้และฝึกฝนทักษะ (A willingness in the group to attend to learn and pratice skills) การประชุม การมีส่วนร่วม การประสานงาน การติดต่อสื่อสาร ระหว่างสมาชิกในกลุ่มจะกระตุ้นและช่วยเหลือสมาชิกในกลุ่มให้เกิดการพัฒนาทักษะดังกล่าวทำให้สามารถทำงานร่วมกันได้ดีขึ้น

ประโยชน์ของการตัดสินใจโดยใช้ฉันทามติ

1. คุณภาพของการตัดสินใจ (Quality of decision) เมื่อการตัดสินใจมาจากการยอมรับของคนจำนวนมาก จึงนำมาซึ่งความน่าเชื่อถือ ความตรง ความครบถ้วน และมาตรฐานในการทำงาน

2. ความสร้างสรรค์ (Creativity) ข้อเสนอที่หลากหลายที่มาจากจินตนาการและความต้องการของทุกคน ที่ร่วมกันคิดพิจารณา นำมาสู่แนวทางการตัดสินใจที่สร้างสรรค์

3. ข้อตกลงและความพึงพอใจ (Commitment and satisfaction) การตัดสินใจที่ได้จากฉันทามติเป็นการตัดสินใจที่ได้จากความพึงพอใจของสมาชิกในกลุ่ม

4. ส่งเสริมคุณค่าและทักษะ (Fostering of values and skill) ฉันทามติต้องการผู้คนที่จะพิจารณาและแสดงความเคารพในความคิดเห็นของสมาชิกคนอื่นๆ ให้ความร่วมมือและมีความ รับผิดชอบต่อกลุ่ม ซึ่งทักษะดังกล่าวสามารถนำไปใช้ได้ในกิจกรรมอื่นๆ (Avery, Auvien, Streibel and Weiss; 1981)

เนื่องจากฉันทามติ เป็นสิ่งที่สำคัญมากในการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้เทคนิคเดลฟายซึ่งจะนำมาสู่ข้อสรุปที่น่าเชื่อถือและยุติการวิจัย ดังนั้นในการพิจารณาฉันทามติควรมีการกำหนดเกณฑ์ในการพิจารณาอย่างชัดเจน

เกณฑ์ในการพิจารณาฉันทามติ

เป้าหมายที่สำคัญอันดับแรกของการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้เทคนิคเดลฟายนั้น คือการได้มาซึ่งฉันทามติ (consensus) แต่ในการวิจัยบางครั้งไม่สามารถได้มาซึ่งฉันทามติและจำเป็นต้องยุติ การวิจัย ดังนั้นในเทคนิคเดลฟายจึงมีการนำความคงที่ (stability) ของระดับฉันทามติ มาพิจารณาร่วมด้วยซึ่งเกณฑ์ในการพิจารณาระดับฉันทามติและความคงที่ของระดับฉันทามติที่เหมาะสม ควรมีการกำหนดไว้ล่วงหน้า แต่อย่างไรก็ตามยังไม่ปรากฏข้อตกลงที่ชัดเจนในการกำหนดระดับ ฉันทามติขั้นต่ำที่เหมาะสม (Murry and Hammons 1995) และจากการศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้อง สามารถสรุปเกณฑ์ที่นำไปใช้ในการพิจารณาฉันทามติในเทคนิคเดลฟาย ดังนี้

1. ค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ (Interquartile range) และค่าสัมบูรณ์ของผลต่างระหว่างฐานนิยมและมัธยฐาน

กรณีสถิติที่นำมาใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ มัธยฐาน (Median) ฐานนิยม (Mode) ค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ (Interquartile range) เกณฑ์ที่ใช้ในการพิจารณาฉันทามติ มีดังนี้ (ณัฐฏา สรรพศรี,2525; ขนิษฐา วิทยาอนุมาส,2525; พงศ์สิริ สำลี,2525; สิริลักษณ์ จำเรียง,2527; วัฒนา วินิตวัฒนาคุณ,2528; ศรีรัตน์ จันทร์สมวงศ์,2530; กาสัก เต๊ะขันหมาก,2531; นภมณฑล สิบหมื่นเปี่ยม, 2535; วิฑิต คชชาญ,2536)

เมื่อแบบสอบถามที่ใช้เป็นแบบสอบถามปลายปิดชนิดมาตรประมาณค่า 5 ระดับถ้าข้อความใดที่มีพิสัยระหว่างควอไทล์ไม่เกิน 1.50 และค่าสัมบูรณ์ของผลต่างระหว่างฐานนิยมกับมัธยฐานไม่เกิน 1.00 แสดงว่า ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญต่อข้อความนั้นมีความสอดคล้องต้องกัน (consensus)

ถ้าข้อความใดที่มีพิสัยระหว่างควอไทล์ไม่เกิน 1.50 และค่าผลต่างระหว่างฐานนิยมกับ มัธยฐาน เกิน 1.00 หรือกลับกัน แสดงว่าความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญต่อข้อความนั้นไม่สอดคล้องต้องกัน (consensus)

2. ระดับคะแนนฉันทามติ (degree of consensus) และความคงที่ (stability) ของระดับคะแนนฉันทามติ ซึ่งมีเกณฑ์ในการพิจารณา ดังนี้

เนื่องจากยังไม่ปรากฏข้อตกลงที่ชัดเจนในการกำหนดระดับฉันทามติและความคงที่ของระดับฉันทามติขั้นต่ำที่เหมาะสม (Murry and Hammons 1995) ดังนั้นจึงปรากฏเกณฑ์ที่นำใช้ในการพิจารณาแตกต่างกันไป เช่น

2.1 ในด้านระดับคะแนนฉันทามติ Murry and Hammons (1995) กำหนดไว้ว่า ข้อความใดจะถือว่าได้รับฉันทามติก็ต่อเมื่อข้อความนั้นมีผู้ตอบสอดคล้องกัน 75% ส่วน Flanders (1989) กำหนดไว้ว่า ข้อความใดจะถือว่าได้รับฉันทามติก็ต่อเมื่อข้อความนั้นมีผู้ตอบสอดคล้องกัน 60%

2.2 ในด้านความคงที่ (stability) ของระดับฉันทามติ มีผู้กำหนดเกณฑ์ที่ใช้ในการพิจารณาไว้หลายท่าน เช่น Murry and Hammons (1995) ได้ให้ข้อเสนอว่า ควรยุติการวิจัยเมื่อระดับฉันทามติที่ได้เพิ่มขึ้นหรือลดลงจากรอบที่ผ่านมาน้อยกว่า 20% ส่วน Linstone (1978) ให้ข้อเสนอแนะว่า ควรยุติการวิจัยในรอบต่อไปเมื่อระดับฉันทามติที่ได้เพิ่มขึ้นหรือลดลง จากรอบที่ผ่านมาน้อยกว่า 15%

จากเกณฑ์ที่ใช้ในการพิจารณาฉันทามติข้างต้น แม้ว่าการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยเทคนิค เดลฟายจะสามารถยุติการวิจัยได้ จากการพิจารณาความคงที่ของระดับฉันทามติ แต่อย่างไรก็ตาม ฉันทามติก็เป็นเป้าหมายของความสำเร็จจากการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้เทคนิคเดลฟายซึ่ง Delbecq, Van De Ven and Gustafson (1975) กล่าวถึง ปัจจัยที่จะทำให้การเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยเทคนิค เดลฟายประสบผลสำเร็จ 4 ประการ ได้แก่

1. รูปแบบของเทคนิคเดลฟายที่ใช้ เทคนิคเดลฟายที่มีขั้นตอนการดำเนินการที่อำนวยความสะดวกแก่ผู้เชี่ยวชาญทั้งในด้านวิธีการตอบ เวลาที่ใช้ จะได้รับความร่วมมือ อัตราการตอบกลับแบบสอบถาม ข้อมูลที่ได้มีความหลากหลายมากกว่า

2. มีเวลาเพียงพอในการศึกษา (adequate time) เพราะการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้เทคนิคเดลฟายส่วนใหญ่ใช้เวลามากกว่า 1เดือนจึงจะได้ฉันทามติและอย่างน้อยต้องใช้เวลาประมาณ 45 วัน

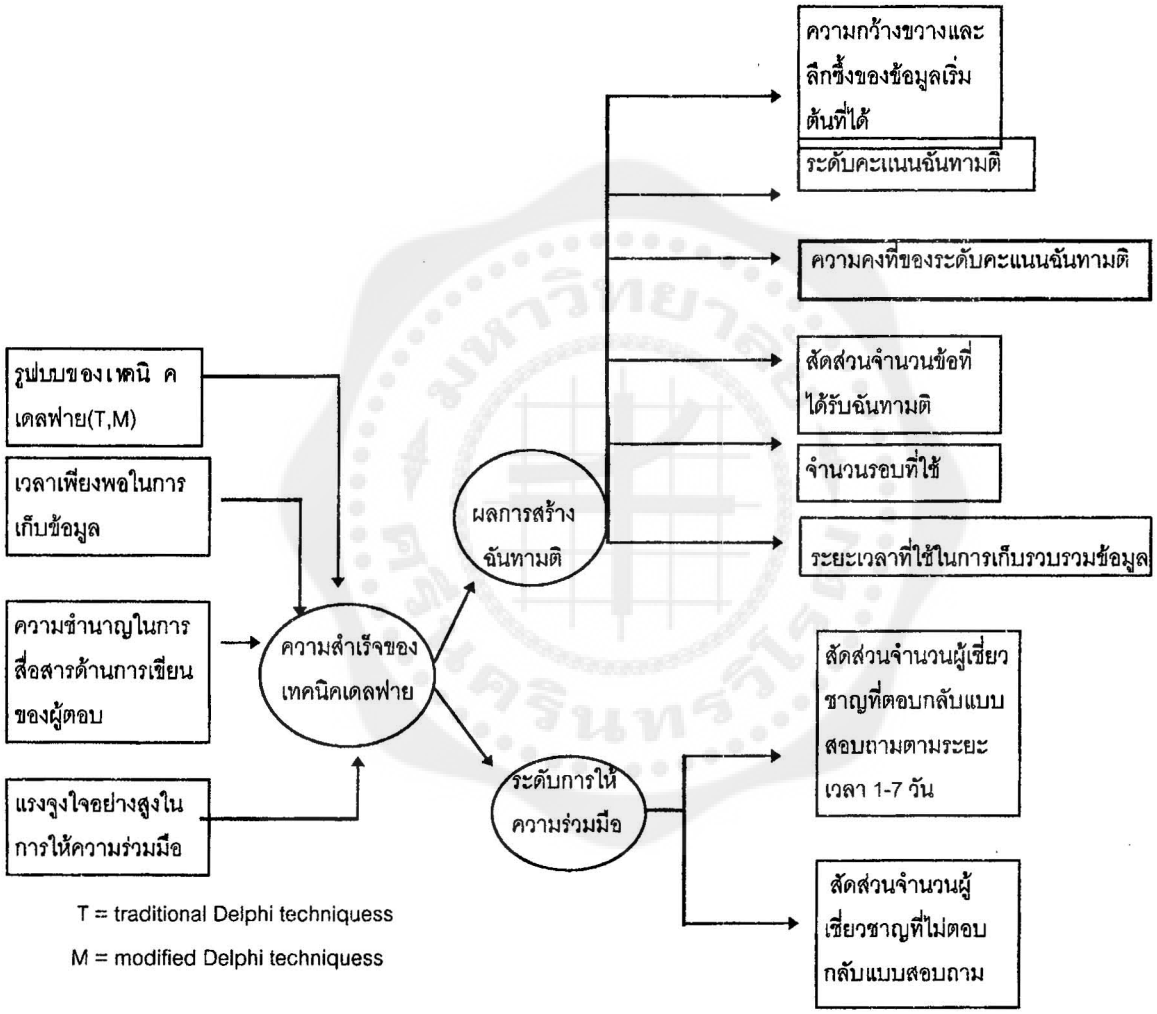
3. ผู้มีส่วนร่วมควรเป็นผู้มีทักษะในการสื่อสารด้วยการเขียน (participants skill in written communication) เพราะเทคนิคเดลฟายจะต้องอาศัยความสามารถในการเขียนแสดงความคิดเห็นจึงไม่ควรนำมาใช้กับกลุ่มผู้มีส่วนร่วมที่มีปัญหาในด้านการอ่าน และการเขียน

4. แรงจูงใจอย่างสูงจากผู้มีส่วนร่วม (high participant motivation) เพราะคำตอบที่มีคุณภาพจะได้จากผู้มีส่วนร่วมที่มีความสนใจและให้ความร่วมมืออย่างสูงเท่านั้น

ปัจจัยที่กล่าวถึง 4 ประการข้างต้น แสดงให้เห็นว่าผลการสร้างฉันทามติและระดับการให้ความร่วมมือของผู้เชี่ยวชาญในเทคนิคเดลฟายที่ต้องการ คือการได้รับความสอดคล้องต้องกันของ คำตอบสูง โดยใช้เวลาในการศึกษาสั้น ข้อมูลที่ได้มีความกว้างขวางและลึกซึ้ง ตลอดจนได้รับความร่วมมืออย่างสูงจากผู้เชี่ยวชาญ

ดังนั้น ผลการสร้างฉันทามติและระดับการให้ความร่วมมือของผู้เชี่ยวชาญในเทคนิคเดลฟายแบบเดิมและเทคนิคเดลฟายแบบปรับปรุง ที่ใช้ในการประเมินความต้องการจำเป็น สามารถพิจารณาจากตัวแปรที่สังเกตได้ ดังกรอบแนวคิดตามทฤษฎี

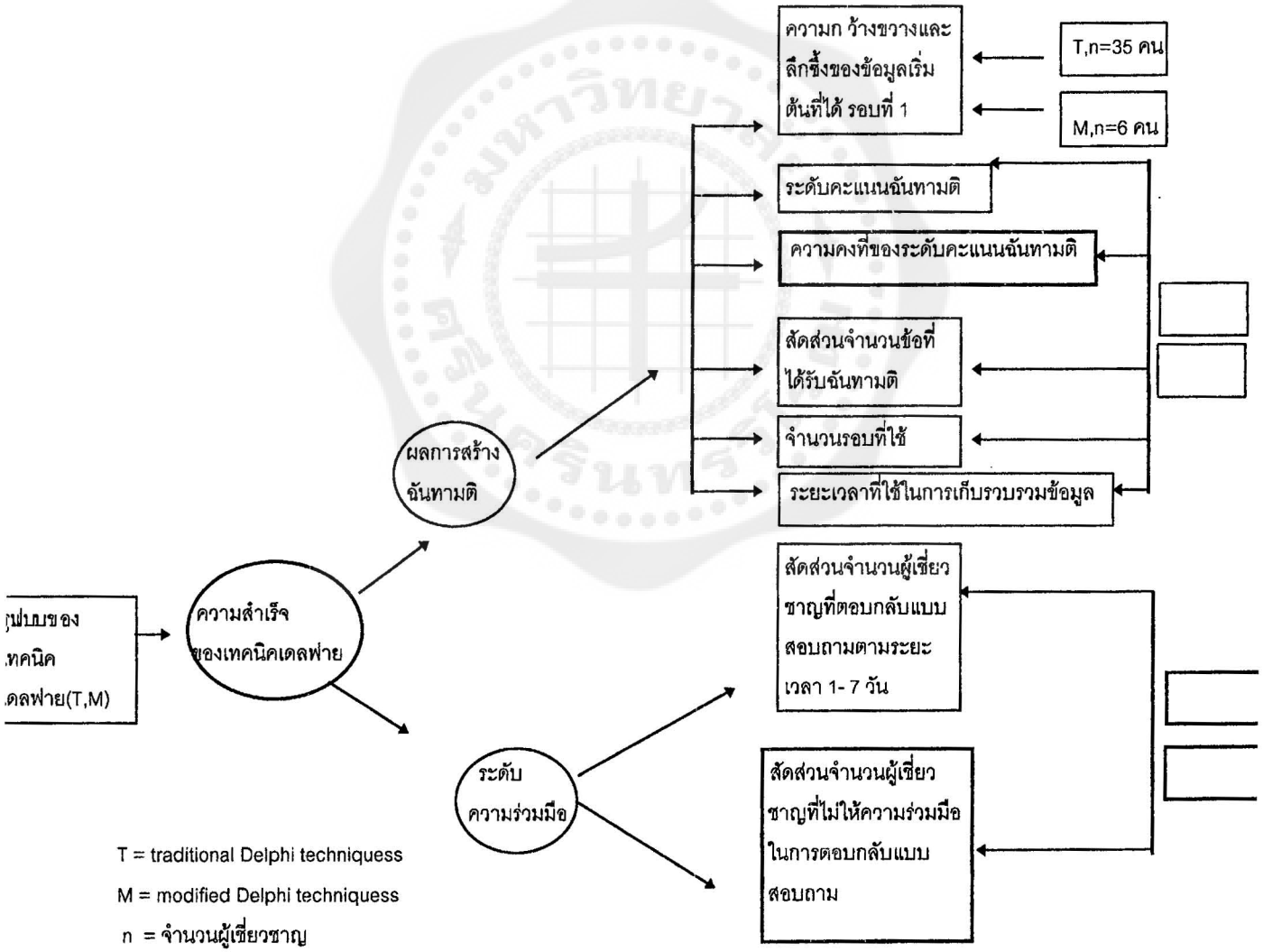
กรอบแนวคิดตามทฤษฎี

แผนภาพที่ 1 ตัวแปรที่ส่งผลต่อผลการสร้างฉันทามติและระดับการให้ ความร่วมมือของผู้เชี่ยวชาญในเทคนิคเดลฟาย

จากแผนภาพ เนื่องจากผู้ให้ข้อมูลในการศึกษาครั้งนี้ เป็นนิสิตปริญญามหาบัณฑิต ชั้นปีที่ 2 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ที่ต้องผ่านกระบวนการคัดเลือกเข้ามาเป็นนิสิตเหมือนกัน รวมถึงนิสิตกลุ่มดังกล่าวกำลังศึกษาอยู่ในช่วงระยะเวลาเดียวกัน ตลอดจนจากการติดต่อขอความร่วมมือนิสิตทุกคนยินดีที่จะให้ความร่วมมือในการวิจัย ผู้วิจัยจึงถือว่า นิสิตกลุ่มดังกล่าว มีความสามารถในการสื่อสารด้านการเขียน มีเวลาที่จะให้ความร่วมมือ และมีแรงจูงใจที่จะให้ความร่วมมือเท่าเทียมกัน ดังนั้นในการศึกษาครั้งนี้จึงให้ความสนใจที่จะศึกษาเฉพาะตัวแปรด้านรูปแบบของเทคนิคเดลฟายที่ส่งผลต่อผลการสร้างฉันทามติและระดับการให้ความร่วมมือของผู้เชี่ยวชาญในเทคนิคเดลฟาย ดังกรอบแนวคิดในการวิจัย

กรอบแนวคิดในการวิจัย

แผนภาพที่ 2 ตัวแปรที่สนใจศึกษาในการเปรียบเทียบผลการสร้างฉันทามติและระดับการให้ความร่วมมือของผู้เชี่ยวชาญในเทคนิคเดลฟาย

บทที่ 3
วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ใช้เทคนิคเดลฟาย (Delphi Technique) โดยมีขั้นตอนรายละเอียดคือ

1. <u>การเลือกกลุ่มตัวอย่าง</u>

ผู้เชี่ยวชาญที่ผู้วิจัยเลือกเป็นกลุ่มตัวอย่างนั้นได้อาศัยหลักเกณฑ์ในการเลือกคือ

1.1 เป็นคณะกรรมการโครงการเพชรในตมหรือเคยเป็นคณะกรรมการโครงการเพชรในตมที่มีประสบการณ์ในการดำเนินการโครงการเพชรในตมเป็นอย่างดี และยังคงให้ความสนใจในโครงการอย่างต่อเนื่อง

1.2 ผู้เชี่ยวชาญจะแบ่งออกได้เป็น 4 กลุ่ม ดังนี้

1.2.1 ผู้แทนจากคณะที่ปรึกษาโครงการเพชรในตม

1.2.2 ผู้แทนจากคณะกรรมการอำนวยการโครงการเพชรในตม

1.2.3. ผู้แทนจากคณะกรรมการดำเนินการโครงการเพชรในตม

1.2.4 ผู้แทนจากคณะอนุกรรมการดำเนินการโครงการเพชรในตม

ผู้เชี่ยวชาญซึ่งมีคุณสมบัติตามข้อ 1.1 และมีความยินดีจะให้ความร่วมมือในการเสนอความคิดเห็นตอบแบบสอบถามในการวิจัยรวมทั้งสิ้น 3 รอบ

2. <u>เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล</u>

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้สร้างแบบสอบถามขึ้นเอง โดยดำเนินการตามลำดับดังนี้

2.1 แบบสอบถามรอบแรก ผู้วิจัยได้ศึกษาโครงสร้าง องค์ประกอบและหน้าที่จากคณะกรรมการจากเอกสารดังต่อไปนี้

2.1.1 คำสั่งกองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในที่ 207/2533 ลงวันที่ 26 กรกฎาคม 2533 ได้แบ่งโครงสร้างของคณะกรรมการออกเป็น 3 ชุด คือ

2.1.1.1 คณะที่ปรึกษาโครงการเพชรในตม

2.1.1.2 คณะกรรมการอำนวยการโครงการเพชรในตม

2.1.1.3 คณะกรรมการดำเนินการโครงการเพชรในตม

2.1.2 นอกจากนี้คณะกรรมการดำเนินการโครงการเพชรในตม ได้เสนอให้มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒแต่งตั้งคณะกรรมการอีก 2 ชุด คือ

2.1.2.1 คณะอนุกรรมการดำเนินการโครงการเพชรในตม

2.1.2.2 คณะอนุกรรมการเฉพาะกิจโครงการเพชรในตม

จากโครงสร้างของคณะกรรมการดังกล่าวผู้วิจัยได้สร้างแบบสอบถามเกี่ยวกับโครงสร้าง องค์ประกอบของคณะกรรมการแต่ละชุด และหน้าที่ของคณะกรรมการแต่ละชุดในลักษณะเห็นด้วย ไม่เห็นด้วย และทำเป็นคำถามปลายเปิดเพื่อให้ผู้เชี่ยวชาญได้แสดงความคิดเห็นเพิ่มเติม

2.2 แบบสอบถามในรอบที่ 2 ผู้วิจัยได้สรุปประเด็นจากแบบสอบถามและข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญจากการเสนอความคิดเห็นเกี่ยวกับรูปแบบที่เหมาะสมของคณะกรรมการบริหารโครงการเพชรในตมในรอบแรกจัดทำแบบสอบถามรอบที่ 2 โดยแยกถามออกเป็น 2 ประเด็นหลักคือ

2.2.1 ประเด็นเกี่ยวกับโครงสร้างของคณะกรรมการโครงการเพชรในตมเกี่ยวกับความเหมาะสม โครงสร้างที่ควรจะได้มีการปรับปรุง

2.2.2 ประเด็นเกี่ยวกับองค์ประกอบและหน้าที่ของคณะกรรมการแต่ละชุดว่ามีความเหมาะสมหรือไม่ ถ้าจะปรับปรุงน่าจะมีลักษณะอย่างไร

ผู้วิจัยได้นำประเด็นหลักเหล่านี้มาทำเป็นประเด็นย่อย เพื่อให้ผู้เชี่ยวชาญเสนอความคิดเห็นแยกออก 5 ระดับดังนี้

5	หมายถึง	เห็นด้วยมากที่สุด หรือเป็นไปได้มากที่สุด
4	หมายถึง	เห็นด้วยมากหรือเป็นไปได้มาก
3	หมายถึง	เห็นด้วยหรือเป็นไปได้
2	หมายถึง	เห็นด้วยน้อยหรือเป็นไปได้น้อย
1	หมายถึง	เห็นด้วยน้อยที่สุดหรือเป็นไปได้น้อยที่สุด

ประเด็นย่อยบางประเด็นอาจมีหลายความคิดเห็นเพราะเป็นข้อเสนอจากผู้เชี่ยวชาญที่มีความหลากหลาย ผู้วิจัยจะนำความคิดเห็นที่ผู้เชี่ยวชาญเห็นด้วยมากที่สุดในประเด็นเดียวกันนี้ไปสรุปในแบบสอบถามในรอบที่ 3 เพื่อความชัดเจนมากยิ่งขึ้น

2.3 แบบสอบถามรอบที่ 3 ผู้วิจัยได้นำผลการตอบแบบสอบถามของผู้เชี่ยวชาญแต่ละประเด็นในรอบที่ 2 มาวิเคราะห์หาค่าสถิติโดยใช้โปรแกรม SPSS เพื่อดูค่าความถี่ของระดับความคิดเห็น ค่ามัธยฐาน และพิสัยระหว่างควอไทล์ที่ 1 และควอไทล์ที่ 3

โดยตัดความคิดเห็นในประเด็นเดียวกันที่มีค่ามัธยฐานน้อยกว่าเพื่อความชัดเจนในการเสนอความคิดเห็นในรอบที่ 3 นี้ พร้อมกันนี้ได้นำค่าสถิติคือค่ามัธยฐานของความคิดเห็นของกลุ่มผู้เชี่ยวชาญช่วงการเสนอความเห็นของผู้เชี่ยวชาญ รวมทั้งการเสนอความเห็นของผู้เชี่ยวชาญแต่ละท่านในแต่ละประเด็น เพื่อประกอบการเสนอความคิดเห็นในรอบที่ 3 อีกด้วย สำหรับแบบสอบถามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญในรอบนี้ยังคงแยกความเห็นออกเป็น 5 ระดับเช่นเดียวกันในรอบที่ 2

3. <u>ขั้นตอนการรวบรวมข้อมูล</u>

ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามลำดับดังนี้

3.1 นำจดหมายจากคณะศึกษาศาสตร์เพื่อชี้แจงวัตถุประสงค์ของการวิจัยและขอความร่วมมือโดยความสมัครใจส่งถึงผู้เชี่ยวชาญที่คัดเลือกไว้ตามคุณสมบัติที่กำหนด โดยส่งไปพร้อมกับแบบสอบถามในรอบแรก ผู้วิจัยจะนำผลการเสนอความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญจัดทำบัญชีผู้เชี่ยวชาญ

3.2 นำผลการเสนอความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญมาทำการวิเคราะห์เพื่อสร้างแบบสอบถามสำหรับรอบที่ 2 ในลักษณะแบบสอบถามความคิดเห็นในแต่ละประเด็นเป็นกรอบมาตราส่วนประเมินค่า 5 ระดับ แล้วนำแบบสอบถามที่ได้ให้ผู้เชี่ยวชาญบางท่านศึกษาและให้คำแนะนำเพื่อให้ได้แบบสอบถามที่คิดว่าเหมาะสมที่สุด

3.3 นำแบบสอบถามส่งให้ผู้เชี่ยวชาญได้แสดงความคิดเห็นตามบัญชีจากข้อ 3.1

3.4 นำผลที่ได้จากการเสนอความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญในรอบที่ 2 มาวิเคราะห์เพื่อหามัธยฐาน ควอไทล์ที่ 1 ควอไทล์ที่ 3 และดูความถี่ในการเสนอความคิดเห็นในระดับต่าง ๆ ของแต่ละประเด็น ปรับข้อความในแต่ละประเด็น รวมทั้งตัดข้อคิดเห็นที่มีค่ามัธยฐาน น้อยกว่าในประเด็นเดียวกันออก แล้วจัดทำแบบสอบถามในรอบที่ 3 ที่มีลักษณะเช่นเดียวกับแบบสอบถามในรอบที่ 2 แต่นำค่ามัธยฐาน ค่าพิสัยของการตอบของผู้เชี่ยวชาญรวมทั้งระดับความคิดเห็นในแต่ละประเด็นของผู้เชี่ยวชาญแต่ละคนใส่ในแบบสอบถามในรอบที่ 3 นี้ด้วย โดยมีวัตถุประสงค์ให้ผู้เชี่ยวชาญแต่ละคนได้ทบทวนคำตอบของตนเองซึ่งอาจจะเปลี่ยนหรือยืนยันในคำตอบเดิมก็ได้

3.5 นำแบบสอบถามรอบที่ 3 ส่งให้ผู้เชี่ยวชาญเสนอความคิดเห็นเป็นครั้งสุดท้ายพร้อมขอบคุณผู้เชี่ยวชาญที่ให้ความร่วมมือในการเสนอความคิดเห็นในการทำวิจัยครั้งนี้

3.6 นำผลที่ได้จากการเสนอความคิดเห็นในรอบที่ 3 มาวิเคราะห์เพื่อหาค่าสถิติต่อไป

4. **<u>การวิเคราะห์ข้อมูล</u>**

การวิเคราะห์ข้อมูลของผู้วิจัยเริ่มจากการเสนอความคิดเห็นในรอบที่ 1 ของผู้เชี่ยวชาญซึ่งนอกจากจะสามารถเสนอความคิดเห็นตามกรอบที่กำหนดแล้วยังสามารถเสนอความคิดเห็นเพิ่มเติมได้อย่างอิสระของการเสนอความคิดเห็นในแต่ละประเด็น ผู้วิจัยนำข้อความที่ได้จากการเสนอความเห็นนี้มาวิเคราะห์เนื้อหา เพื่อนำมาสร้างประเด็นคำถามสำหรับรอบที่ 2 ซึ่งแต่ละประเด็นมีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประเมินค่า 5 ระดับ โดยพยายามรักษา ภาษา และสำนวนเดิมของผู้เชี่ยวชาญไว้ให้มากที่สุด ประเด็นคำถามในรอบที่ 2 และที่ 3 นี้ จะนำมาวิเคราะห์หาค่ามัธยฐาน ค่าควอไทล์ที่ 1 ค่าควอไทล์ที่ 3 การแจกแจงความถี่ของการเสนอความคิดเห็นในแต่ระดับ สำหรับประเด็นที่ 3 ผู้เชี่ยวชาญจะขอความร่วมมือในการแสดงเหตุผลในกรณีที่แสดงความคิดเห็นแตกต่างจากความเห็นของกลุ่ม

ค่าของสถิติที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้มีรายละเอียดประกอบการพิจารณาคือ

4.1 แบบสอบถามในแต่ละประเด็นกำหนดให้ผู้เชี่ยวชาญเสนอความคิดเห็นในลักษณะมาตรส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ผู้วิจัยกำหนดค่าของน้ำหนัก และความหมายดังนี้

5	หมายถึง	เป็นไปได้มากที่สุดหรือเห็นด้วยมากที่สุด
4	หมายถึง	เป็นไปได้มากหรือเห็นด้วยมาก
3	หมายถึง	เป็นไปได้หรือเห็นด้วย
2	หมายถึง	เป็นไปได้น้อยหรือเห็นด้วยน้อย
1	หมายถึง	เป็นไปได้น้อยที่สุดหรือเห็นด้วยน้อยที่สุด

4.2 มัธยฐาน เกณฑ์สำหรับค่ามัธยฐานสามารถเปรียบเทียบได้ดังนี้

4.50 ขึ้นไป	หมายถึงประเด็นนั้นเป็นไปได้มากที่สุดหรือกลุ่มผู้เชี่ยวชาญเห็นด้วยในระดับมากที่สุด
4.49 - 3.50	หมายถึงประเด็นนั้นเป็นไปได้มาก หรือกลุ่มผู้เชี่ยวชาญเห็นด้วยในระดับมาก
3.49 - 2.50	หมายถึงประเด็นนี้เป็นไปได้หรือกลุ่มผู้เชี่ยวชาญเห็นด้วย
2.49 - 1.50	หมายถึงประเด็นนี้เป็นไปได้น้อยหรือกลุ่มผู้เชี่ยวชาญเห็นด้วยในระดับน้อย

1.49 ลงมา หมายถึงประเด็นนี้เป็นไปได้น้อยมาก หรือ
กลุ่มผู้เชี่ยวชาญเห็นด้วยในระดับน้อยมาก

4.3 พิสัยระหว่างควอไทล์ ในการคำนวนค่าความแตกต่างระหว่างควอไทล์ที่ 1 กับควอไทล์ที่ 3 จะใช้เกณฑ์ในการพิจารณาดังนี้

1.5 ลงมา หมายถึงความเห็นของกลุ่มผู้เชี่ยวชาญที่มีต่อประเด็นนั้นสอดคล้องกัน

มากกว่า 1.5 หมายถึงความเห็นของกลุ่มผู้เชี่ยวชาญที่มีต่อประเด็นนั้นไม่สอดคล้องกัน

บทที่ 4
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลต่อไปนี้ ผู้วิจัยจะเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลอันเป็นผลจากการเสนอความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญในแต่ละประเด็นว่ามีระดับความคิดเห็นเป็นอย่างไร ความคิดเห็นของกลุ่มผู้เชี่ยวชาญสอดคล้องกันหรือไม่โดยพิจารณาจากค่ามัธยฐาน และค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ที่ 1 และควอไทล์ที่ 3 ของแต่ละประเด็นเทียบกับเกณฑ์ที่กำหนดในการพิจารณาดังรายละเอียดคือ

1. คณะที่ปรึกษาโครงการเพชรในตม ผู้วิจัยขอแยกพิจารณาดังนี้

1.1 คณะที่ปรึกษาโครงการเพชรในตมมีหน้าที่ให้คำปรึกษาจำแนกตามองค์ประกอบของคณะกรรมการไว้ดังนี้

1.1.1 องค์ประกอบของกรรมการด้านความมั่นคงประกอบด้วย

1.1.1.1 พลเอกอาทิตย์ กำลังเอก

1.1.1.2 พลเอกประเทียบ เทศวิศาล

1.1.1.3 เลขาธิการสภาความมั่นคงแห่งชาติ

1.1.2 องค์ประกอบของกรรมการด้านหน่วยงานผู้ผลิตครูคือ ปลัดทบวงมหาวิทยาลัย

1.1.3 องค์ประกอบของกรรมการด้านหน่วยงานผู้ใช้ครู คือ ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ

1.1.4 องค์ประกอบด้านผู้มีประสบการณ์ และสนับสนุนโครงการประกอบด้วย

1.1.4.1 นายสมควร อภัยพันธ์

1.1.4.2 นางชม้อย รัตนสุวรรณ

1.2 จากองค์ประกอบและหน้าที่ของคณะที่ปรึกษาผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นดังนี้

1.2.1 องค์ประกอบของคณะที่ปรึกษาโครงการเพชรในตม

ตารางที่ 1 แสดงระดับความเห็นของผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับองค์ประกอบของคณะที่ปรึกษาโครงการเพชรในตม

V1.1

Value Label	Value	Frequency	Percent	Valid Percent	Cum Percent
	2.00	1	5.3	5.3	5.3
	3.00	3	15.8	15.8	21.1
	4.00	14	73.7	73.7	94.7
	5.00	1	5.3	5.3	100.0
	Total	19	100.0	100.0	

Median	4.000		
Percentile	Value	Percentile	Value
25.00	4.000	75.00	4.000
Valid cases	19	Missing cases	0

จากตารางที่ 1 องค์ประกอบของคณะที่ปรึกษาโครงการเพชรในตม ผู้เชี่ยวชาญเห็นด้วยในระดับมากในประเด็นเกี่ยวกับองค์ประกอบของคณะที่ปรึกษาครอบคลุมองค์ประกอบ 4 ด้าน เหมาะสมแล้ว เนื่องจากค่าสถิติที่คำนวนได้คือ มัธยฐานมีค่า 4.0 พิสัยระหว่างควอไทล์ที่ 1 และควอไทล์ที่ 3 มีค่า 0 แสดงว่าผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นสอดคล้องกัน

1.2.2 จำนวนบุคคลในแต่ละองค์ประกอบของคณะที่ปรึกษาโครงการ

1.2.2.1 การเพิ่มเลขาธิการสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติเข้าเป็นองค์ประกอบด้านความมั่นคง

ตารางที่ 2 แสดงระดับความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับการเพิ่มเลขาธิการสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติเป็นองค์ประกอบด้านความมั่นคง

V1.21

Value Label	Value	Frequency	Percent	Valid Percent	Cum Percent
	2.00	3	15.8	15.8	15.8
	3.00	3	15.8	15.8	31.6
	4.00	11	57.9	57.9	89.5
	5.00	2	10.5	10.5	100.0
	Total	19	100.0	100.0	

Median	4.000		
Percentile	Value	Percentile	Value
25.00	3.000	75.00	4.000
Valid cases	19	Missing cases	0

จากตารางที่ 2 การเพิ่มเลขาธิการสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติเข้าเป็นองค์ประกอบด้านความมั่นคงนี้ผู้เชี่ยวชาญเห็นด้วยในระดับมาก เนื่องจากสถิติที่คำนวนได้คือ มัธยฐานมีค่า 4.0 ค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ที่ 1 และที่ 3 มีค่า 1.0 แสดงว่ากลุ่มผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นที่สอดคล้องกัน

1.2.2.2 การเพิ่มองค์ประกอบของกรรมการด้านหน่วยงานผู้ผลิตครูและกรรมการด้านหน่วยงานผู้ใช้ครูให้มากขึ้น

ตารางที่ 3 แสดงระดับความเห็นของผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับการเพิ่มองค์ประกอบของกรรมการด้านหน่วยงานผู้ผลิตครู และกรรมการด้านหน่วยงานผู้ใช้ครู

V1.22

Value Label	Value	Frequency	Percent	Valid Percent	Cum Percent
	2.00	1	5.3	5.3	5.3
	4.00	8	42.1	42.1	47.4
	5.00	10	52.6	52.6	100.0
	Total	19	100.0	100.0	

Median	5.000		
Percentile	Value	Percentile	Value
25.00	4.000	75.00	5.000
Valid cases	19	Missing cases	0

ตารางที่ 3 การเพิ่มองค์ประกอบของกรรมการด้านหน่วยงานผู้ผลิตครูและกรรมการด้านหน่วยงานผู้ใช้ครูให้มากขึ้นนั้นผู้เชี่ยวชาญเห็นด้วยในระดับมากที่สุด เพราะค่าสถิติที่คำนวนได้คือ มัธยฐานมีค่า 5.0 ค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ที่ 1 และควอไทล์ที่ 3 มีค่า 1.0 แสดงว่ากลุ่มผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นที่สอดคล้องกัน

1.2.2.3 การเพิ่มบุคคลที่มีความรู้ความสามารถและประสบการณ์ในองค์ประกอบผู้มีประสบการณ์และสนับสนุนโครงการ

ตารางที่ 4 แสดงระดับความเห็นของผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับการเพิ่มบุคคลที่มีความรู้ความสามารถ และประสบการณ์ในองค์ประกอบผู้มีประสบการณ์และสนับสนุนโครงการ

V1.23

Value Label	Value	Frequency	Percent	Valid Percent	Cum Percent
	1.00	1	5.3	5.3	5.3
	2.00	1	5.3	5.3	10.5
	4.00	6	31.6	31.6	42.1
	5.00	11	57.9	57.9	100.0
	Total	19	100.0	100.0	

Median	5.000		
Percentile	Value	Percentile	Value
25.00	4.000	75.00	5.000
Valid cases	19	Missing cases	0

จากตารางที่ 4 การเพิ่มบุคคลที่มีความรู้ความสามารถและประสบการณ์ในองค์ประกอบผู้มีประสบการณ์และสนับสนุนโครงการเพื่อประโยชน์ในการบริหารโครงการ ผู้เชี่ยวชาญเห็นด้วยในระดับมากที่สุด โดยค่าสถิติที่คำนวนได้ คือ มัธยฐานมีค่า 5.0 พิสัยระหว่างควอไทล์ที่ 1 และควอไทล์ที่ 3 มีค่า 1.0 แสดงว่าความคิดเห็นของกลุ่มผู้เชี่ยวชาญสอดคล้องกัน

1.2.3 อำนาจหน้าที่ของคณะที่ปรึกษาโครงการเพชรในตม

ตารางที่ 5 แสดงระดับความเห็นของผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับอำนวจหน้าที่ของคณะที่ปรึกษาโครงการเพชรในตม

V1.3

Value Label	Value	Frequency	Percent	Valid Percent	Cum Percent
	4.00	5	26.3	26.3	26.3
	5.00	14	73.7	73.7	100.0
	Total	19	100.0	100.0	

Median	5.000		
Percentile	Value	Percentile	Value
25.00	4.000	75.00	5.000
Valid cases	19	Missing cases	0

จากตารางที่ 5 อำนาจหน้าที่ของคณะที่ปรึกษาโครงการเพชรในตม ผู้เชี่ยวชาญเห็นด้วยในระดับมากที่สุดในประเด็นที่ว่าควรกำหนดผู้เป็นประธาน ผู้ทำหน้าที่ประสานงาน และขอบเขตของอำนาจหน้าที่เพื่อให้มีผลในการปฏิบัติซึ่งเป็นประโยชน์ในการดำเนินงาน แทนการกำหนดหน้าที่ของคณะที่ปรึกษาว่าให้คำปรึกษา เนื่องจากค่าสถิติที่คำนวนได้คือ มัธยฐานมีค่า 5.0 ค่าพิสัยระหว่างควอไตล์ที่ 1 และควอไตล์ที่ 3 มีค่า 1.0 แสดงว่ากลุ่มผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นสอดคล้องกัน

2. คณะกรรมการอำนวยการโครงการเพชรในตม ผู้วิจัยขอแยกพิจารณาดังนี้

2.1 คณะกรรมการอำนวยการโครงการเพชรในตมจำแนกตามองค์ประกอบของคณะกรรมการได้ดังนี้

2.1.1 องค์ประกอบของกรรมการด้านความมั่นคง ประกอบด้วย

2.1.1.1 เลขาธิการกองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายใน (ประธานกรรมการ)

2.1.1.2 ผู้อำนวยการส่วนกิจการพลเรือน สำนักเลขาธิการกองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายใน (รองประธานกรรมการ)

2.1.1.3 รองเลขาธิการการสภาความมั่นคงแห่งชาติ

2.1.1.4 ผู้อำนวยการป้องกันการกระทำอันเป็นคอมมิวนิสต์ ภาค 1

2.1.1.5 ผู้อำนวยการป้องกันการกระทำอันเป็นคอมมิวนิสต์ ภาค 2

2.1.1.6 ผู้อำนวยการป้องกันการกระทำอันเป็นคอมมิวนิสต์ ภาค 3

2.1.1.7 ผู้อำนวยการป้องกันการกระทำอันเป็นคอมมิวนิสต์ ภาค 4

2.1.1.8 รองผู้อำนวยการส่วนกิจการพลเรือน สำนักเลขาธิการกองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายใน (กรรมการและเลขานุการ)

2.1.1.9 ผู้อำนวยการกองแผนงานโครงการอาสาพัฒนาและป้องกันตนเอง/มวลชน ส่วนกิจการพลเรือน สำนักเลขาธิการ กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายใน (กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ)

2.1.2 องค์ประกอบของกรรมการด้านหน่วยงานผู้ผลิตครู คือ อธิการบดีมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

2.1.3 องค์ประกอบของกรรมการด้านหน่วยงานผู้ใช้ครู คือ รองปลัดกระทรวงศึกษาธิการ

2.2 องค์ประกอบและหน้าที่ของคณะกรรมการอำนวยการผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นดังนี้

2.2.1 องค์ประกอบของคณะกรรมการอำนวยการโครงการเพชรในตม

ตารางที่ 6 แสดงระดับความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับองค์ประกอบของคณะกรรมการอำนวยการโครงการเพชรในตม

V2.1

Value Label	Value	Frequency	Percent	Valid Percent	Cum Percent
	4.00	6	31.6	31.6	31.6
	5.00	13	68.4	68.4	100.0
	Total	19	100.0	100.0	

Median	5.000		
Percentile	Value	Percentile	Value
25.00	4.000	75.00	5.000
Valid cases	19	Missing cases	0

จากตารางที่ 6 องค์ประกอบของคณะกรรมการอำนวยการโครงการเพชรในตมมีองค์ประกอบของกรรมการมี 3 องค์ประกอบเหมาะสมแล้วผู้เชี่ยวชาญเห็นด้วยในระดับมากที่สุด เนื่องจากค่าสถิติที่คำนวนได้ มัธยฐานมีค่า 5.0 ค่าพิสัยระหว่างควอไตล์ที่ 1 และควอไตล์ที่ 3 มีค่า 1.0 แสดงว่ากลุ่มผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นที่สอดคล้องกัน

2.2.2 บุคคลที่ประกอบในแต่ละองค์ประกอบของคณะกรรมการอำนวยการโครงการเพชรในตม

ตารางที่ 7 แสดงระดับความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับบุคคลที่ประกอบในแต่ละองค์ประกอบของคณะกรรมการอำนวยการโครงการเพชรในตม

V2.2

Value Label	Value	Frequency	Percent	Valid Percent	Cum Percent
	4.00	12	63.2	63.2	63.2
	5.00	7	36.8	36.8	100.0
	Total	19	100.0	100.0	

Median	4.000		
Percentile	Value	Percentile	Value
25.00	4.000	75.00	5.000
Valid cases	19	Missing cases	0

จากตารางที่ 7 จำนวนบุคคลของแต่ละองค์ประกอบของคณะกรรมการอำนวยการ ควรเพิ่มบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติหน้าที่โดยตรงเป็นกรรมการในแต่ละองค์ประกอบ เช่น คณบดีคณะศึกษาศาสตร์ เลขาธิการคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ผู้เชี่ยวชาญเห็นด้วยในระดับมาก เนื่องจากสถิติที่คำนวนได้คือ มัธยฐานมีค่า 4.0 ค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ที่ 1 และควอไทล์ที่ 3 มีค่า 1.0 แสดงว่ากลุ่มผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นที่สอดคล้องกัน

2.2.3 อำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการอำนวยการโครงการเพชรในตม

ตารางที่ 8 แสดงระดับความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการอำนวยการโครงการเพชรในตม

V2.3

Value Label	Value	Frequency	Percent	Valid Percent	Cum Percent
	3.00	2	10.5	10.5	10.5
	4.00	15	78.9	78.9	89.5
	5.00	2	10.5	10.5	100.0
	Total	19	100.0	100.0	

Median 4.000

Percentile	Value	Percentile	Value
25.00	4.000	75.00	4.000

Valid cases 19 Missing cases 0

จากตารางที่ 8 อำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการอำนวยการโครงการเพชรในตม กำหนดว่ากำกับดูแลและแต่งตั้งอนุกรรมการเพิ่มเติมตามความเหมาะสมนั้นมีความเหมาะสมดีอยู่แล้ว ผู้เชี่ยวชาญเห็นด้วยในระดับมาก เพราะสถิติที่คำนวนได้คือ มัธยฐานมีค่า 4.0 ค่าพิสัยระหว่างควอไตล์ที่ 1 และควอไตล์ที่ 3 มีค่า 0 แสดงว่ากลุ่มผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นสอดคล้องกัน

3. คณะกรรมการดำเนินการโครงการเพชรในตม ผู้วิจัยขอแยกพิจารณาดังนี้

3.1 องค์ประกอบของคณะกรรมการดำเนินการโครงการเพชรในตมมีดังนี้

3.1.1 องค์ประกอบของกรรมการด้านความมั่นคง ประกอบด้วย

3.1.1.1 ผู้แทนส่วนกิจการพลเรือนสำนักเลขาธิการกองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายใน

3.1.1.2 ผู้อำนวยการกองแผนงานโครงการอาสาพัฒนาและป้องกันตนเอง/มวลชน ส่วนกิจการพลเรือน กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายใน

3.1.1.3 หัวหน้าแผนกโครงการอาสาพัฒนาและป้องกันตนเอง กองแผนงานโครงการอาสาพัฒนาและป้องกันตนเอง/มวลชน ส่วนกิจการพลเรือน สำนักเลขาธิการกองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายใน (กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ)

3.1.2 องค์ประกอบของกรรมการด้านผู้ผลิตครู ประกอบด้วย

3.1.2.1 อธิการบดีมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ (ประธานกรรมการ)

3.1.2.2 คณบดีคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ (รองประธานกรรมการ)

3.1.2.3 รองอธิการบดีฝ่ายกิจการนิสิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

3.1.2.4 ผู้แทนคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ 2 ท่าน (รองคณบดีฝ่ายวิชาการและรองคณบดีฝ่ายกิจการนิสิต)

3.1.2.5 เลขานุการคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ (กรรมการและเลขานุการ)

3.1.3 องค์ประกอบของกรรมการด้านผู้ใช้ครู ประกอบด้วย

3.1.3.1 ผู้แทนสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ

3.1.3.2 ผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครู

3.1.3.3 ผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ

3.2 องค์ประกอบและหน้าที่ของคณะกรรมการดำเนินการโครงการเพชรในตม ผู้เชี่ยวชาญมีความคิดเห็นดังนี้

3.2.1 องค์ประกอบของคณะกรรมการดำเนินการโครงการเพชรในตม

ตารางที่ 9 แสดงระดับความเห็นของผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับองค์ประกอบของคณะกรรมการดำเนินการโครงการเพชรในตม

V3.1

Value Label	Value	Frequency	Percent	Valid Percent	Cum Percent
	3.00	1	5.3	5.3	5.3
	4.00	15	78.9	78.9	84.2
	5.00	3	15.8	15.8	100.0
	Total	19	100.0	100.0	

Median	4.000		
Percentile	Value	Percentile	Value
25.00	4.000	75.00	4.000
Valid cases	19	Missing cases	0

จากตารางที่ 9 จากองค์ประกอบของคณะกรรมการดำเนินการโครงการเพชรในตมประกอบด้วยองค์ประกอบ 3 ด้านนั้น เหมาะสมดีอยู่แล้ว ผู้เชี่ยวชาญเห็นด้วยในระดับมาก เนื่องจากสถิติที่คำนวนได้คือ มัธยฐานมีค่า 4.0 พิสัยระหว่างควอไทล์ที่ 1 และควอไทล์ที่ 3 มีค่า 0 แสดงว่ากลุ่มผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นที่สอดคล้องกัน

3.2.2 บุคคลที่เป็นกรรมการในแต่ละองค์ประกอบของกรรมการดำเนินการโครงการเพชรในตม

ตารางที่ 10 แสดงระดับความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับบุคคลที่เป็นกรรมการในแต่ละองค์ประกอบของกรรมการดำเนินการโครงการเพชรในตม

V3.2

Value Label	Value	Frequency	Percent	Valid Percent	Cum Percent
	3.00	3	15.8	15.8	15.8
	4.00	3	15.8	15.8	31.6
	5.00	13	68.4	68.4	100.0
	Total	19	100.0	100.0	

Median	5.000		
Percentile	Value	Percentile	Value
25.00	4.000	75.00	5.000
Valid cases	19	Missing cases	0

จากตารางที่ 10 จำนวนบุคคลที่เป็นกรรมการในแต่ละองค์ประกอบของกรรมการดำเนินการโครงการเพชรในตมควรเพิ่มกรรมการในองค์ประกอบด้านผู้ใช้ครูซึ่งเป็นผู้แทนของหน่วยงานในกระทรวงศึกษาธิการอีกหน่วยงานละ 2 - 3 คน ผู้เชี่ยวชาญเห็นด้วยในระดับมากที่สุด เนื่องจากค่าสถิติที่คำนวนคือ มัธยฐานมีค่า 5.0 ค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ที่ 1 และควอไทล์ที่ 3 มีค่า 1.0 แสดงว่ากลุ่มผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นที่สอดคล้องกัน

3.2.3 อำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการดำเนินการโครงการเพชรในตม

ตารางที่ 11 แสดงระดับความเห็นของผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการดำเนินการโครงการเพชรในตม

V3.3

Value Label	Value	Frequency	Percent	Valid Percent	Cum Percent
	4.00	7	36.8	36.8	36.8
	5.00	12	63.2	63.2	100.0
	Total	19	100.0	100.0	

Median	5.000		
Percentile	Value	Percentile	Value
25.00	4.000	75.00	5.000
Valid cases	19	Missing cases	0

จากตารางที่ 11 อำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการดำเนินการโครงการเพชรในตม กำหนดว่ามีหน้าที่ดำเนินการโครงการเพชรในตมและแต่งตั้งอนุกรรมการเพิ่มเติมตามความจำเป็นนั้นเหมาะสมดีอยู่แล้ว ผู้เชี่ยวชาญเห็นด้วยในระดับมากที่สุด เนื่องจากค่าสถิติที่คำนวนได้คือ มัธยฐานมีค่า 5.0 ค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ที่ 1 และควอไทล์ที่ 3 มีค่า 1.0 แสดงว่ากลุ่มผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นที่สอดคล้องกัน

4. คณะอนุกรรมการดำเนินการโครงการเพชรในตม ผู้วิจัยขอแยกพิจารณาดังนี้

4.1 คณะอนุกรรมการดำเนินการโครงการเพชรในตมมีองค์ประกอบดังนี้

4.1.1 องค์ประกอบของกรรมการด้านความมั่นคง คือผู้อำนวยการกองแผนงานโครงการอาสาพัฒนาและป้องกันตนเอง/มวลชน ส่วนกิจการพลเรือน สำนักงานเลขาธิการกองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายใน (รองประธานอนุกรรมการ)

4.1.2 องค์ประกอบของกรรมการด้านหน่วยงานผู้ผลิตครู ประกอบด้วย

4.1.2.1 คณบดีคณะศึกษาศาสตร์ (ประธานอนุกรรมการ)

4.1.2.2 รองคณบดีฝ่ายบริหารคณะศึกษาศาสตรี (รองประธานอนุกรรมการ)

4.1.2.3 รองคณบดีฝ่ายวิชาการคณะศึกษาศาสตร์

4.1.2.4 ประธานอนุกรรมการฝ่ายธุรการ

4.1.2.5 ประธานอนุกรรมการฝ่ายหลักสูตรกิจกรรมพิเศษ

4.1.2.6 ประธานอนุกรรมการฝ่ายการสอบคัดเลือก

4.1.2.7 ประธานอนุกรรมการฝ่ายประเมินผล

4.1.2.8 ประธานอนุกรรมการฝ่ายให้คำปรึกษา

4.1.2.9 ประธานอนุกรรมการฝ่ายควบคุมดูแลหอพัก

4.1.2.10 ประธานอนุกรรมการฝ่ายหารายได้และสิทธิประโยชน์

4.1.2.11 เลขานุการคณะศึกษาศาสตร์ (อนุกรรมการและเลขานุการ)

4.1.2.12 เจ้าหน้าที่สำนักงานเลานุการคณะศึกษาศาสตร์ (อนุกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ)

4.2 คณะอนุกรรมการดำเนินการโครงการเพชรในตมมีหน้าที่วางแผนในการดำเนินงานตามที่ได้รับมอบหมายจากคณะกรรมการดำเนินการฯ ได้แก่

1. การดูแลและพัฒนานิสิตในหอพัก
2. ดูแลการศึกษาเล่าเรียนของนิสิตในโครงการทั้งในหลักสูตรและกิจกรรมเสริมหลักสูตร
3. ดำเนินการสอบคัดเลือกเข้าเป็นนิสิตในโครงการ
4. ติดตามและประเมินผลการดำเนินโครงการ

5. ให้คำปรึกษา หาทุน และดูแลเกี่ยวกับสิทธิประโยชน์ของโครงการเพชรในตม
6. พิจารณาเบื้องต้นเกี่ยวกับการบรรจุบัณฑิตโครงการเพชรในตม
7. กำหนดเกณฑ์การบริหารเงินของโครงการ
8. วางแผน ประสานงาน และประชาสัมพันธ์โครงการกับบุคคลและหน่วยงาน ซึ่งเป็นกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับโครงการเพชรในตมเพื่อให้การดำเนินงานบรรลุวัตถุประสงค์

4.3 องค์ประกอบและหน้าที่ของคณะอนุกรรมการดำเนินการโครงการเพชรในตม ผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นดังนี้

4.3.1 องค์ประกอบของคณะอนุกรรมการดำเนินการโครงการเพชรในตม

ตารางที่ 12 แสดงระดับความเห็นของผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับองค์ประกอบของคณะอนุกรรมการดำเนินการโครงการเพชรในตม

V4.1

Value Label	Value	Frequency	Percent	Valid Percent	Cum Percent
	4.00	6	31.6	31.6	31.6
	5.00	13	68.4	68.4	100.0
	Total	19	100.0	100.0	

Median	5.000		
Percentile	Value	Percentile	Value
25.00	4.000	75.00	5.000
Valid cases	19	Missing cases	0

จากตารางที่ 12 องค์ประกอบของคณะอนุกรรมการดำเนินการโครงการเพชรในตมประกอบด้วยองค์ประกอบของกรรมการ 2 ด้าน น่าจะเพิ่มองค์ประกอบของกรรมการด้านผู้ใช้ครู เช่น ผู้อำนวยการสำนักพัฒนาระบบบริหาร สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ และผู้อำนวยการสำนักพัฒนาข้าราชการครู สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครู เพื่อประโยชน์ในการประสานงานเกี่ยวกับการบรรจุแต่งตั้งบัณฑิตตามโครงการและติดตามผลการปฏิบัติงานของบัณฑิตในโครงการ ผู้เชี่ยวชาญเห็นด้วยในระดับมากที่สุด เนื่องจากค่าสถิติที่คำนวนได้คือ มัธยฐานมีค่า 5.0 ค่าพิสัยระหว่างควอไตล์ที่ 1 และควอไตล์ที่ 3 มีค่า 1.0 แสดงว่ากลุ่มผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นที่สอดคล้องกัน

4.3.2 อำนาจหน้าที่ของคณะอนุกรรมการดำเนินการโครงการเพชรในตม

ตารางที่ 13 แสดงระดับความเห็นของผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ของคณะอนุกรรมดำเนินการโครงการเพชรในตม

V4.2

Value Label	Value	Frequency	Percent	Valid Percent	Cum Percent
	3.00	1	5.3	5.3	5.3
	4.00	14	73.7	73.7	78.9
	5.00	4	21.1	21.1	100.0
	Total	19	100.0	100.0	

Median	4.000		
Percentile	Value	Percentile	Value
25.00	4.000	75.00	4.000
Valid cases	19	Missing cases	0

จากตารางที่ 13 อำนาจหน้าที่ของคณะอนุกรรมการดำเนินการโครงการเพชรในตมตามที่กำหนดไว้ในข้อ 4.2 มีความเหมาะสมดีแล้ว ผู้เชี่ยวชาญเห็นด้วยในระดับมาก เนื่องจากสถิติที่คำนวนได้คือ มัธยฐานมีค่า 4.0 พิสัยระหว่างควอไตล์ที่ 1 และควอไตล์ที่ 3 มีค่า 0 แสดงว่ากลุ่มผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นที่สอดคล้องกัน

5. คณะอนุกรรมการฝ่ายต่าง ๆ ของคณะอนุกรรมการดำเนินการโครงการเพชรในตม

เนื่องจากคณะอนุกรรมการดำเนินการโครงการเพชรในตมประกอบด้วยคณะอนุกรรมการฝ่ายต่าง ๆ รวม 7 ฝ่าย ผู้วิจัยขอแยกพิจารณาดังนี้

5.1 คณะอนุกรรมการฝ่ายต่าง ๆ ที่เป็นคณะอนุกรรมการโครงการเพชรในตม ประกอบด้วยคณาจารย์และเจ้าหน้าที่ของคณะศึกษาศาสตร์จำนวน 4 - 11 คน ตามความจำเป็น เพื่อทำหน้าที่เฉพาะด้านมีทั้งสิ้น 7 ฝ่ายคือ

5.1.1 อนุกรรมการฝ่ายธุรการ

5.1.2 อนุกรรมการฝ่ายหลักสูตรกิจกรรมพิเศษ

5.1.3 อนุกรรมการฝ่ายสอบคัดเลือก

5.1.4 อนุกรรมการฝ่ายประเมินผล

5.1.5 อนุกรรมการฝ่ายให้คำปรึกษา

5.1.6 อนุกรรมการฝ่ายควบคุมดูแลหอพัก

5.1.7 อนุกรรมการฝ่ายหารายได้และสิทธิประโยชน์

5.2 องค์ประกอบและหน้าที่ของคณะอนุกรรมการฝ่ายต่าง ๆ ของอนุกรรมการดำเนินการโครงการเพชรในตม

5.2.1 บุคคลที่เป็นกรรมการของอนุกรรมการฝ่ายต่าง ๆ

ตารางที่ 14 แสดงระดับความเห็นของผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับบุคคลที่เป็นกรรมการของอนุกรรมการฝ่ายต่าง ๆ

V5.1

Value Label	Value	Frequency	Percent	Valid Percent	Cum Percent
	3.00	1	5.3	5.3	5.3
	4.00	5	26.3	26.3	31.6
	5.00	13	68.4	68.4	100.0
	Total	19	100.0	100.0	

Median	5.000		
Percentile	Value	Percentile	Value
25.00	4.000	75.00	5.000
Valid cases	19	Missing cases	0

จากตารางที่ 14 จำนวนบุคคลที่เป็นกรรมการของอนุกรรมการฝ่ายต่าง ๆ ที่เป็นส่วนประกอบของอนุกรรมการดำเนินการโครงการเพชรในตมมีจำนวน ฝ่ายละ 4 - 11 คน ตามความจำเป็นนั้นเหมาะสมดีแล้ว ผู้เชี่ยวชาญเห็นด้วยในระดับมากที่สุด เนื่องจากสถิติที่คำนวนได้ คือ มัธยฐานมีค่า 5.0 พิสัยระหว่างควอไทล์ที่ 1 และควอไทล์ที่ 3 มีค่า 1.0 แสดงว่ากลุ่มผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นที่สอดคล้องกัน

5.2.2 หน้าที่ของอนุกรรมการฝ่ายต่าง ๆ ของคณะอนุกรรมการดำเนินการโครงการเพชรในตม

ตารางที่ 15 แสดงระดับความเห็นของผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับหน้าที่ของอนุกรรมการฝ่ายต่าง ๆ

V5.2

Value Label	Value	Frequency	Percent	Valid Percent	Cum Percent
	3.00	1	5.3	5.3	5.3
	4.00	3	15.8	15.8	21.1
	5.00	15	78.9	78.9	100.0
	Total	19	100.0	100.0	

Median 5.000

Percentile	Value	Percentile	Value
25.00	5.000	75.00	5.000

Valid cases 19 Missing cases 0

จากตารางที่ 15 หน้าที่ของคณะอนุกรรมการแต่ละฝ่ายของคณะอนุกรรมการดำเนินการโครงการเพชรในตมทำหน้าที่เฉพาะด้านนั้นเหมาะสมดีแล้ว ผู้เชี่ยวชาญเห็นด้วยในระดับมากที่สุด เนื่องจากค่าสถิติที่คำนวนได้คือ มัธยฐานมีค่า 5.0 พิสัยระหว่างควอไทล์ที่ 1 และควอไทล์ที่ 3 มีค่า 0 แสดงว่ากลุ่มผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นที่สอดคล้องกัน

6. คณะกรรมการเฉพาะกิจของโครงการเพชรในตม

กิจกรรมของโครงการเพชรในตมที่มีลักษณะพิเศษที่ต้องปฏิบัติเป็นครั้งคราวซึ่งนอกเหนือจากหน้าที่ของอนุกรรมการฝ่ายต่าง ๆ หรือกิจกรรมที่ต้องอาศัยความร่วมมือจากคณะกรรมการหลาย ๆ ฝ่าย หรือจากบุคลากรภายนอก คณะอนุกรรมการดำเนินการจะเสนอมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒในฐานะประธานกรรมการดำเนินการโครงการเพชรในตมแต่งตั้งคณะกรรมการเฉพาะกิจขึ้นมาปฏิบัติงานเป็นการเฉพาะแต่ละครั้ง คณะกรรมการ

ประกอบด้วยผู้แทนของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานเพื่อความสะดวกในการประสานงาน และอีกส่วนหนึ่งจะประกอบด้วยคณะกรรมการในโครงการตามความจำเป็น เช่น

ก. คณะกรรมการดำเนินการสอบคัดเลือกนิสิตโครงการเพชรในตม

ข. คณะกรรมการจัดงานวันพบผู้ปกครองนิสิตโครงการเพชรในตม

(วันรายงานตัวเพื่อทำสัญญาเข้าเป็นนิสิตโครงการเพชรในตม)

ผู้วิจัยขอแยกพิจารณาดังนี้

6.1 ความจำเป็นของคณะกรรมการเฉพาะกิจของโครงการเพชรในตม

ตารางที่ 16 แสดงระดับความเห็นของผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับความจำเป็นของคณะกรรมการเฉพาะกิจโครงการเพชรในตม

V6.1

Value Label	Value	Frequency	Percent	Valid Percent	Cum Percent
	3.00	1	5.3	5.3	5.3
	4.00	13	68.4	68.4	73.7
	5.00	5	26.3	26.3	100.0
	Total	19	100.0	100.0	

Median	4.000		
Percentile	Value	Percentile	Value
25.00	4.000	75.00	5.000
Valid cases	19	Missing cases	0

จากตารางที่ 16 คณะกรรมการเฉพาะกิจโครงการเพชรในตมยังมีความจำเป็นในการดำเนินการโครงการในโอกาสที่มีกิจกรรมที่นอกเหนือไปจากหน้าที่ของคณะอนุกรรมการดำเนินการตามปกติ ผู้เชี่ยวชาญเห็นด้วยในระดับมาก เนื่องจากสถิติที่คำนวนได้คือ มัธยฐานมีค่า 4.0 ค่าพิสัยระหว่างควอไตล์ที่ 1 และควอไตล์ที่ 3 มีค่า 1.0 แสดงว่าผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นที่สอดคล้องกัน

6.2 จำนวนของคณะกรรมการเฉพาะกิจของโครงการเพชรในตม

ตารางที่ 17 แสดงระดับความเห็นของผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับจำนวนของคณะกรรมการเฉพาะกิจของโครงการเพชรในตม

V6.2

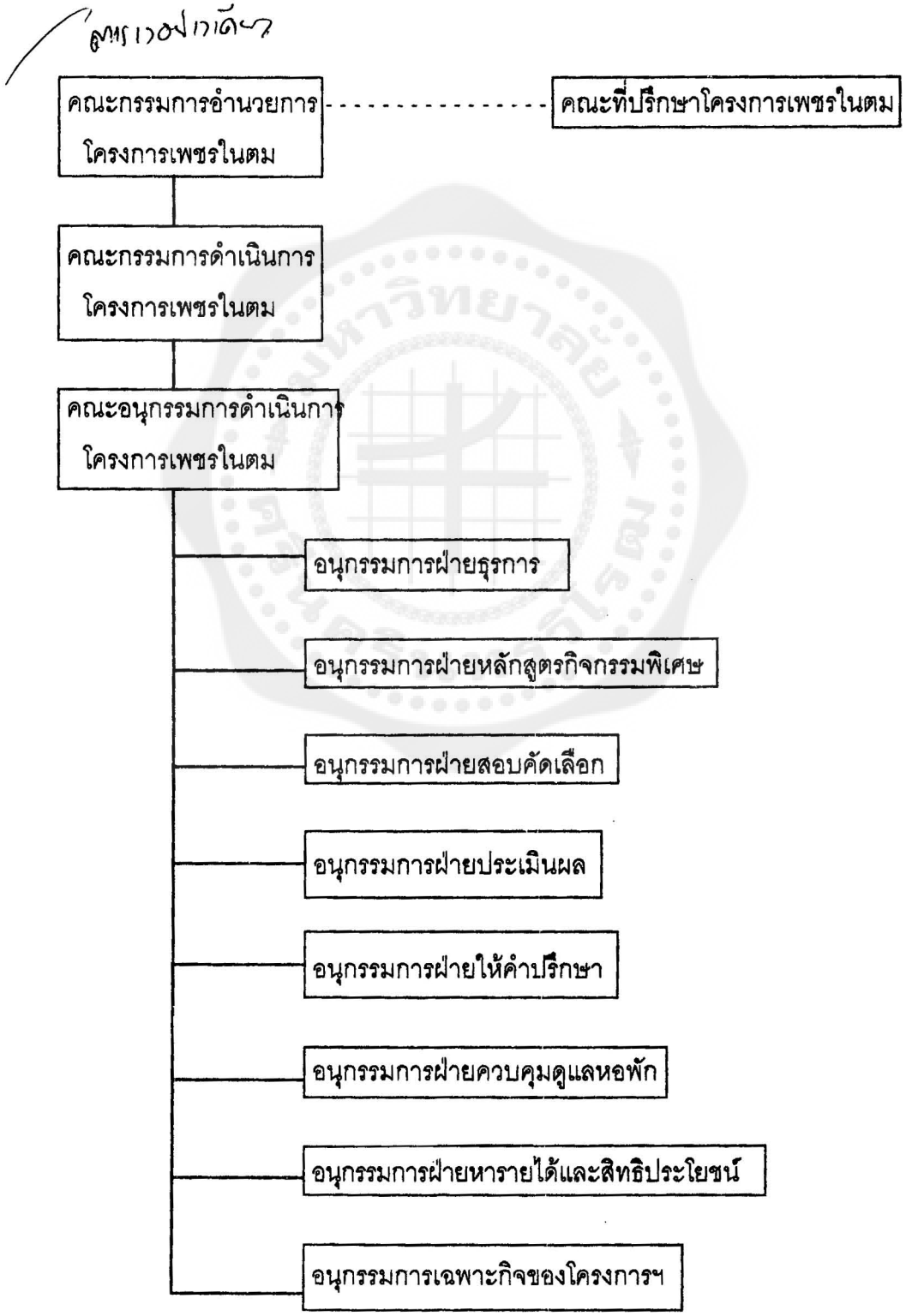
Value Label	Value	Frequency	Percent	Valid Percent	Cum Percent
	3.00	1	5.3	5.3	5.3
	4.00	14	73.7	73.7	78.9
	5.00	4	21.1	21.1	100.0
	Total	19	100.0	100.0	

Median	4.000		
Percentile	Value	Percentile	Value
25.00	4.000	75.00	4.000
Valid cases	19	Missing cases	0

จากตารางที่ 17 จำนวนของคณะกรรมการเฉพาะกิจของโครงการเพชรในตม น่าจะตั้งตามความเหมาะสม และจำเป็นตามกิจกรรมที่จะต้องดำเนินการ ผู้เชี่ยวชาญเห็นด้วยในระดับมาก เนื่องจากสถิติที่คำนวนได้คือ มัธยฐานมีค่า 4.0 พิสัยระหว่างควอไตล์ที่ 1 และควอไตล์ที่ 3 มีค่า 0 แสดงว่าผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นสอดคล้องกัน

7. โครงสร้างของคณะกรรมการโครงการเพชรในตม

จากคำสั่งกองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในที่ 207/2533 ลงวันที่ 26 กรกฎาคม 2533 และการแต่งตั้งอนุกรรมการดำเนินการในการปฏิบัติงานสามารถสรุปโครงสร้างในการดำเนินงานโครงการได้ดังนี้

จากโครงสร้างของคณะกรรมการโครงการเพชรในตม ผู้วิจัยได้เสนอโครงสร้างในการบริหารโครงการเพชรในตม เพื่อให้ผู้เชี่ยวชาญพิจารณาปรากฏผลดังนี้

ตารางที่ 18 แสดงระดับความเห็นของผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับโครงสร้างของคณะกรรมการในการบริหารโครงการเพชรในตม

V7

Value Label	Value	Frequency	Percent	Valid Percent	Cum Percent
	3.00	1	5.3	5.3	5.3
	4.00	3	15.8	15.8	21.1
	5.00	15	78.9	78.9	100.0
	Total	19	100.0	100.0	

Median	5.000		
Percentile	Value	Percentile	Value
25.00	5.000	75.00	5.000
Valid cases	19	Missing cases	0

จากตารางที่ 18 จากโครงสร้างของคณะกรรมการในการบริหารโครงการเพชรในตมในปัจจุบันมีถึง 5 ระดับ โดยปกติโครงสร้างการบริหารโครงการที่ปฏิบัติจริงใช้ประมาณ 3 ระดับคือ คณะกรรมการที่ปรึกษา คณะกรรมการอำนวยการ และคณะกรรมการดำเนินการ จากปัญหาดังกล่าวทำให้คณะกรรมการระดับสูงมีบทบาทในโครงการน้อยมาก จึงควรปรับปรุงโครงสร้างกรรมการโครงการเพชรในตมให้เหลือ 3 ระดับ ผู้เชี่ยวชาญเห็นด้วยในระดับมากที่สุด พิสัยระหว่างควอไทล์ที่ 1 และควอไทล์ที่ 3 มีค่า 0 แสดงว่าผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นที่สอดคล้องกัน

บทที่ 5
สรุปผลการวิจัย อภิปรายและข้อเสนอแนะ

สรุปผลการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษารูปแบบที่เหมาะสมของคณะกรรมการบริหารโครงการเพชรในตม โดยใช้เทคนิคเดลฟายกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นผู้เชี่ยวชาญที่เป็นคณะกรรมการโครงการเพชรในตมหรือเคยเป็นคณะกรรมการโครงการเพชรในตมที่มีประสบการณ์ในการดำเนินการโครงการเพชรในตมเป็นอย่างดี และยังคงให้ความสนใจโครงการอย่างต่อเนื่องรวมทั้งยินดีให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม เพื่อใช้ในการิจัยรวม 3 รอบ รวมทั้งสิ้น 28 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ในรอบแรกผู้วิจัยได้สร้างแบบสอบถามเกี่ยวกับโครงสร้าง องค์ประกอบของคณะกรรมการ และหน้าที่ของคณะกรรมการแต่ละชุดในลักษณะเห็นด้วยไม่เห็นด้วย และจัดทำเป็นคำถามปลายเปิดเพื่อให้ผู้เชี่ยวชาญได้แสดงความคิดเห็นเพิ่มเติม แล้วนำผลการเสนอความคิดเห็นดังกล่าวมาสร้างแบบสอบถามในรอบที่ 2 และรอบที่ 3 ในลักษณะมาตรส่วนประมาณค่า 5 ระดับ แล้วนำมาทำการวิเคราะห์หาค่ามัธยฐาน พิสัยระหว่างควอไทล์ที่ 1 และควอไทล์ที่ 3 ของแบบสอบถามในแต่ละประเด็นเพื่อพิจารณาถึงแนวโน้มของความคิดเห็นและความสอดคล้องของความคิดเห็นของกลุ่มผู้เชี่ยวชาญในแต่ละประเด็นดังกล่าว

ข้อค้นพบในการเสนอความคิดเห็นเกี่ยวกับรูปแบบที่เหมาะสมของคณะกรรมการบริหารโครงการเพชรในตม ผู้วิจัยขอนำเสนอเป็นประเด็นดังนี้

1. **คณะที่ปรึกษาโครงการเพชรในตม** ผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นดังนี้

ตารางที่ 19 แสดงความเห็นของผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับรูปแบบของคณะที่ปรึกษาโครงการเพชรในตม

ประเด็นที่	ค่ามัธยฐาน	พิสัยระหว่างควอไทล์ที่ 1 และควอไทล์ที่ 3
1.1	4.0	4 - 4 = 0
1.2.1	4.0	4 - 3 = 1.0
1.2.2	5.0	5 - 4 = 1.0
1.2.3	5.0	5 - 4 = 1.0
1.3	5.0	5 - 4 = 1.0

จากตารางที่ 19 พบว่าผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นเกี่ยวกับรูปแบบของคณะที่ปรึกษาโครงการเพชรในตมดังนี้

1.1 จากประเด็นที่ 1.1 องค์ประกอบของคณะที่ปรึกษาโครงการเพชรในตมมีองค์ประกอบ 4 ด้าน เหมาะสมแล้ว

1.2 จากประเด็นที่ 1.2.1 ควรเพิ่มเลขาธิการสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ เข้าเป็นคณะกรรมการในองค์ประกอบด้านความมั่นคง

1.3 จากประเด็นที่ 1.2.2 ควรเพิ่มคณะกรรมการในองค์ประกอบด้านหน่วยงานผู้ผลิตครู และด้านหน่วยงานผู้ใช้ครูให้มากขึ้น

1.4 จากประเด็นที่ 1.2.3 ควรเพิ่มบุคคลที่มีความรู้ความสามารถและประสบการณ์ในองค์ประกอบผู้มีประสบการณ์และสนับสนุนโครงการเพชรในตม

1.5 จากประเด็นที่ 1.3 ในคณะที่ปรึกษาโครงการเพชรในตม ควรกำหนดผู้เป็นประธาน ผู้ทำหน้าที่ประสานงาน และขอบเขตของอำนาจหน้าที่เพื่อให้มีผลในการปฏิบัติซึ่งเป็นประโยชน์ในการดำเนินงาน

2. คณะกรรมการอำนวยการโครงการเพชรในตม ผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นดังนี้

ตารางที่ 20 แสดงความเห็นของผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับรูปแบบของคณะกรรมการอำนวยการโครงารเพชรในตม

ประเด็นที่	ค่ามัธยฐาน	พิสัยระหว่างควอไทล์ที่ 1 และควอไทล์ที่ 3
2.1	5.0	5 - 4 = 1.0
2.2	4.0	5 - 4 = 1.0
2.3	4.0	4 - 4 = 0

จากตารางที่ 20 พบว่าผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นเกี่ยวกับรูปแบบของคณะกรรมการอำนวยการโครงการเพชรในตมดังนี้

2.1 จากประเด็นที่ 2.1 องค์ประกอบของคณะกรรมการอำนวยการโครงการเพชรในตมมีองค์ประกอบของกรรมการ 3 องค์ประกอบเหมาะสมดีแล้ว

2.2 จากประเด็นที่ 2.2 ควรเพิ่มบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติหน้าที่โดยตรงเป็นกรรมการในแต่ละองค์ประกอบเช่น คณบดีคณะศึกษาศาสตร์ เลขาธิการคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ

2.3 จากประเด็นที่ 2.3 อำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการอำนวยการโครงการเพชรในตมกำหนดว่า กำกับดูแลและแต่งตั้งอนุกรรมการเพิ่มเติมตามความเหมาะสมนั้นมีความเหมาะสมอยู่แล้ว

3. คณะกรรมการดำเนินการโครงการเพชรในตม ผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นดังนี้

ตารางที่ 21 แสดงความเห็นของผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับรูปแบบของคณะกรรมการดำเนินการโครงการเพชรในตม

ประเด็นที่	ค่ามัธยฐาน	พิสัยระหว่างควอไทล์ที่ 1 และควอไทล์ที่ 3
3.1	4.0	4 - 4 = 0
3.2	5.0	5 - 4 = 1.0
3.3	5.0	5 - 4 = 1.0

จากตารางที่ 21 พบว่าผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นเกี่ยวกับรูปแบบของคณะกรรมการดำเนินการโครงการเพชรในตมดังนี้

3.1 จากประเด็นที่ 3.1 องค์ประกอบของคณะกรรมการดำเนินการโครงการเพชรในตมประกอบด้วยองค์ประกอบ 3 ด้านนั้น เหมาะสมดีแล้ว

3.2 จากประเด็นที่ 3.2 ควรเพิ่มกรรมการในองค์ประกอบด้านผู้ใช้ครูซึ่งเป็นผู้แทนของหน่วยงานในกระทรวงศึกษาธิการอีกหน่วยงานละ 2 - 3 คน

3.3 จากประเด็นที่ 3.3 อำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการอำนวยการโครงการเพชรในตมที่กำหนดว่า ดำเนินการโครงการเพชรในตมและแต่งตั้งอนุกรรมการเพิ่มเติมตามความจำเป็นนั้นเหมาะสมดีอยู่แล้ว

4. คณะอนุกรรมการดำเนินการโครงการเพชรในตม ผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นดังนี้

ตารางที่ 22 แสดงความเห็นของผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับรูปแบบของอนุกรรมการดำเนินการโครงการเพชรในตม

ประเด็นที่	ค่ามัธยฐาน	พิสัยระหว่างควอไทล์ที่ 1 และควอไทล์ที่ 3
4.1	5.0	5 - 4 = 1.0
4.2	4.0	4 - 4 = 0

จากตารางที่ 22 พบว่าผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นเกี่ยวกับรูปแบบของคณะอนุกรรมการดำเนินการโครงการเพชรในตมดังนี้

4.1 จากประเด็นที่ 4.1 องค์ประกอบของคณะอนุกรรมการมีองค์ประกอบ 2 ด้าน คือองค์ประกอบของกรรมการด้านความมั่นคง และองค์ประกอบของกรรมการด้านหน่วยงานผู้ผลิตครู น่าจะเพิ่มองค์ประกอบของกรรมการด้านผู้ใช้ครู เพื่อประโยชน์ในการประสานงานเกี่ยวกับโครงการ

4.2 จากประเด็นที่ 4.2 อำนาจหน้าที่ของคณะอนุกรรมการดำเนินการโครงการเพชรในตมนั้นเหมาะสมดีแล้ว

5. คณะอนุกรรมการฝ่ายต่าง ๆ ของคณะอนุกรรมการดำเนินการโครงการเพชรในตม ผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นดังนี้

ตารางที่ 23 แสดงความเห็นของผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับรูปแบบของคณะอนุกรรมการฝ่ายต่าง ๆ ของคณะอนุกรรมการดำเนินการโครงการเพชรในตม

ประเด็นที่	ค่ามัธยฐาน	พิสัยระหว่างควอไทล์ที่ 1 และควอไทล์ที่ 3
5.1	5.0	5 - 4 = 1.0
5.2	5.0	5 - 5 = 0

จากตารางที่ 23 พบว่าผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นเกี่ยวกับรูปแบบของคณะอนุกรรมการฝ่ายต่าง ๆ ของคณะอนุกรรมการดำเนินการโครงการเพชรในตมดังนี้

5.1 จากประเด็นที่ 5.1 จำนวนบุคคลที่เป็นกรรมการของอนุกรรมการฝ่ายต่าง ๆ เหมาะสมดีแล้ว

5.2 จากประเด็นที่ 5.2 หน้าที่ของอนุกรรมการฝ่ายต่าง ๆ นั้นเหมาะสมดีแล้ว

6. คณะกรรมการเฉพาะกิจของโครงการเพชรในตม ผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นดังนี้

ตารางที่ 24 แสดงความเห็นของผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับรูปแบบของคณะกรรมการเฉพาะกิจของโครงการเพชรในตม

ประเด็นที่	ค่ามัธยฐาน	พิสัยระหว่างควอไทล์ที่ 1 และควอไทล์ที่ 3
6.1	4.0	5 - 4 = 1.0
6.2	4.0	4 - 4 = 0

จากตารางที่ 24 พบว่าผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นเกี่ยวกับรูปแบบของคณะกรรมการเฉพาะกิจของโครงการเพชรในตม ดังนี้

6.1 จากประเด็นที่ 6.1 คณะกรรมการเฉพาะกิจาของโครงการเพชรในตมยังมีความจำเป็นในการดำเนินการโครงการ

6.2 จากประเด็นที่ 6.2 จำนวนคณะกรรมการเฉพาะกิจน่าจะตั้งตามความเหมาะสมและจำเป็นตามกิจกรรมของโครงการ

7. โครงสร้างของคณะกรรมการโครงการเพชรในตม ผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นดังนี้

ตารางที่ 25 แสดงความเห็นของผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับโครงสร้างของคณะกรรมการโครงการเพชรในตม

ประเด็นที่	ค่ามัธยฐาน	พิสัยระหว่างควอไทล์ที่ 1 และควอไทล์ที่ 3
7	5	5 - 5 = 0

จากตารางที่ 25 พบว่าผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นเกี่ยวกับประเด็นที่ 7 คือ ปัจจุบันโครงสร้างของคณะกรรมการโครงการเพชรในตมมีถึง 5 ระดับ ควรปรับปรุงให้เหลือเพียง 3 ระดับ เพื่อให้เป็นโครงสร้างที่สามารถปฏิบัติงานจริงดังนี้

7.1 คณะกรรมการที่ปรึกษา

7.2 คณะกรรมการอำนวยการ

7.3 คณะกรรมการดำเนินการ

เพื่อลดปัญหาคณะกรรมการในระดับสูงที่ปัจจุบันมีบทบาทน้อยมาก

อภิปราย

จากผลการวิจัยพบว่าผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นเกี่ยวกับรูปแบบที่เหมาะสมของคณะกรรมการบริหารโครงการเพชรในตมดังนี้

1. โครงสร้างของคณะกรรมการโครงการเพชรในตมควรปรับปรุงให้เหลือเพียง 3 ระดับ คือ

1.1 คณะกรรมการที่ปรึกษาโครงการเพชรในตม

1.2 คณะกรรมการอำนวยการโครงการเพชรในตม

1.3 คณะกรรมการดำเนินการโครงการเพชรในตม

2. โครงสร้างของคณะที่ปรึกษาโครงการเพชรในตมควรปรับปรุงดังนี้

2.1 ควรเพิ่มเลขาธิการสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติเข้าเป็นกรรมการในองค์ประกอบด้านความมั่นคง

2.2 ควรเพิ่มคณะกรรมการในองค์ประกอบด้านหน่วยงานผู้ผลิตครูและด้านหน่วยงานผู้ใช้ครูให้มากขึ้น

2.3 ควรเพิ่มบุคคลที่มีความรู้ความสามารถและประสบการณ์ในองค์ประกอบผู้มีประสบการณ์และสนับสนุนโครงการเพชรในตม

2.4 ควรกำหนดผู้เป็นประธาน ผู้ทำหน้าที่ประสานงานและกำหนดขอบเขตของอำนาจหน้าที่เพื่อให้มีผลในการปฏิบัติซึ่งเป็นประโยชน์ในการดำเนินงาน

3. โครงสร้างของคณะกรรมการอำนวยการโครงการเพชรในตมควรปรับปรุง คือ ควรเพิ่มบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติหน้าที่โดยตรงเป็นกรรมการในแต่ละองค์ประกอบ เช่น คณบดีคณะศึกษาศาสตร์ เลขาธิการคณะกรรมการประถมศึกษาแห่งชาติ

4. โครงสร้างของคณะกรรมการดำเนินการโครงการเพชรในตมควรปรับปรุงคือ ควรเพิ่มกรรมการในองค์ประกอบด้านผู้ใช้ครูซึ่งเป็นผู้แทนหน่วยงานในกระทรวงศึกษาธิการอีกหน่วยงานละ 2 - 3 คน

5. โครงสร้างของคณะอนุกรรมการดำเนินการโครงการเพชรในตม ควรปรับปรุงโดยเพิ่มองค์ประกอบของกรรมการด้านผู้ใช้ครูอีก 1 องค์ประกอบเพื่อประโยชน์ในการประสานงานและการดำเนินงานโครงการ

6. โครงสร้างอนุกรรมการฝ่ายต่าง ๆ ของคณะอนุกรรมการดำเนินการโครงการเพชรในตม และคณะกรรมการเฉพาะกิจโครงการเพชรในตมนั้นเหมาะสมทั้งโครงสร้าง และอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการ

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัยพบว่ารูปแบบที่เหมาะสมของคณะกรรมการบริหารโครงการเพชรในตม ควรปรับเปลี่ยนเพื่อความมีประสิทธิภาพในการบริหารงานที่สามารถเอื้อประโยชน์ให้คณะกรรมการฝ่ายต่าง ๆ ทำหน้าที่ได้อย่างเต็มที่ คือ

1. คณะที่ปรึกษาโครงการเพชรในตม ควรมีการแต่งตั้งประธาน และเลขานุการเพื่อประโยชน์ในการประสานงานและดำเนินงานในภาระกิจด้านต่าง ๆ พร้อมกับแต่งตั้งบุคคลที่มีความเหมาะสมด้านต่าง ๆ เป็นกรรมการเพิ่มเติม

2. ควรมีการปรับปรุงกรรมการอำนวยการโครงการเพชรในตมโดยย้ายกรรมการระดับสูงส่วนหนึ่งไปเป็นกรรมการที่ปรึกษาคงเหลือเฉพาะกรรมการที่เกี่ยวข้องกับการกำหนดนโยบายในการดำเนินการโครงการเพชรในตมเป็นกรรมการ

3. ควรมีการปรับปรุงกรรมการดำเนินการโครงการเพชรในตมโดยย้ายกรรมการที่เกี่ยวข้องกับการกำหนดนโยบายในการดำเนินการโครงการเพชรในตมไปเป็นกรรมการอำนวยการโครงการเพชรในตม โดยคณะกรรกมารดำเนินการโครงการเพชรในตม ควรมีคณบดีคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒเป็นประธานคณะกรรมการเนื่องจากจะเป็นผู้ปฏิบัติงานโดยตรง และคณะกรรมการจะประกอบด้วยผู้ที่ทำหน้าที่โดยตรงเกี่ยวกับโครงการ

4. ควรมีการปรับปรุงคณะอนุกรรมการดำเนินการโครงการเพชรในตม เป็นคณะกรรมการดำเนินการโครงการเพชรในตม และกรรมการมีอำนาจแต่งตั้งคณะกรรมการเฉพาะกิจในการดำเนินกิจกรรมและได้ตามความเหมาะสม

ดังนั้นโครงสร้างของคณะกรรมการโครงการเพชรในตมน่าจะมีลักษณะดังนี้

บรรณานุกรม

กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายใน. หนังสือราชการที่ นร 5100/845 เรื่อง **มอบอาคารหอพักนิสิตเพชรในตม**. ลงวันที่ 28 ธันวาคม 2530.

————————. คำสั่งกองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในที่ 207/2533 เรื่อง **แต่งตั้งคณะกรรมการโครงการเพชรในตม**. สั่ง ณ วันที่ 11 กรกฎาคม 2533.

กอบแก้ว ภูติธนารักษ์. **ผลของเทคนิคการเตือนและการติดตามที่มีต่ออัตราการตอบกลับและความจริงใจในการตอบแบบสอบถามที่ส่งทางไปรษณีย์ของครูมัธยมในเขตกรุงเทพมหานคร**. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต ภาควิชาวิจัยการศึกษา

กาสัก เต๊ะขันหมาก. **อนาคตภาพ และทางเลือกในอนาคตสำหรับการดำเนินงานด้านวัฒนธรรมในปี พ.ศ.2540**. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต ภาควิชาวิจัยการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2531.

กิติมา ปรีดีดิลก และคณะ. **รายงานวิจัยการประเมินผลโครงการเพชรในตม**. กรุงเทพฯ : คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, 2538.

เกษม บุญอ่อน. "เดลฟาย: เทคนิคในการวิจัย" **ครุปริทัศน์** 10 (ตุลาคม 2522) : 26-28.

ไกรยุทธ ธีรตยาคีนันท์. ' อาหารทางปัญญา ว่าด้วย "ความเป็นนักวิชาการ" ' **รวบรวมจรรยาบรรณอาจารย์และจรรยาบรรณวิชาชีพ**. หน้า 9 . กรุงเทพมหานคร : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2534.

ขนิษฐา วิทยาอนุมาส. "การวิจัยแบบเดลฟาย: เทคนิคและปัญหาที่พบในการวิจัย. **รวมบทความเกี่ยวกับการวิจัยการศึกษา**. กรุงเทพฯ : รุ่งเรืองสาส์นการพิมพ์, 2531.

ขนิษฐา วิทยาอนุมาส.**แนวโน้มของการศึกษาเอกชนระดับมัธยมศึกษาสายสามัญ**. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต ภาควิชาวิจัยการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2525.

ข้อบังคับมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ว่าด้วย**การศึกษาภาคปกติขั้นปริญญาตรีตามโครงการเพชรในตม พ.ศ. 2530**. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, 2530.

คณะศึกษาศาสตร์. **โครงการเพชรในตม คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร**. กรุงเทพฯ : คณะศึกษาศาสตร์, 10 เมษายน 2539.

คำสั่งคณะศึกษาศาสตร์. ที่ 20/2530 เรื่อง **แต่งตั้งอนุกรรมการควบคุมดูแลหอพักนิสิตโครงการเพชรในตม**. สั่ง ณ วันที่ 2 พฤษภาคม 2530.

คำสั่งคณะศึกษาศาสตร์. ที่ 21/2539 เรื่อง **แต่งตั้งคณะกรรมการจัดงานวันพบผู้ปกครองนิสิตโครงการเพชรในตม**. สั่ง ณ วันที่ 1 เมษายน 2539.

คำสั่งคณะศึกษาศาสตร์. ที่ 92/2538 เรื่อง **แต่งตั้งผู้ช่วยอาจารย์ประจำหอพักนิสิตโครงการเพชรในตม**. สั่ง ณ วันที่ 20 พฤศจิกายน 2538.

คำสั่งมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒที่ 100/2531 เรื่อง **แต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงานในพิธีเปิดอาคารหอพักนิสิตโครงการเพชรในตม**. สั่ง ณ วันที่ 2 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2531.

คำสั่งมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒที่ 1172/2539 เรื่อง **แต่งตั้งคณะกรรมการคัดเลือกนิสิตโครงการเพชรในตม**. ลงวันที่ 22 ตุลาคม 2530.

คำสั่งมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒที่ 2012/2539 เรื่อง **แต่งตั้งคณะอนุกรรมการดำเนินการโครงการเพชรในตม**. สั่ง ณ วันที่ 28 พฤศจิกายน 2539.

จรวย กลางณรงค์. **แนวโน้มของหลักสูตรและการสอนคณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยในทศวรรษหน้า**. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต ภาควิชาอุดมศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2532.

จิรดา วุฑฒมายากร. **ปัจจัยที่มีผลต่อการตอบกลับแบบสอบที่ส่งทางไปรษณีย์**. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต ภาควิชาวิจัยการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2536.

จุมพล พูลภัทรชีวิน. "เทคนิคการวิจัยแบบ EDFR". **รวมบทความที่เกี่ยวกับการวิจัยทางการศึกษา**. กรุงเทพมหานคร: รุ่งเรืองสาส์นการพิมพ์, 2531.

จุมพล พูลภัทรชีวิน. "เทคนิคการวิจัยอนาคตแบบ EDFR" **รวมบทความที่เกี่ยวกับการวิจัยทางการศึกษา (เล่ม 2)**. ม.ป.ท., 2535.

เจษฎา กิตติสุนทร. **ปัจจัยที่มีผลต่อการไม่ตอบกลับแบบสอบถามที่ส่งทางไปรษณีย์**. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต ภาควิชาวิจัยการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2536.

ใจทิพย์ เชื้อรัตนพงษ์. "การวิจัยด้วยเทคนิคเดลฟาย" **รวมบทความที่เกี่ยวกับการวิจัยทางการศึกษา**. ม.ป.ท., 2535.

ชนิตา รักษ์พลเมือง. "การวิจัยแบบเทคนิคเดลฟาย" **การวิเคราะห์นโยบายทางการศึกษา**. ม.ป.ท., 2531.

เชิงชาย เหมพัฒน์. **ผลของรูปแบบการเตือนที่มีต่ออัตราการตอบกลับแบบสอบถามที่ส่งทางไปรษณีย์**. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต ภาควิชาวิจัยการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2534.

เชียรศรี วิวิธสิริ และคณะ. **การศึกษาความคิดเห็นเกี่ยวกับกิจกรรมเสริมหลักสูตรของนิสิตโครงการเพชรในตม**. กรุงเทพฯ : คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, 2534.

นิรมล หันหาบุญ. **การศึกษาคุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยที่พึงประสงค์ของนักเรียนประถม ศึกษาในทศวรรษหน้า ตามทัศนะของผู้เชี่ยวชาญด้านวัฒนธรรม.** วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต ภาควิชาประถมศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2537.

นภมณฑล สิบหมื่นเปี่ยม. **รูปแบบของการช่วยเหลือเด็กที่เร่ร่อนในประเทศไทย : การศึกษาแบบเดลฟาย.** วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต ภาควิชาการศึกษานอกระบบ บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2535.

บุญธรรม จิตต์อนันท์. **การวิจัยทางสังคมศาสตร์.** กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์สำนักส่งเสริมและฝึกอบรม, 2536.

ประกาศมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เรื่อง **การรับสมัครเข้าเป็นนิสิตโครงการเพชรในตม ประจำปีการศึกษา 2540.** ประกาศ ณ วันที่ 28 พฤศจิกายน 2539.

ประกาศมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโฒ เรื่อง **ประกาศผลการสอบคัดเลือกผู้มีสิทธิ์เข้าเรียนในโครงการเพชรในตม ประจำปีการศึกษา** 2535. ประกาศ ณ วันที่ 12 มีนาคม 2535.

ประยูร ศรีประสาธน์. "เทคนิคการวิจัยแบบเดลฟาย" **วารสารการศึกษาแห่งชาติ.** 14 (เม.ย-พ.ค.) 2524: 50-59.

พิชิต พิทักษ์เทพสมบัติ. **การวิจัยทางสังคมศาสตร์.** กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2538.

พงศ์สิริ สำลี. **แนวโน้มของการศึกษานอกระบบโรงเรียนของประเทศไทยในอนาคต.** วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต ภาควิชาวิจัยการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2525.

มยุรี วิมลโสภณกิตติ. **ผลของการใช้กระบวนการเผชิญสถานภาพและกระบวนการสัมพันธ์ที่มีต่อ การสร้างมโนทัศน์ประชาธิปไตยของนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่** 5 . วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2525.

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. หนังสือราชการที่ ทม 1001/2725 เรื่อง **การก่อสร้างอาคารที่พักอาศัยของนิสิตโครงการเพชรในตม.** ลงวันที่ 11 มิถุนายน 2529.

วัญญา วิศาลาภรณ์. **การประเมินผลการปฏิบัติงานสอบคัดเลือกของโครงการเพชรในตม พ.ศ. 2533.** กรุงเทพฯ : คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, 2533.

วัฒนา วินิตวัฒนาคุณ. **ผลกระทบของการสาธารณสุขมูลฐานต่อการศึกษาพยาบาลในอนาคต.** วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต ภาควิชาอุดมศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2528.

วิเชียร เกตุสิงห์. **หลักการสร้างและการวิเคราะห์เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย**. กรุงเทพมหานคร, ไทยวัฒนาพานิช, 2530.

วิทิต คชชาญ. **แนวโน้มของหลักสูตรพลศึกษา ระดับประถมศึกษา ในปีพ.ศ.2454 : การศึกษาแบบเดลฟาย**. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต ภาควิชาพลศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2537.

วิรัตน์ คุ้มคำ. **การพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่เรียนวิชาศิลปศึกษา ด้วยกลวิธีระดมสมอง**. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต ภาควิชาศิลปศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2537.

สมบูรณ์ ตันยะ. "มารู้จัก Delphi Techniques กันเถอะ" **วารสารวัดผลการศึกษา** . 2 (ตุลาคม-เมษายน 2524) : 10-17.

ส่วนกิจการพลเรือน. หนังสือราชการที่ นร 5101.3/781 เรื่อง **การก่อสร้างหอพักนิสิตโครงการเพชรในตม**. ลงวันที่ 1 กันยายน 2530.

สุชาติ ประสิทธิ์รัฐสินธ์. **ระเบียบวิธีวิจัยทางสังคมศาสตร์**. กรุงเทพมหานคร : ภาพพิมพ์ จำกัด, 2534.

สุธรรม จันทร์หอม. "เดลฟาย เทคนิค (Delphi Techniques) กับการบริหาร" **ศึกษาศาสตร์**. สาร 1-2 (ตุลาคม 2525-มีนาคม 2526).

สุบรรณ พันธ์วิศวาส และ ชัยวัฒน์ ปัญจพงษ์. **ระเบียบวิธีวิจัยเชิงปฏิบัติ**. กรุงเทพมหานคร : โอเดียนสโตร์, 2522.

สุมน อมรวิวัฒน์. **ปาฐกถาศาสตรจารย์ ท่านผู้หญิง พูนทรัพย์ นพวงศ์ ณ. อยุธยา** "บุคลิกภาพนัก วิชาการ". โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. กรุงเทพฯ : 2531.

สุรพล กาญจนจิตรา. **ระเบียบวิธีวิจัยทางสังคมศาสตร์**. ม.ป.ท.,2530.

สุวิมล ว่องวาณิช. **วารสารวิจัยการศึกษา**. 2538.

สำนักงาน ก.ค.. **รายงานผลการจัดประชุมสัมมนาข้าราชการครู คุรุทายาท และเพชรในตม ระหว่างวันที่ 24 - 27 ธันวาคม 2535**. กรุงเทพฯ : สำนักงาน ก.ค., 2535.

————. **รายงานผลการจัดประชุมสัมมนาข้าราชการครู คุรุทายาท และเพชรในตม ระหว่างวันที่ 2 - 5 กันยายน 2536**. กรุงเทพฯ : สำนักงาน ก.ค., 2536.

————. หนังสือราชการที่ ศธ 1504/759 เรื่อง **อนุมัติการคัดเลือกบัณฑิตโครงการเพชรในตมบรรจุเข้ารับราชการ**. ลงวันที่ 6 พฤษภาคม 2534

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. หนังสือราชการที่ ศธ 1481/685 เรื่อง **การกำหนดการเลือกวิชาเอกของนิสิตโครงการเพชรในตม**. ลงวันที่ 9 มกราคม 2534.

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี. หนังสือราชการที่ นร 0202/ว(ล) 6253 เรื่อง **อนุมัติในหลักการให้ดำเนินการโครงการเพชรในตม**. ลงวันที่ 27 เมษายน 2533.

หงส์สุนีย์ เอื้อรัตนรักษา. **การพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้น ป.5 โดยการใช้รูปแบบการคิดแก้ปัญหาอนาคตตามแนวคิดของทอแรนซ์**. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต ภาควิชาจิตวิทยาศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2536.

Allan, Cohen R. and others. **Effective Behavion in Organizations**. Homewood, Illinois : Richard D. Irwin, 1080.

Altman, Steven, Enzo Valenzi and Richard M. Hodgetts. **Organizational Behavior : Theory and Practice**. New York : Academic Press, 1985.

Altschuld, J. W., and Thomas, P. M. Considerations in the application of a modified scree test for delphi survey data. **Evaluation Review** 20, no.2 (1991) : 179-188.

Avery, M., **Building united judgment : a handbook for consensus decision making**. Madison,Wis. : The Center for confict Resolution,1981.

Bacharach, Samuel B. and Edward J. Lawler. **Power and Politics in Organizations**. San Francisco : Jossey - Bass, 1980.

Certo, Samual C. **Principles of Modern Management**. 2nd ed. Dubuque, Iowa : Wm.C. Brown, 1983.

Child, John. **Organization**. New York : Harper and Row, 1977.

Cochran, S. W. The Delphi Method: Formulating And Refining Group Judgments. **Journal of Human Sciences** 2 , no 2 (November 1983) : 111 - 117.

Cyphert, F. R., and Gant, W. L. The Delphi Technique: A Case Study. **Phi Delta Kappan** 52, no .5 (January 1971) : 272-273.

Daft, Richard L. **Organization Theory and Design**. New York : West Publishing, 1983.

Dejnozka, Edward L. **Educational Administration Glossary**. Westport, Connecticut : Greenwood Press, 1983.

Delbecq, A. L.,Van De Ven, A.H., and Gustafson, D. H.,.**Group Techniques for Program Planning** : a guide to nominal group and delphi processes.Glenview,Ill: Scott, Foresman and Company,1975 : 83-107.

Dodge, B. J., and Clark, R. E. Research in the Delphi Techniques. **Education Techniques** 20, no . 4 (1977) : 58 - 60.

Donnelly, James H., James L. Gibson and John M. Ivancevich. **Fundamentals of Management.** 5th ed. Plano, Texas : Business Publications, 1984.

Duncan, Robert. "What is the Right Organization Structure?" **Organizational Dynamics.** 7(3) : 59 - 80 ; Winter, 1979.

Flanders,F.B.,Determining curriculum content for nursery/landscape course work in vocational agriculture for the 21st century: A futures study utilizing the Delphi techniques. **Dissertation Abstracts International, A Humanities and Social Science.**Georgia, 1989 : 49.

French, Wendell L. and Cecil H. Bell. **Organization Development : Behavioral Science Interventions for Organization Improvement.**. 4th ed. Englewood Cliffs, New Jersey : Prentice - Hall, 1990.

Goyder, J. C., Further evidence on factor affecting response rate to mail questionnaires. **American Sociological Review.** 47 (1982) : 550 - 553.

Hanson, E. Mark. **Educational Administration and Organizational Behavior.** Boston : Allyn and Bacon, 1979.

Hartman, A. Reaching consensus using the Delphi Techniques. **Educational Leadership.** March, 1981.

Heberlien, T. A., and Baungartner, R.. Factor Effecting Response Rates to Mail Questionnaires : A Quantitative Analysis of the Publishered literature. **American Sociological Review.** 43 (1978) : 447 - 462.

Hodge, Billy J. and Herbert J. Johnson. **Management and Organizational Behavior.** New York : John wiley and Sons, 1970.

Hodgetts, Richard M. **Management : Theory, Process, and Practice.** 3rd ed. Chicago : Dryden Press, 1982.

Hoy, Wayne K. and Cecil Miskel. **Educational Administration : Theory, Research, and Practice.** 3rd ed. New York : Random House, 1987.

Huddleston, L. Evaluating and application of computer-based delphi techniques to narrative future exploration. **Future Research Quarterly** 5, no.3 (1989) : 70-81.

Johnson, W. L. Two Methods of Scoring Discrepancy Format Needs Assessment Instruments. **Journal of Experimental Education.** vol. 55(1) (1986) : 39-42.

Kimbrough, Ralph B. and Michael Y. Nunnery. **Educational Administration**. 3rd ed. New York : Macmillan, 1988.

Knezevich, Stephen J. **Administration of Public Education**. 4th ed. New York : Harper and Row, 1984.

Linsky, A. S., Stimulating Response to Mailed Questionnaire A Review. **Public on Opinion Quarterly**. 39(Spring 1975) : 83-99.

Linstone, H. A. The Delphi Techniques. **Handbook of Futures Research**. (1978) : 273-300.

Linstone, H. A. and Turoff, M. **The Delphi Method Techniques and Applications**. (1975).

Lippitt, Gordon L. **Organization Resewal**. 2nd ed. Englewood Cliffs, New Jersey : Prentice - Hall, 1982.

Martorella, P. H. Consensus Building Among Social Education: A Delphi Study. **Theory and Research in Social Education** 19, no.1(1991) : 83-94.

Murry, J. W. and Hammons, J. O. Assessing the Managerial and Leadership Ability of Community College Administrative. **Journal of Research and Practice** 19, no.3 (1995) : 209-218.

Murry, J. W. and Hammons, J. O. Delphi: A Versatile Methodology for Conducting Qualitative Research. **The Review of Higher Education** 18, no.4 (1995) : 423-436.

Osborn, A. F., **Applied Imagination**. New York: Charles Scribners's. 1963.

Paisey, Alan. **Organization and Management in Schools**. London : Longman, 1981.

Parnes, S. J., **Creative Behavior Guidebook**. New York: Charles Scribners's. 1963.

Penland, P.R.,: Delphi decision process. **International Journal of Instructional Media**, no.11 (1983-1984) : 1-10

Phi Delta Kappa. Phi Delta Kappa Commission on Schooling for the 21st Century. **Handbook for Conducting Future Studies in Education**. (1984) : 21-22.

Robbins, Stephen P. **Organization Theory : Structure, Design and Applications**. 3rd ed. Englewood Cliffs, New Jersey : Prentice - Hall, 1990.

Roger, C. R., **Toward a Theory of Creativity and it's Cultivation**. New York: Harper & Row,1959.

Sletto, R.. F., Pretest of Questionnaires. **Public on Opinion Quarterly**. 39 (Spring 1975) : 83-99.

Smith, T. A.,Lyon, H. E.,Hardison, D., and Bogia, B. Using a Delphi Techniques in a Needs Assessment for an Innovative Approach to Advanced General Dentistry Education. **Journal of Dentral Education** 59, no. 3 (1995).

Steers, Richard M. **Introduction to Organizational Behavior**. Glenview, Illinois : Scott, Foresman, 1981.

Weaver, W. T.,The Delphi Forecasting Method. **Phi Delta Kappan** 52, no.5 (January 1971) : 267 - 271 .

Witkin, B. R.,**Assessing Needs in Educational and Social Programs.** London. 1984:6-7.

Witkin, B.R., and Altschuld, J.W. **Planning and Conducting Needs Assessments** : A Practical Guide.California. 1995 :153-177.

ที่ ทม 1005/ ว 1506

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
สุขุมวิท 23 เขตคลองเตย กรุงเทพฯ 10110

พฤศจิกายน 2540

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ตอบแบบสอบถาม

เรียน

ด้วย นายชำนาญ แสงแก้ว ตำแหน่งเจ้าหน้าที่บริหารงานทั่วไป สำนักงานเลขานุการ คณะศึกษาศาสตร์ ปฏิบัติหน้าที่เลขานุการคณะศึกษาศาสตร์ มีความประสงค์ที่จะศึกษาเกี่ยวกับรูปแบบที่เหมาะสมของคณะกรรมการบริหารโครงการเพชรในตม และแนวคิดหลักในการจัดการศึกษาด้านศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ในฐานะที่ท่านเป็นผู้มีความรู้และประสบการณ์เกี่ยวกับเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขอความอนุเคราะห์ในการตอบแบบสอบถามและใส่ซองคืนกลับไปยังผู้วิจัยด้วย สำหรับการวิจัยนี้ผู้วิจัยใช้เทคนิคเดลฟายในการวิจัย ซึ่งจำเป็นจะต้องขอความอนุเคราะห์จากท่านในการตอบแบบสอบถามเรื่องนี้ 2-3 ครั้ง ซึ่งผลการวิจัยสามารถนำไปใช้ประโยชน์ในการปรับปรุงงานของคณะฯ ในโอกาสต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาตอบแบบสอบถามดังกล่าวด้วย ทางคณะฯ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงจะได้รับความอนุเคราะห์ด้วยดีเช่นเคย จึงขอขอบคุณอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์วิชัย วงษ์ใหญ่)
คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

สำนักงานเลขานุการ
โทร.2583997
โทรสาร.2600124

ที่ ทม 1005/ว 1508

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
สุขุมวิท 23 เขตคลองเตย กรุงเทพฯ 10110

พฤศจิกายน 2540

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ตอบแบบสอบถาม

เรียน

ด้วย นายชำนาญ แสงแก้ว ตำแหน่งเจ้าหน้าที่บริหารงานทั่วไป สำนักงานเลขานุการ คณะศึกษาศาสตร์ ปฏิบัติหน้าที่เลขานุการคณะศึกษาศาสตร์ มีความประสงค์ที่จะศึกษาเกี่ยวกับรูปแบบที่เหมาะสมของคณะกรรมการบริหารโครงการเพชรในตม ในฐานะที่ท่านเป็นผู้มีความรู้และประสบการณ์เกี่ยวกับเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขอความอนุเคราะห์ในการตอบแบบสอบถามและใส่ซองคืนกลับไปยังผู้วิจัยด้วย สำหรับการวิจัยนี้ผู้วิจัยใช้เทคนิคเดลฟายในการวิจัย ซึ่งจำเป็นจะต้องขอความอนุเคราะห์จากท่านในการตอบแบบสอบถามเรื่องนี้ 2-3 ครั้ง ซึ่งผลการวิจัยสามารถนำไปใช้ประโยชน์ในการปรับปรุงงานของคณะฯ ในโอกาสต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาตอบแบบสอบถามดังกล่าวด้วย ทางคณะฯ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงจะได้รับความอนุเคราะห์ด้วยดีเช่นเคย จึงขอขอบคุณอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์วิชัย วงษ์ใหญ่)
คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

สำนักงานเลขานุการ
โทร.2583997
โทรสาร.2600124

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญที่เป็นกลุ่มตัวอย่างการวิจัย

1. ที่ปรึกษาโครงการเพชรในตม

1.1 พลเอกอาทิตย์ กำลังเอก

1.2 ผู้ช่วยศาสตราจารย์สมควร อภัยพันธ์

1.3 ปลัดทบวงมหาวิทยาลัย

1.4 ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ

1.5 เลขาธิการสภาความมั่นคงแห่งชาติ

2. คณะกรรมการอำนวยการโครงการเพชรในตม

2.1 เลขาธิการกองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายใน

2.2 ผู้อำนวยการส่วนกิจการพลเรือน สำนักเลขาธิการ กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายใน

2.3 ผู้อำนวยการป้องกันการกระทำอันเป็นคอมมิวนิสต์ ภาค 1

2.4 ผู้อำนวยการป้องกันการกระทำอันเป็นคอมมิวนิสต์ ภาค 2

2.5 ผู้อำนวยการป้องกันการกระทำอันเป็นคอมมิวนิสต์ ภาค 3

2.6 ผู้อำนวยการป้องกันการกระทำอันเป็นคอมมิวนิสต์ ภาค 4

2.7 อธิการบดีมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

3. คณะกรรมการดำเนินการโครงการเพชรในตม

3.1 ผู้อำนวยการกองแผนงานโครงการอาสาพัฒนาและป้องกันตนเอง/มวลชน ส่วนกิจการพลเรือน กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายใน

3.2 คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

3.3 รองคณบดีฝ่ายกิจการนิสิต

3.4 เลขาธิการคณะกรรมการข้าราชการครู

3.5 ผู้อำนวยการสำนักพัฒนาระบบบริหาร สำนักงานการประถมศึกษาแห่งชาติ

3.6 คุณบุญสม พิมพ์หนู ผู้แทนสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ

4. คณะอนุกรรมการดำเนินการโครงการเพชรในตม

4.1 อาจารย์ไพศาล	อั๋นประเสริฐ
4.2 ผู้ช่วยศาสตราจารย์องอาจ	จิยะจันทน์
4.3 ผู้ช่วยศาสตราจารย์สมจิต	สวธนไพบูลย์
4.4 ผู้ช่วยศาสตราจารย์วันเพ็ญ	พงศ์ประยูร
4.5 รองศาสตราจารย์วัญญา	วิศาลาภรณ์
4.6 รองศาสตราจารย์นิภา	ศรีไพโรจน์

4.7 รองศาสตราจารย์วรรณี โสมประยูร

4.8 รองศาสตราจารย์กมลรัตน์ กรีทอง

4.9 รองศาสตราจารย์เชียรศรี วิวิธสิริ

4.10 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ไพโรจน์ เบาใจ

แบบสอบถามเพื่อประกอบการเสนอความคิดเห็นเกี่ยวกับ รูปแบบที่เหมาะสมของคณะกรรมการบริหารโครงการเพชรในตม

ผู้ดำเนินการวิจัยมีแนวคิดในการศึกษาโครงสร้าง องค์ประกอบและหน้าที่ของคณะกรรมการเพชรในตม เพื่อสนับสนุนให้การดำเนินงานโครงการเพชรในตมโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาโครงสร้างตามคำสั่ง
กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในที่ 207/2533 ลงวันที่ 26 กรกฎาคม 2533 ประกอบด้วยคณะกรรมการทั้งสิ้น 3 คณะกรรมการคือ

1. คณะที่ปรึกษาโครงการเพชรในตม
2. คณะกรรมการอำนวยการโครงการเพชรในตม
3. คณะกรรมการดำเนินการโครงการเพชรในตม

และเพื่อให้โครงการดำเนินไปด้วยความเรียบร้อยและเหมาะสมคณะกรรมการดำเนินการโครงการได้แต่งตั้งคณะอนุกรรมการดำเนินการเพื่อรับผิดชอบในการบริหารโครงการตามนโยบายของคณะกรรมการดำเนินการและคณะอนุกรรมการได้เสนอแต่งตั้งคณะกรรมการเฉพาะกิจเพื่อปฏิบัติกิจกรรมที่จำเป็นต้องดำเนินการเป็นบางกรณี เช่น คณะกรรมการดำเนินการสอบคัดเลือกเข้าเป็นนิสิตโครงการเพชรในตม คณะกรรมการจัดงานวันนัดพบผู้ปกครอง ฯลฯ จึงขอความอนุเคราะห์แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับโครงสร้าง องค์ประกอบและบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการดังนี้

1. **คณะที่ปรึกษาโครงการเพชรในตม** มีหน้าที่ให้คำปรึกษา จำแนกตามองค์ประกอบของกรรมการไว้ดังนี้

1.1 **องค์ประกอบของกรรมการด้านความมั่นคง** ประกอบด้วย

1.1.1 พลเอกอาทิตย์ กำลังเอก

1.1.2 พลเอกประเทียบ เทศวิศาล

1.1.3 เลขาธิการสภาความมั่นคงแห่งชาติ

1.2 **องค์ประกอบของกรรมการด้านหน่วยงานผู้ผลิตครูคือ** ปลัดทบวงมหาวิทยาลัย

1.3 **องค์ประกอบของกรรมการด้านหน่วยงานผู้ใช้ครูคือ**ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ

1.4 **องค์ประกอบด้านผู้มีประสบการณ์และสนับสนุนโครงการประกอบด้วย**

1.4.1 นายสมควร อภัยพันธ์

1.4.2 นางชม้อย รัตนสุวรรณ

จากองค์ประกอบและหน้าที่ของคณะที่ปรึกษาท่านมีความคิดเห็นด้านต่าง ๆ ต่อไปนี้อย่างไร

ก. ความครอบคลุมขององค์ประกอบด้านต่าง ๆ

1. ☐ เหมาะสม 2. ☐ ไม่เหมาะสม

เหตุผล.....

.....

.....

.....

ข. จำนวนบุคคลในแต่ละองค์ประกอบ

1. ☐ เหมาะสม 2. ☐ ไม่เหมาะสม

จำนวนที่เหมาะสมและเหตุผล.....

.....

.....

.....

ค. อำนาจหน้าที่ของคณะที่ปรึกษากำหนดว่าให้คำปรึกษา

1. ☐ เหมาะสม 2. ☐ ไม่เหมาะสม

เหตุผล.....

.....

.....

.....

2. **คณะกรรมการอำนวยการโครงการเพชรในตม** มีหน้าที่กำกับดูแลและแต่งตั้งคณะอนุกรรมการเพิ่มเติมตามความจำเป็นสามารถจำแนกตามองค์ประกอบของกรรมการได้ดังนี้

2.1 **องค์ประกอบของกรรมการด้านความมั่นคง** ประกอบด้วย

2.1.1 เลขาธิการกองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายใน (ประธานกรรมการ)

2.1.2 ผู้อำนวยการส่วนกิจการพลเรือน สำนักเลขาธิการ กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายใน (รองประธานกรรมการ)

2.1.3 รองเลขาธิการสภาความมั่นคงแห่งชาติ

2.1.4 ผู้อำนวยการป้องกันการกระทำอันเป็นคอมมิวนิสต์ ภาค 1

2.1.5 ผู้อำนวยการป้องกันการกระทำอันเป็นคอมมิวนิสต์ ภาค 2

2.1.6 ผู้อำนวยการป้องกันการกระทำอันเป็นคอมมิวนิสต์ ภาค 3

2.1.7 ผู้อำนวยการป้องกันการกระทำอันเป็นคอมมิวนิสต์ ภาค 4

2.1.8 รองผู้อำนวยการส่วนกิจการพลเรือน สำนักเลขาธิการกองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายใน (กรรมการและเลขานุการ)

2.1.9 ผู้อำนวยการกองแผนงานโครงการอาสาพัฒนาและป้องกันตนเอง/มวลชน ส่วนกิจการพลเรือน สำนักเลขาธิการ กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายใน (กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ)

2.2 **องค์ประกอบของกรรมการด้านหน่วยงานผู้ผลิตครู** คือ อธิการบดีมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

2.3 **องค์ประกอบของกรรมการด้านหน่วยงานผู้ใช้ครู** คือ รองปลัดกระทรวงศึกษาธิการ

จากองค์ประกอบและหน้าที่ของคณะกรรมการอำนวยการโครงการเพชรในตมท่านมีความคิดเห็นด้านต่าง ๆ ต่อไปนี้ อย่างไร

ก. ความครอบคลุมขององค์ประกอบด้านต่าง ๆ

1. ☐ เหมาะสม 2. ☐ ไม่เหมาะสม

เหตุผล.....

.....

.....

.....

ข. จำนวนบุคคลในแต่ละองค์ประกอบ

1. ☐ เหมาะสม 2. ☐ ไม่เหมาะสม

จำนวนที่เหมาะสมและเหตุผล.....

.....

.....

.....

ค. อำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการอำนวยการโครงการเพชรในตมกำหนดคือ กำกับดูแลและแต่งตั้งอนุกรรมการเพิ่มเติมตามความเหมาะสม

1. ☐ เหมาะสม 2. ☐ ไม่เหมาะสม

เหตุผล.....

.....

.....

.....

3. **คณะกรรมการดำเนินการโครงการเพชรในตม** มีหน้าที่ดำเนินการโครงการเพชรในตม และแต่งตั้งอนุกรรมการเพิ่มเติมตามความจำเป็น จำแนกองค์ประกอบของกรรมการได้ดังนี้

3.1 **องค์ประกอบของกรรมการด้านความมั่นคง** ประกอบด้วย

3.1.1 ผู้แทนส่วนกิจการพลเรือนสำนักเลขาธิการ กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายใน

3.1.2 ผู้อำนวยการกองแผนงานโครงการอาสาพัฒนาและป้องกันตนเอง/มวลชน ส่วนกิจการพลเรือน กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายใน

3.1.3 หัวหน้าแผนกโครงการอาสาพัฒนาและป้องกันตนเอง กองแผนงานโครงการอาสาพัฒนาและป้องกันตนเอง/มวลชน ส่วนกิจการพลเรือน สำนักเลขาธิการ กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายใน (กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ)

3.2 **องค์ประกอบของกรรมการด้านผู้ผลิตครู** ประกอบด้วย

3.2.1 อธิการบดีมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ (ประธานกรรมการ)

3.2.2 คณบดีคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ (รองประธานกรรมการ)

3.2.3 รองอธิการบดีฝ่ายกิจการนิสิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

3.2.4 ผู้แทนคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ 2 ท่าน (รองคณบดีฝ่ายวิชาการ และรองคณบดีฝ่ายกิจการนิสิต)

3.2.5 เลขานุการคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ (กรรมการและเลขานุการ)

3.3 **องค์ประกอบของกรรมการด้านผู้ใช้ครู** ประกอบด้วย

3.3.1 ผู้แทนสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ

3.3.2 ผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครู

3.3.3 ผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ

จากองค์ประกอบและหน้าที่ของคณะกรรมการดำเนินการโครงการเพชรในตมท่านมีความคิดเห็นด้านต่าง ๆ ต่อไปนี้ อย่างไร

ก. ความครอบคลุมขององค์ประกอบด้านต่าง ๆ

1. ☐ เหมาะสม 2. ☐ ไม่เหมาะสม

เหตุผล.....

.....

.....

.....

ข. จำนวนบุคคลในแต่ละองค์ประกอบ

1. ☐ เหมาะสม 2. ☐ ไม่เหมาะสม

จำนวนที่เหมาะสมและเหตุผล.....

.....

.....

.....

ค. อำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการดำเนินการโครงการเพชรในตมกำหนดว่าดำเนินการโครงการเพชรในตมและแต่งตั้งอนุกรรมการเพิ่มเติมตามความจำเป็น

1. ☐ เหมาะสม 2. ☐ ไม่เหมาะสม

เหตุผล.....

.....

.....

.....

4. **คณะกรรมการดำเนินการโครงการเพชรในตม** ได้แต่งตั้ง**คณะอนุกรรมการดำเนินการโครงการเพชรในตม** มีหน้าที่วางแผนในการดำเนินงานตามที่ได้รับมอบหมายจากคณะกรรมการดำเนินการฯ ได้แก่

1. การดูแลและพัฒนานิสิตในหอพัก
2. ดูแลการศึกษาเล่าเรียนของนิสิตในโครงการทั้งในหลักสูตรและกิจกรรมเสริมหลักสูตร
3. ดำเนินการสอบคัดเลือกเข้าเป็นนิสิตในโครงการ
4. ติดตามและประเมินผลการดำเนินโครงการ
5. ให้คำปรึกษา หาทุน และดูแลเกี่ยวกับสิทธิประโยชน์ของโครงการเพชรในตม
6. พิจารณาเบื้องต้นเกี่ยวกับการบรรจุบัณฑิตโครงการเพชรในตม
7. กำหนดเกณฑ์การบริหารเงินของโครงการ
8. วางแผน ประสานงาน และประชาสัมพันธ์โครงการกับบุคคลและหน่วยงาน

ซึ่งเป็นกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับโครงการเพชรในตมเพื่อให้การดำเนินงานบรรลุ วัตถุประสงค์ สามารถจำแนกองค์ประกอบของกรรมการได้ดังนี้

4.1 **องค์ประกอบของกรรมการด้านความมั่นคง** คือผู้อำนวยการกองแผนงานโครงการอาสาพัฒนาและป้องกันตนเอง/มวลชน ส่วนกิจการพลเรือน สำนักงานเลขาธิการกองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายใน (รองประธานอนุกรรมการ)

4.2 **องค์ประกอบของกรรมการด้านหน่วยงานผู้ผลิตครู** ประกอบด้วย

4.2.1 คณบดีคณะศึกษาศาสตร์ (ประธานอนุกรรมการ)

4.2.2 รองคณบดีฝ่ายบริหารคณะศึกษาศาสตร์ (รองประธานอนุกรรมการ)

4.2.3 รองคณบดีฝ่ายวิชาการคณะศึกษาศาสตร์

4.2.4 ประธานอนุกรรมการฝ่ายธุรการ

4.2.5 ประธานอนุกรรมการฝ่ายหลักสูตรกิจกรรมพิเศษ

4.2.6 ประธานอนุกรรมการฝ่ายการสอบคัดเลือก

4.2.7 ประธานอนุกรรมการฝ่ายประเมินผล

4.2.8 ประธานอนุกรรมการฝ่ายให้คำปรึกษา

4.2.9 ประธานอนุกรรมการฝ่ายควบคุมดูแลหอพัก

4.2.10 ประธานอนุกรรมการฝ่ายหารายได้และสิทธิประโยชน์

4.2.11 เลขานุการคณะศึกษาศาสตร์ (อนุกรรมการและเลขานุการ)

4.2.12 เจ้าหน้าที่สำนักงานเลขานุการคณะศึกษาศาสตร์ (อนุกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ)

จากองค์ประกอบและหน้าที่ของคณะอนุกรรมการดำเนินการโครงการเพชรในตมท่านมีความคิดเห็นด้านต่าง ๆ ต่อไปนี้ อย่างไร

ก. ความครอบคลุมขององค์ประกอบด้านต่าง ๆ

1. ☐ เหมาะสม 2. ☐ ไม่เหมาะสม

เหตุผล.....

.....

.....

.....

ข. จำนวนบุคคลในแต่ละองค์ประกอบ

1. ☐ เหมาะสม 2. ☐ ไม่เหมาะสม

จำนวนที่เหมาะสมและเหตุผล.....

.....

.....

.....

ค. อำนาจหน้าที่ของคณะอนุกรรมการดำเนินการโครงการเพชรในตม

1. ☐ เหมาะสม 2. ☐ ไม่เหมาะสม

เหตุผล.....

.....

.....

.....

5. **คณะอนุกรรมการดำเนินการโครงการเพชรในตมยังแบ่งเป็นคณะอนุกรรมการฝ่ายต่าง ๆ** จำนวน 7 คณะประกอบด้วยคณาจารย์และเจ้าหน้าที่ของคณะศึกษาศาสตร์ จำนวน 4-11 คน ตามความจำเป็นเพื่อทำหน้าที่เฉพาะด้านคือ

5.1 อนุกรรมการฝ่ายธุรการ

5.2 อนุกรรมการฝ่ายหลักสูตรกิจกรรมพิเศษ

5.3 อนุกรรมการฝ่ายสอบคัดเลือก

5.4 อนุกรรมการฝ่ายประเมินผล

5.5 อนุกรรมการฝ่ายให้คำปรึกษา

5.6 อนุกรรมการฝ่ายควบคุมดูแลหอพัก

5.7 อนุกรรมการฝ่ายหารายได้และสิทธิประโยชน์

ก. เกี่ยวกับองค์ประกอบของคณะอนุกรรมการท่านมีความคิดเห็นอย่างไร

1.1 ☐ เหมาะสม 2. ☐ ไม่เหมาะสม

เหตุผล.....

.....

.....

.....

.....

ข. หน้าที่ของอนุกรรมการท่านมีความคิดเห็นอย่างไร

2.1 ☐ เหมาะสม 2. ☐ ไม่เหมาะสม

เหตุผล.....

.....

.....

.....

.....

6. กิจกรรมพิเศษที่นอกเหนือจากหน้าที่ของอนุกรรมการฝ่ายต่าง ๆ หรือกิจกรรมที่ต้องอาศัยความร่วมมือจากคณะกรรมการหลาย ๆ ฝ่ายหรือบุคลากรจากภายนอก คณะอนุกรรมการดำเนินการจะเสนออธิการบดีในฐานะประธานกรรมการดำเนินการแต่งตั้ง**คณะกรรมการเฉพาะกิจ** ซึ่งประกอบด้วยผู้แทนของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานเพื่อความสะดวกในการประสานงานและคณะกรรมการในโครงการ ตามความจำเป็น เช่น คณะกรรมการจัดงานวันพบผู้ปกครองนิสิตโครงการเพชรในตม คณะกรรมการดำเนินการสอบคัดเลือกนิสิตโครงการเพชรในตม ฯลฯ

จากองค์ประกอบของคณะกรรมการดังกล่าวท่านมีความคิดเห็นอย่างไร

1.1 ☐ เห็นด้วย 2. ☐ ไม่เห็นด้วย

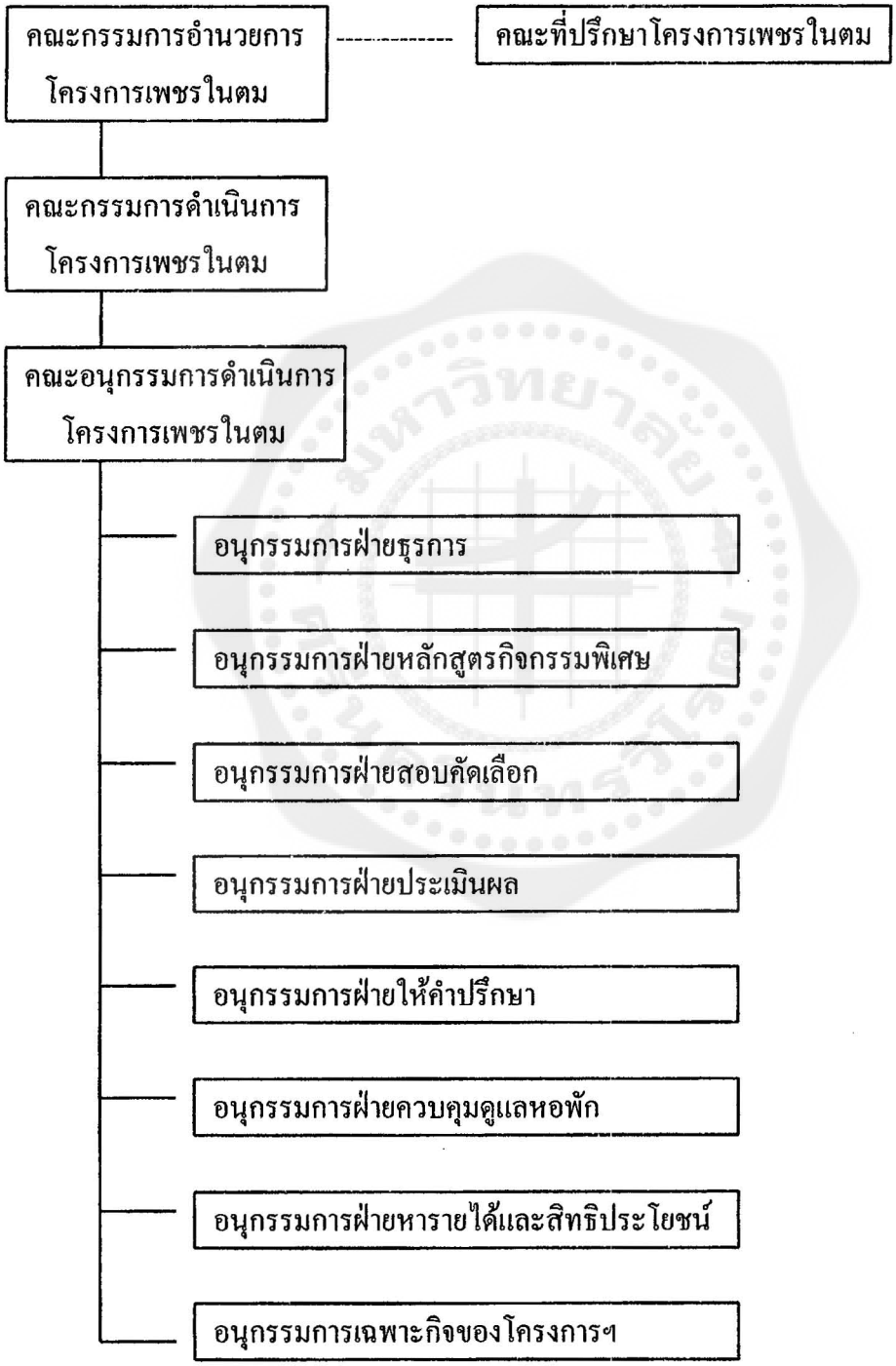
เหตุผล.....

.....

.....

.....

7. จากคำสั่งกองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในที่ 207/2533 ลงวันที่ 26 กรกฎาคม 2533 และการแต่งตั้งอนุกรรมการดำเนินการในการปฏิบัติงานสามารถสรุปโครงสร้างในการดำเนินงานโครงการได้ดังนี้

จากโครงสร้างของคณะกรรมการโครงการเพชรในตมดังกล่าวท่านมีความเห็นอย่างไร

1. ☐ เห็นด้วย 2. ☐ ไม่เห็นด้วย

แบบสอบถามรอบที่ 2
ความคิดเห็นเกี่ยวกับรูปแบบที่เหมาะสมของ
คณะกรรมการบริหารโครงการเพชรในตม

แบบสอบถามนี้เป็นแบบสอบถามรอบที่ 2 ซึ่งผู้วิจัยได้สรุปประเด็นจากแบบสอบถามและข้อเสนอแนะจากการเสนอความคิดเห็นเกี่ยวกับรูปแบบที่เหมาะสมของคณะกรรมการบริหารโครงการเพชรในตมในรอบแรก เพื่อให้ผู้เชี่ยวชาญได้แสดงความคิดเห็นจากความเห็นเหล่านี้ ผู้วิจัยจะได้นำไปประมวลเพื่อเป็นข้อเสนอในการพิจารณาปรับปรุงคณะกรรมการบริหารโครงการเพชรในตม เพื่อให้โครงการนั้นมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

ผู้วิจัยขอเรียนข้อตกลงเบื้องต้นคือโครงการเพชรในตมเป็นโครงการผลิตครูเพื่อกลับไปปฏิบัติหน้าที่ในหมู่บ้านอาสาพัฒนาและป้องกันตนเอง ยังไม่สามารถขยายโครงการไปยังบัณฑิตสาขาอื่นได้ เนื่องจากปัญหาเรื่องสถานที่และงบประมาณในการดำเนินงาน

ผู้วิจัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความกรุณาจากท่านด้วยดีเช่นเคย จึงขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

(นายชำนาญ แสงแก้ว)
ผู้วิจัย

คำชี้แจงเกี่ยวกับแบบสอบถาม

ผู้วิจัยต้องการทราบความคิดเห็นเกี่ยวกับโครงสร้างองค์ประกอบและอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการโครงการเพชรในตมตามคำสั่งกองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในที่ 207/2533 ลงวันที่ 26 กรกฎาคม 2533 ซึ่งประกอบด้วยกรรมการ 3 คณะคือ

1. คณะที่ปรึกษาโครงการเพชรในตม
2. คณะกรรมการอำนวยการโครงการเพชรในตม
3. คณะกรรมการดำเนินการโครงการเพชรในตม

นอกจากนี้ในการดำเนินการโครงการเพชรในตม คณะกรรมการดำเนิ นการโครงการเพชรในตมยังได้แต่งตั้งคณะกรรมการอีกจำนวน 2 ชุด เพื่อช่วยดำเนินการและกรรมการดำเนินการเฉพาะกิจด้านต่าง ๆ คือ

1. คณะอนุกรรมการดำเนินการโครงการเพชรในตม
2. คณะอนุกรรมการเฉพาะกิจโครงการเพชรในตม เช่น คณะอนุกรรมการดำเนินการสอบคัดเลือกเข้าเป็นนิสิตโครงการเพชรในตม ฯลฯ

จากแบบสอบถามฉบับนี้ขอความกรุณาจากผู้เชี่ยวชาญช่วยจัดระดับความคิดเห็นด้วยเครื่องหมาย ✓ ในช่องต่าง ๆ ของแต่ละข้อความดังนี้

5 หมายถึง เห็นด้วยมากที่สุดหรือเป็นไปได้มากที่สุด
4 หมายถึง เห็นด้วยมากหรือเป็นไปได้มาก
3 หมายถึง เห็นด้วยหรือเป็นไปได้
2 หมายถึง เห็นด้วยน้อยหรือเป็นไปได้น้อย
1 หมายถึง เห็นด้วยน้อยที่สุดหรือเป็นไปได้น้อยที่สุด

1. **คณะที่ปรึกษาโครงการเพชรในตม** มีหน้าที่ให้คำปรึกษา จำแนกตามองค์ประกอบของกรรมการไว้ดังนี้

1.1 **องค์ประกอบของกรรมการด้านความมั่นคง** ประกอบด้วย

1.1.1 พลเอกอาทิตย์ กำลังเอก

1.1.2 พลเอกประเทียบ เทศวิศาล

1.1.3 เลขาธิการสภาความมั่นคงแห่งชาติ

1.2 **องค์ประกอบของกรรมการด้านหน่วยงานผู้ผลิตครู**คือ ปลัดทบวงมหาวิทยาลัย

1.3 **องค์ประกอบของกรรมการด้านหน่วยงานผู้ใช้ครู**คือปลัดกระทรวงศึกษาธิการ

1.4 **องค์ประกอบด้านผู้มีประสบการณ์และสนับสนุนโครงการ**ประกอบด้วย

1.4.1 นายสมควร อภัยพันธ์

1.4.2 นางชม้อย รัตนสุวรรณ

จากองค์ประกอบและหน้าที่ของคณะที่ปรึกษาท่านมีความคิดเห็นด้านต่าง ๆ คือ

ข้อความ	ระดับความคิดเห็น					เหตุผลเพิ่มเติม หรือ ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม
	5	4	3	2	1	
1.1 องค์ประกอบของคณะที่ปรึกษาครอบคลุมองค์ประกอบทั้ง 4 องค์ประกอบเหมาะสมแล้ว						
1.2 จำนวนบุคคลในแต่ละองค์ประกอบของคณะที่ปรึกษา						
1.2.1 เหมาะสมแล้ว						
1.2.2 ควรเพิ่มเลขาธิการสภาพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมฯ เข้าเป็นกรรมการองค์ประกอบด้านความมั่นคงด้วย						
1.2.3 ควรเพิ่มองค์ประกอบของกรรมการด้านหน่วยงานผู้ผลิตครูและกรรมการด้านหน่วยงานผู้ใช้ครูให้มากขึ้น						
1.2.4 ควรพิจารณาเพิ่มบุคคลที่มีความรู้ความสามารถและประสบการณ์ในองค์ประกอบผู้มีประสบการณ์และสนับสนุนโครงการเพื่อประโยชน์ในการบริหารโครงการ						
1.3 อำนาจหน้าที่ของคณะที่ปรึกษาคำสั่งกำหนดว่าให้คำปรึกษา						
1.3.1 เหมาะสมเพราะกรรมการแต่ละชุดจะได้พิจารณาขอคำปรึกษา						
1.3.2 ควรกำหนดผู้เป็นประธาน ผู้ทำหน้าที่ประสานงานและขอบเขตของอำนาจหน้าที่เพื่อให้มีผลในการปฏิบัติซึ่งเป็นประโยชน์ในการดำเนินงาน						

2. **คณะกรรมการอำนวยการโครงการเพชรในตม** มีหน้าที่กำกับดูแลและแต่งตั้งคณะอนุกรรมการเพิ่มเติมตามความจำเป็นสามารถจำแนกตามองค์ประกอบของกรรมการได้ดังนี้

2.1 **องค์ประกอบของกรรมการด้านความมั่นคง** ประกอบด้วย

2.1.1 เลขาธิการกองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายใน (ประธานกรรมการ)

2.1.2 ผู้อำนวยการส่วนกิจการพลเรือน สำนักเลขาธิการ กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายใน (รองประธานกรรมการ)

2.1.3 รองเลขาธิการสภาความมั่นคงแห่งชาติ

2.1.4 ผู้อำนวยการป้องกันการกระทำอันเป็นคอมมิวนิสต์ ภาค 1

2.1.5 ผู้อำนวยการป้องกันการกระทำอันเป็นคอมมิวนิสต์ ภาค 2

2.1.6 ผู้อำนวยการป้องกันการกระทำอันเป็นคอมมิวนิสต์ ภาค 3

2.1.7 ผู้อำนวยการป้องกันการกระทำอันเป็นคอมมิวนิสต์ ภาค 4

2.1.8 รองผู้อำนวยการส่วนกิจการพลเรือน สำนักเลขาธิการกองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายใน (กรรมการและเลขานุการ)

2.1.9 ผู้อำนวยการกองแผนงานโครงการอาสาพัฒนาและป้องกันตนเอง/มวลชน ส่วนกิจการพลเรือน สำนักเลขาธิการ กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายใน (กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ)

2.2 **องค์ประกอบของกรรมการด้านหน่วยงานผู้ผลิตครู** คือ อธิการบดีมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

2.3 **องค์ประกอบของกรรมการด้านหน่วยงานผู้ใช้ครู** คือ รองปลัดกระทรวงศึกษาธิการ

จากองค์ประกอบและหน้าที่ของคณะกรรมการอำนวยการท่านมีความคิดเห็นด้านต่าง ๆ คือ

ข้อความ	ระดับความคิดเห็น					เหตุผลเพิ่มเติม หรือ ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม
	5	4	3	2	1	
2.1 องค์ประกอบของคณะกรรมการอำนวยการโครงการเพชรในตมมีองค์ประกอบกรรมการ 3 องค์ประกอบเหมาะสม						
2.2 จำนวนบุคคลของแต่ละองค์ประกอบของคณะกรรมการอำนวยการ						
2.2.1 เหมาะสมแล้ว						
2.2.2 ควรเพิ่มบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติหน้าที่โดยตรงเป็นกรรมการแต่ละองค์ประกอบ (โปรดระบุองค์ประกอบและตำแหน่งของผู้ที่เสนอด้วย)						
2.3 อำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการอำนวยการกำหนดว่ากำกับดูแลและแต่งตั้งอนุกรรมการเพิ่มเติมตามความเหมาะสม เหมาะสมแล้ว						

3. **คณะกรรมการดำเนินการโครงการเพชรในตม** มีหน้าที่ดำเนินการโครงการเพชรในตมและแต่งตั้งอนุกรรมการเพิ่มเติมตามความจำเป็น จำแนกองค์ประกอบของกรรมการได้ดังนี้

3.1 **องค์ประกอบของกรรมการด้านความมั่นคง** ประกอบด้วย

3.1.1 ผู้แทนส่วนกิจการพลเรือนสำนักเลขาธิการ กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายใน

3.1.2 ผู้อำนวยการกองแผนงานโครงการอาสาพัฒนาและป้องกันตนเอง/มวลชน ส่วนกิจการพลเรือน กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายใน

3.1.3 หัวหน้าแผนกโครงการอาสาพัฒนาและป้องกันตนเอง กองแผนงานโครงการอาสาพัฒนาและป้องกันตนเอง/มวลชน ส่วนกิจการพลเรือน สำนักเลขาธิการ กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายใน (กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ)

3.2 **องค์ประกอบของกรรมการด้านผู้ผลิตครู** ประกอบด้วย

3.2.1 อธิการบดีมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ (ประธานกรรมการ)

3.2.2 คณบดีคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ (รองประธานกรรมการ)

3.2.3 รองอธิการบดีฝ่ายกิจการนิสิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

3.2.4 ผู้แทนคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ 2 ท่าน (รองคณบดีฝ่ายวิชาการ และรองคณบดีฝ่ายกิจการนิสิต)

3.2.5 เลขานุการคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ (กรรมการและเลขานุการ)

3.3 **องค์ประกอบของกรรมการด้านผู้ใช้ครู** ประกอบด้วย

3.3.1 ผู้แทนสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ

3.3.2 ผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครู

3.3.3 ผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ

จากองค์ประกอบและหน้าที่ของคณะกรรมการดำเนินการโครงการเพชรในตมท่านมีความคิดเห็นด้านต่าง ๆ ต่อไปนี้ อย่างไร

ข้อความ	ระดับความคิดเห็น					เหตุผลเพิ่มเติม หรือ ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม
	5	4	3	2	1	
3.1 องค์ประกอบของคณะกรรมการดำเนินการโครงการเพชรในตมประกอบด้วยองค์ประกอบ 3 ด้านเหมาะสม	.....					
3.2 จำนวนบุคคลที่เป็นกรรมการในแต่ละองค์ประกอบของกรรมการดำเนินโครงการเพชรในตม						
3.2.1 เหมาะสมแล้ว	.....					
3.2.2 ควรเพิ่มกรรมการในองค์ประกอบด้านผู้ใช้ครูซึ่งเป็นผู้แทนของหน่วยงานในกระทรวงศึกษาอีกหน่วยงานละ 2-3 คน	.....					
3.3 อำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการอำนวยการโครงการเพชรในตมกำหนดว่ามีหน้าที่ดำเนินการโครงการเพชรในตมและแต่งตั้งอนุกรรมการเพิ่มเติมตามความจำเป็นเหมาะสมแล้ว	.....					

4. **คณะกรรมการดำเนินการโครงการเพชรในตม** ได้แต่งตั้ง**คณะอนุกรรมการดำเนินการโครงการเพชรในตม** มีหน้าที่วางแผนในการดำเนินงานตามที่ได้รับมอบหมายจากคณะกรรมการดำเนินการฯ ได้แก่

1. การดูเลและพัฒนานิสิตในหอพัก
2. ดูแลการศึกษาเล่าเรียนของนิสิตในโครงการทั้งในหลักสูตรและกิจกรรมเสริมหลักสูตร
3. ดำเนินการสอบคัดเลือกเข้าเป็นนิสิตในโครงการ
4. ติดตามและประเมินผลการดำเนินโครงการ
5. ให้คำปรึกษา หาทุน และดูแลเกี่ยวกับสิทธิประโยชน์ของโครงการเพชรในตม
6. พิจารณาเบื้องต้นเกี่ยวกับการบรรจุบัณฑิตโครงการเพชรในตม
7. กำหนดเกณฑ์การบริหารเงินของโครงการ
8. วางแผน ประสานงาน และประชาสัมพันธ์โครงการกับบุคคลและหน่วยงาน

ซึ่งเป็นกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับโครงการเพชรในตมเพื่อให้การดำเนินงานบรรลุ วัตถุประสงค์ สามารถจำแนกองค์ประกอบของกรรมการได้ดังนี้

4.1 **องค์ประกอบของกรรมการด้านความมั่นคง** คือผู้อำนวยการกองแผนงานโครงการอาสาพัฒนาและป้องกันตนเอง/มวลชน ส่วนกิจการพลเรือน สำนักงานเลขาธิการกองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายใน (รองประธานอนุกรรมการ)

4.2 **องค์ประกอบของกรรมการด้านหน่วยงานผู้ผลิตครู** ประกอบด้วย

4.2.1 คณบดีคณะศึกษาศาสตร์ (ประธานอนุกรรมการ)

4.2.2 รองคณบดีฝ่ายบริหารคณะศึกษาศาสตร์ (รองประธานอนุกรรมการ)

4.2.3 รองคณบดีฝ่ายวิชาการคณะศึกษาศาสตร์

4.2.4 ประธานอนุกรรมการฝ่ายธุรการ

4.2.5 ประธานอนุกรรมการฝ่ายหลักสูตรกิจกรรมพิเศษ

4.2.6 ประธานอนุกรรมการฝ่ายการสอบคัดเลือก

4.2.7 ประธานอนุกรรมการฝ่ายประเมินผล

4.2.8 ประธานอนุกรรมการฝ่ายให้คำปรึกษา

4.2.9 ประธานอนุกรรมการฝ่ายควบคุมดูแลหอพัก

4.2.10 ประธานอนุกรรมการฝ่ายหารายได้และสิทธิประโยชน์

4.2.11 เลขานุการคณะศึกษาศาสตร์ (อนุกรรมการและเลขานุการ)

4.2.12 เจ้าหน้าที่สำนักงานเลขานุการคณะศึกษาศาสตร์ (อนุกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ)

จากองค์ประกอบและหน้าที่ของคณะอนุกรรมการดำเนินการโครงการเพชรในตมท่านมีความคิดเห็นด้านต่าง ๆ คือ

ข้อความ	ระดับความคิดเห็น					เหตุผลเพิ่มเติม หรือ ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม
	5	4	3	2	1	
4.1 องค์ประกอบของคณะอนุกรรมการดำเนินการโครงการเพชรในตมประกอบด้วยองค์ประกอบของกรรมการ 2 ด้าน						
4.1.1 เหมาะสมแล้ว	.....					
4.1.2 น่าจะเพิ่มองค์ประกอบของกรรมการด้านผู้ใช้ครู เช่น ผู้อำนวยการสำนักพัฒนาระบบบริหาร สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ เพื่อประโยชน์ในการประสานงานเกี่ยวกับการบรรจุแต่งตั้งบัณฑิตตามโครงการและติดตามผลการปฏิบัติงานของบัณฑิตในโครงการ	.....					
4.2 จำนวนบุคคลของแต่ละองค์ประกอบของคณะกรรมการดำเนินการโครงการเพชรในตม						
4.2.1 เหมาะสมแล้ว	.....					
4.2.2 ในกรณีตอบข้อ 4.1.2 องค์ประกอบของกรรมการด้านผู้ใช้ครูประกอบด้วย ผู้อำนวยการสำนักพัฒนาระบบบริหาร สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ และผู้อำนวยการสำนักพัฒนาข้าราชการครูสำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครู	.....					
4.3 อำนาจหน้าที่ของคณะอนุกรรมการดำเนินการโครงการเพชรในตมตามที่กำหนดในข้อ 4 เหมาะสมดีแล้ว	.....					

5. **คณะอนุกรรมการดำเนินการโครงการเพชรในตม**ยังแบ่งเป็น**คณะอนุกรรมการฝ่ายต่าง ๆ** จำนวน 7 คณะประกอบด้วยคณาจารย์และเจ้าหน้าที่ของคณะศึกษาศาสตร์ จำนวน 4-11 คน ตามความจำเป็นเพื่อทำหน้าที่เฉพาะด้านคือ

5.1 อนุกรรมการฝ่ายธุรการ

5.2 อนุกรรมการฝ่ายหลักสูตรกิจกรรมพิเศษ

5.3 อนุกรรมการฝ่ายสอบคัดเลือก

5.4 อนุกรรมการฝ่ายประเมินผล

5.5 อนุกรรมการฝ่ายให้คำปรึกษา

5.6 อนุกรรมการฝ่ายควบคุมดูแลหอพัก

5.7 อนุกรรมการฝ่ายหารายได้และสิทธิประโยชน์

จากองค์ประกอบและหน้าที่ของคณะอนุกรรมการฝ่ายต่าง ๆ ท่านมีความเห็นอย่างไร

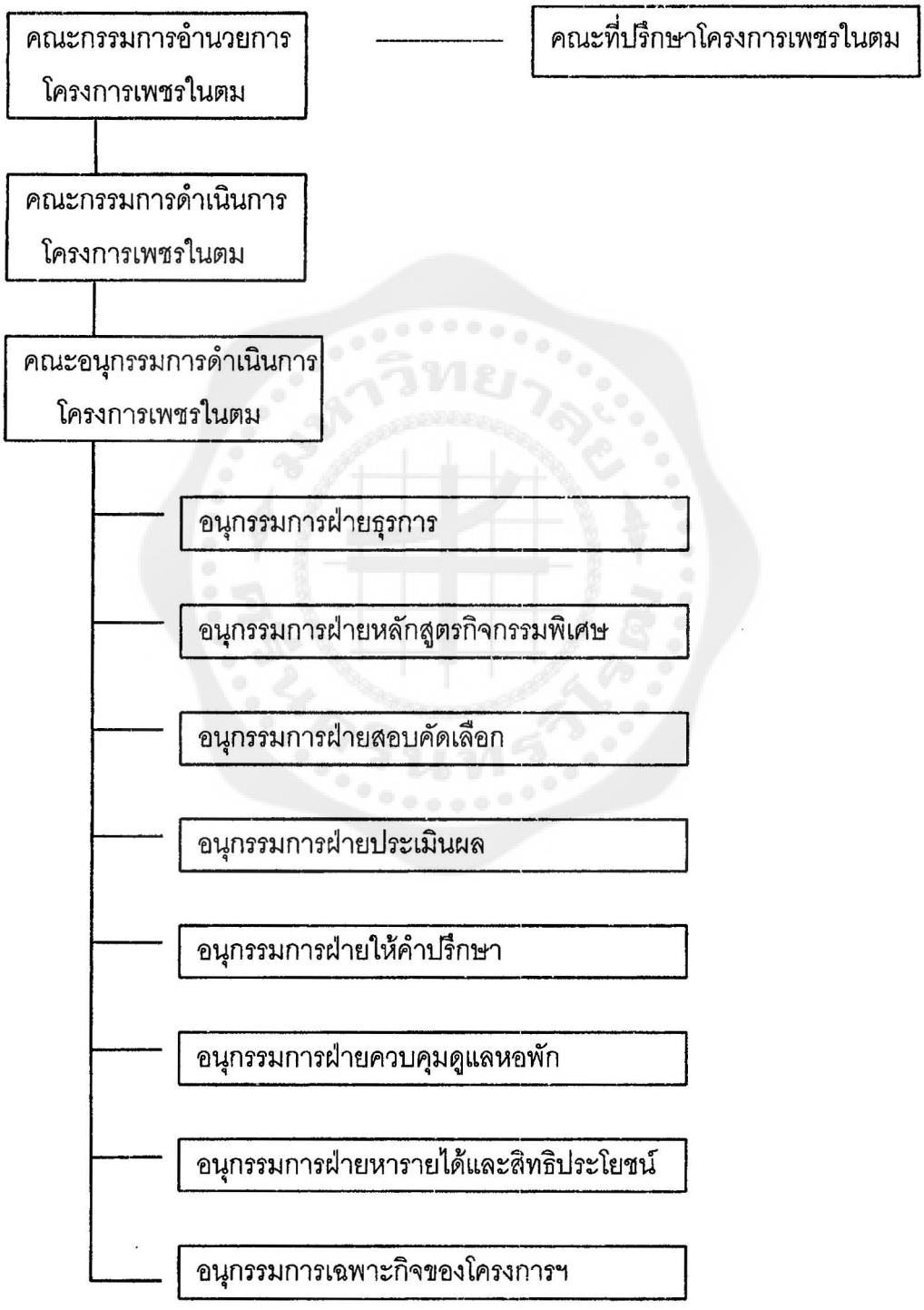
ข้อความ	ระดับความคิดเห็น					เหตุผลเพิ่มเติม หรือ ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม
	5	4	3	2	1	
5.1 จำนวนบุคคลที่เป็นกรรมการฝ่ายต่าง ๆ จำนวนฝ่ายละ 4-11 คนตามความจำเป็นเหมาะสมแล้ว						
5.2 หน้าที่ของคณะอนุกรรมการแต่ละฝ่ายทำหน้าที่ตามชื่อฝ่าย เช่น ฝ่ายหลักสูตรกิจกรรมพิเศษจะรับผิดชอบกิจกรรมพิเศษเสริมจากกิจกรรมที่จัดในหลักสูตรปกติ ซึ่งเหมาะสมดีแล้ว						

6. กิจกรรมพิเศษที่นอกเหนือจากหน้าที่ของอนุกรรมการฝ่ายต่าง ๆ หรือกิจกรรมที่ต้องอาศัยความร่วมมือจากคณะกรรมการหลาย ๆ ฝ่ายหรือบุคลากรจากภายนอก คณะอนุกรรมการดำเนินการจะเสนออธิการบดีในฐานะประธานกรรมการดำเนินการแต่งตั้ง**คณะกรรมการเฉพาะกิจ** ซึ่งประกอบด้วยผู้แทนของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานเพื่อความสะดวกในการประสานงานและคณะกรรมการในโครงการ ตามความจำเป็น เช่น คณะกรรมการจัดงานวันพบผู้ปกครองนิสิตโครงการเพชรในตม. คณะกรรมการดำเนินการสอบคัดเลือกนิสิตโครงการเพชรในตม ฯลฯ

จากคณะกรรมการเฉพาะกิจท่านมีความเห็นอย่างไร

ข้อความ	ระดับความคิดเห็น					เหตุผลเพิ่มเติม หรือ ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม
	5	4	3	2	1	
6.1 คณะกรรมการนี้ยังมีความจำเป็นในการดำเนินการโครงการในโอกาสที่มีกิจกรรมนอกเหนือจากกิจกรรมที่ดำเนินงานตามปกติ						
6.2 จำนวนคณะกรรมการน่าจะตั้งได้ตามความเหมาะสมตามกิจกรรมที่ต้องดำเนินการ						

7. จากคำสั่งกองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในที่ 207/2533 ลงวันที่ 26 กรกฎาคม 2533 และการแต่งตั้งอนุกรรมการดำเนินการในการปฏิบัติงานสามารถสรุปโครงสร้างในการดำเนินงานโครงการได้ดังนี้

จากโครงสร้างของคณะกรรมการโครงการเพชรในตมดังกล่าวท่านมีความเห็นอย่างไร

ข้อความ	ระดับความคิดเห็น					เหตุผลเพิ่มเติม หรือ ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม
	5	4	3	2	1	
7.1 จากโครงสร้างของคณะกรรมการโครงการเพชรในตม						
7.1.1 เหมาะสมแล้ว	.....					
7.1.2 โครงสร้างของคณะกรรมการโครงการเพชรในตม มีถึง 5 ระดับ โดยปกติโครงสร้างที่ปฏิบัติจริงใช้ประมาณ 3 ระดับคือ						
1. คณะกรรมการที่ปรึกษา						
2. คณะกรรมการอำนวยการ						
3. คณะกรรมการดำเนินการ						
จากปัญหาดังกล่าวทำให้คณะกรรมการระดับสูงมีบทบาทน้อยมากจึงควรปรับปรุงกรรมการโครงการเพชรในตม						
7.2.1 ให้เหลือ 4 ระดับ	.....					
7.2.2 ให้เหลือ 3 ระดับ	.....					

หมายเหตุ

1. กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในได้จัดสรรงบประมาณในการประเมินโครงการไปครั้งหนึ่งแล้วเมื่อปี พ.ศ.2538 ปรากฏผลเป็นที่น่าพอใจ
2. คณะอนุกรรมการฝ่ายประเมินผลมีหน้าที่หนึ่งในการติดตามผลการปฏิบัติงานของบัณฑิตด้วยแล้ว

ผู้วิจัยต้องขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงที่กรุณาให้ข้อมูลในครั้งนี้

แบบสอบถามรอบที่ 3
ความคิดเห็นเกี่ยวกับรูปแบบที่เหมาะสมของ
คณะกรรมการบริหารโครงการเพชรในตม

แบบสอบถามนี้เป็นแบบสอบถามรอบที่ 3 ซึ่งผู้วิจัยได้นำผลการตอบแบบสอบถามของผู้เชี่ยวชาญแต่ละข้อในรอบที่ 2 มาวิเคราะห์หาค่าสถิติด้านมัธยฐานและพิสัยระหว่างควอไทล์ และได้ตัดประเด็นคำถามบางข้อที่มีความขัดแย้งกับประเด็นคำถามอื่นแต่มีค่ามัธยฐานน้อยกว่า เพื่อให้การตอบในรอบที่ 3 นี้ชัดเจนยิ่งขึ้น ในคำถามแต่ละประเด็นผู้วิจัยได้แสดงค่ามัธยฐานโดยใช้เครื่องหมาย * และช่วงการตอบคำถามโดยใช้เครื่องหมาย ⟷ ของการตอบของผู้เชี่ยวชาญในรอบที่ 2 ไว้ในช่องระดับความคิดเห็นด้วย เพื่อประกอบการพิจารณาของท่านในรอบที่ 3 ว่าท่านมีความคิดเห็นอย่างไรสอดคล้องกับกลุ่มหรือไม่ ในกรณีที่มีความเห็นไม่สอดคล้องกับกลุ่มขอความกรุณาให้เหตุผลสั้น ๆ ด้วยก็จะเป็นประโยชน์ต่อการวิจัยมากขึ้น โดยขอความกรุณาส่งคืนภายในวันที่ 10 มีนาคม 2541

ผู้วิจัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความอนุเคราะห์ด้วยดีเช่นเคย จึงขอขอบพระคุณอย่างสูงอีกครั้ง

(นายชำนาญ แสงแก้ว)
ผู้วิจัย

คำชี้แจงเกี่ยวกับแบบสอบถาม

ผู้วิจัยต้องการทราบความคิดเห็นเกี่ยวกับโครงสร้างองค์ประกอบและอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการโครงการเพชรในตมตามคำสั่งกองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในที่ 207/2533 ลงวันที่ 26 กรกฎาคม 2533 ซึ่งประกอบด้วยกรรมการ 3 คณะคือ

1. คณะที่ปรึกษาโครงการเพชรในตม
2. คณะกรรมการอำนวยการโครงการเพชรในตม
3. คณะกรรมการดำเนินการโครงการเพชรในตม

นอกจากนี้ในการดำเนินการโครงการเพชรในตม คณะกรรมการดำเนิ นการโครงการเพชรในตมยังได้แต่งตั้งคณะกรรมการอีกจำนวน 2 ชุด เพื่อช่วยดำเนินการและกรรมการดำเนินการเฉพาะกิจด้านต่าง ๆ คือ

1. คณะอนุกรรมการดำเนินการโครงการเพชรในตม
2. คณะอนุกรรมการเฉพาะกิจโครงการเพชรในตม เช่น คณะอนุกรรมการดำเนินการสอบคัดเลือกเข้าเป็นนิสิตโครงการเพชรในตม ฯลฯ

จากแบบสอบถามฉบับนี้ขอความกรุณาจากผู้เชี่ยวชาญช่วยจัดระดับความคิดเห็นด้วยเครื่องหมาย ✓ ในช่องต่าง ๆ ของแต่ละข้อความดังนี้

5 หมายถึง เห็นด้วยมากที่สุดหรือเป็นไปได้มากที่สุด
4 หมายถึง เห็นด้วยมากหรือเป็นไปได้มาก
3 หมายถึง เห็นด้วยหรือเป็นไปได้
2 หมายถึง เห็นด้วยน้อยหรือเป็นไปได้น้อย
1 หมายถึง เห็นด้วยน้อยที่สุดหรือเป็นไปได้น้อยที่สุด

1. **คณะที่ปรึกษาโครงการเพชรในตม** มีหน้าที่ให้คำปรึกษา จำแนกตามองค์ประกอบของกรรมการไว้ดังนี้

1.1 **องค์ประกอบของกรรมการด้านความมั่นคง** ประกอบด้วย

1.1.1 พลเอกอาทิตย์ กำลังเอก

1.1.2 พลเอกประเทียบ เทศวิศาล

1.1.3 เลขาธิการสภาความมั่นคงแห่งชาติ

1.2 **องค์ประกอบของกรรมการด้านหน่วยงานผู้ผลิตครูคือ** ปลัดทบวงมหาวิทยาลัย

1.3 **องค์ประกอบของกรรมการด้านหน่วยงานผู้ใช้ครูคือ**ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ

1.4 **องค์ประกอบด้านผู้มีประสบการณ์และสนับสนุนโครงการ**ประกอบด้วย

1.4.1 นายสมควร อภัยพันธ์

1.4.2 นางชม้อย รัตนสุวรรณ

จากองค์ประกอบและหน้าที่ของคณะที่ปรึกษาท่านมีความคิดเห็นด้านต่าง ๆ คือ

ข้อความ	ระดับความคิดเห็น					เหตุผลเพิ่มเติม หรือ ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม
	5	4	3	2	1	
1.1 องค์ประกอบของคณะที่ปรึกษาครอบคลุมองค์ประกอบทั้ง 4 องค์ประกอบเหมาะสมแล้ว			*			
1.2 จำนวนบุคคลในแต่ละองค์ประกอบของคณะที่ปรึกษา						
1.2.1 ควรเพิ่มเลขาธิการสภาพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมฯ เข้าเป็นกรรมการองค์ประกอบด้านความมั่นคงด้วย				*		
1.2.2 ควรเพิ่มองค์ประกอบของกรรมการด้านหน่วยงานผู้ผลิตครูและกรรมการด้านหน่วยงานผู้ใช้ครูให้มากขึ้น			*			
1.2.3 ควรพิจารณาเพิ่มบุคคลที่มีความรู้ความสามารถและประสบการณ์ในองค์ประกอบผู้มีประสบการณ์และสนับสนุนโครงการเพื่อประโยชน์ในการบริหารโครงการ			*			
1.3 อำนาจหน้าที่ของคณะที่ปรึกษาคำสั่งกำหนดว่าให้คำปรึกษา ควรกำหนดผู้เป็นประธาน ผู้ทำหน้าที่ประสานงานและขอบเขตของอำนาจหน้าที่เพื่อให้มีผลในการปฏิบัติซึ่งเป็นประโยชน์ในการดำเนินงาน			*			

2. **คณะกรรมการอำนวยการโครงการเพชรในตม** มีหน้าที่กำกับดูแลและแต่งตั้งคณะอนุกรรมการเพิ่มเติมตามความจำเป็นสามารถจำแนกตามองค์ประกอบของกรรมการได้ดังนี้

2.1 **องค์ประกอบของกรรมการด้านความมั่นคง** ประกอบด้วย

2.1.1 เลขาธิการกองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายใน (ประธานกรรมการ)

2.1.2 ผู้อำนวยการส่วนกิจการพลเรือน สำนักเลขาธิการ กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายใน (รองประธานกรรมการ)

2.1.3 รองเลขาธิการสภาความมั่นคงแห่งชาติ

2.1.4 ผู้อำนวยการป้องกันการกระทำอันเป็นคอมมิวนิสต์ ภาค 1

2.1.5 ผู้อำนวยการป้องกันการกระทำอันเป็นคอมมิวนิสต์ ภาค 2

2.1.6 ผู้อำนวยการป้องกันการกระทำอันเป็นคอมมิวนิสต์ ภาค 3

2.1.7 ผู้อำนวยการป้องกันการกระทำอันเป็นคอมมิวนิสต์ ภาค 4

2.1.8 รองผู้อำนวยการส่วนกิจการพลเรือน สำนักเลขาธิการกองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายใน (กรรมการและเลขานุการ)

2.1.9 ผู้อำนวยการกองแผนงานโครงการอาสาพัฒนาและป้องกันตนเอง/มวลชน ส่วนกิจการพลเรือน สำนักเลขาธิการ กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายใน (กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ)

2.2 **องค์ประกอบของกรรมการด้านหน่วยงานผู้ผลิตครู** คือ

อธิการบดีมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

2.3 **องค์ประกอบของกรรมการด้านหน่วยงานผู้ใช้ครู** คือ

รองปลัดกระทรวงศึกษาธิการ

จากองค์ประกอบและหน้าที่ของคณะกรรมการอำนวยการท่านมีความคิดเห็นด้านต่าง ๆ คือ

ข้อความ	ระดับความคิดเห็น					เหตุผลเพิ่มเติม หรือ ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม
	5	4	3	2	1	
2.1 องค์ประกอบของคณะกรรมการอำนวยการโครงการเพชรในตมมีองค์ประกอบกรรมการ 3 องค์ประกอบเหมาะสม			*			
2.2 จำนวนบุคคลของแต่ละองค์ประกอบของคณะกรรมการอำนวยการ ควรเพิ่มบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติหน้าที่โดยตรงเป็นกรรมการแต่ละองค์ประกอบ เช่น คณบดีคณะศึกษาศาสตร์ เลขาธิการ-คณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ			*			
2.3 อำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการอำนวยการกำหนดว่ากำกับดูแลและแต่งตั้งอนุกรรมการเพิ่มเติมตามความเหมาะสมเหมาะสมแล้ว			*			

3. **คณะกรรมการดำเนินการโครงการเพชรในตม** มีหน้าที่ดำเนินการโครงการเพชรในตมและแต่งตั้งอนุกรรมการเพิ่มเติมตามความจำเป็น จำแนกองค์ประกอบของกรรมการได้ดังนี้

3.1 **องค์ประกอบของกรรมการด้านความมั่นคง** ประกอบด้วย

3.1.1 ผู้แทนส่วนกิจการพลเรือนสำนักเลขาธิการ กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายใน

3.1.2 ผู้อำนวยการกองแผนงานโครงการอาสาพัฒนาและป้องกันตนเอง/มวลชน ส่วนกิจการพลเรือน กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายใน

3.1.3 หัวหน้าแผนกโครงการอาสาพัฒนาและป้องกันตนเอง กองแผนงานโครงการอาสาพัฒนาและป้องกันตนเอง/มวลชน ส่วนกิจการพลเรือน สำนักเลขาธิการ กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายใน (กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ)

3.2 **องค์ประกอบของกรรมการด้านผู้ผลิตครู** ประกอบด้วย

3.2.1 อธิการบดีมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ (ประธานกรรมการ)

3.2.2 คณบดีคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ (รองประธานกรรมการ)

3.2.3 รองอธิการบดีฝ่ายกิจการนิสิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

3.2.4 ผู้แทนคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ 2 ท่าน (รองคณบดีฝ่ายวิชาการ และรองคณบดีฝ่ายกิจการนิสิต)

3.2.5 เลขานุการคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ (กรรมการและเลขานุการ)

3.3 **องค์ประกอบของกรรมการด้านผู้ใช้ครู** ประกอบด้วย

3.3.1 ผู้แทนสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ

3.3.2 ผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครู

3.3.3 ผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ

จากองค์ประกอบและหน้าที่ของคณะกรรมการดำเนินการโครงการเพชรในตมท่านมีความคิดเห็นด้านต่าง ๆ ต่อไปนี้ อย่างไร

ข้อความ	ระดับความคิดเห็น					เหตุผลเพิ่มเติม หรือ ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม
	5	4	3	2	1	
3.1 องค์ประกอบของคณะกรรมการดำเนินการโครงการเพชรในตมประกอบด้วยองค์ประกอบ 3 ด้านเหมาะสม			*			
3.2 จำนวนบุคคลที่เป็นกรรมการในแต่ละองค์ประกอบของกรรมการดำเนินโครงการเพชรในตมควรเพิ่มกรรมการในองค์ประกอบด้านผู้ใช้ครูซึ่งเป็นผู้แทนของหน่วยงานในกระทรวงศึกษาอีกหน่วยงานละ 2 - 3 คน				*		
3.3 อำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการอำนวยการโครงการเพชรในตมกำหนดว่ามีหน้าที่ดำเนินการโครงการเพชรในตมและแต่งตั้งอนุกรรมการเพิ่มเติมตามความจำเป็นเหมาะสมแล้ว				*		

4. **คณะกรรมการดำเนินการโครงการเพชรในตม** ได้แต่งตั้ง**คณะอนุกรรมการดำเนินการโครงการเพชรในตม** มีหน้าที่วางแผนในการดำเนินงานตามที่ได้รับมอบหมายจากคณะกรรมการดำเนินการฯ ได้แก่

1. การดูแลและพัฒนานิสิตในหอพัก
2. ดูแลการศึกษาเล่าเรียนของนิสิตในโครงการทั้งในหลักสูตรและกิจกรรมเสริมหลักสูตร
3. ดำเนินการสอบคัดเลือกเข้าเป็นนิสิตในโครงการ
4. ติดตามและประเมินผลการดำเนินโครงการ
5. ให้คำปรึกษา หาทุน และดูแลเกี่ยวกับสิทธิประโยชน์ของโครงการเพชรในตม
6. พิจารณาเบื้องต้นเกี่ยวกับการบรรจุบัณฑิตโครงการเพชรในตม
7. กำหนดเกณฑ์การบริหารเงินของโครงการ
8. วางแผน ประสานงาน และประชาสัมพันธ์โครงการกับบุคคลและหน่วยงาน

ซึ่งเป็นกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับโครงการเพชรในตมเพื่อให้การดำเนินงานบรรลุ วัตถุประสงค์ สามารถจำแนกองค์ประกอบของกรรมการได้ดังนี้

4.1 **องค์ประกอบของกรรมการด้านความมั่นคง** คือผู้อำนวยการกองแผนงานโครงการอาสาพัฒนาและป้องกันตนเอง/มวลชน ส่วนกิจการพลเรือน สำนักงานเลขาธิการกองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายใน (รองประธานอนุกรรมการ)

4.2 **องค์ประกอบของกรรมการด้านหน่วยงานผู้ผลิตครู** ประกอบด้วย

4.2.1 คณบดีคณะศึกษาศาสตร์ (ประธานอนุกรรมการ)

4.2.2 รองคณบดีฝ่ายบริหารคณะศึกษาศาสตร์ (รองประธานอนุกรรมการ)

4.2.3 รองคณบดีฝ่ายวิชาการคณะศึกษาศาสตร์

4.2.4 ประธานอนุกรรมการฝ่ายธุรการ

4.2.5 ประธานอนุกรรมการฝ่ายหลักสูตรกิจกรรมพิเศษ

4.2.6 ประธานอนุกรรมการฝ่ายการสอบคัดเลือก

4.2.7 ประธานอนุกรรมการฝ่ายประเมินผล

4.2.8 ประธานอนุกรรมการฝ่ายให้คำปรึกษา

4.2.9 ประธานอนุกรรมการฝ่ายควบคุมดูแลหอพัก

4.2.10 ประธานอนุกรรมการฝ่ายหารายได้และสิทธิประโยชน์

4.2.11 เลขานุการคณะศึกษาศาสตร์ (อนุกรรมการและเลขานุการ)

4.2.12 เจ้าหน้าที่สำนักงานเลขานุการคณะศึกษาศาสตร์ (อนุกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ)

จากองค์ประกอบและหน้าที่ของคณะอนุกรรมการดำเนินการโครงการเพชรในตมท่านมีความคิดเห็นด้านต่าง ๆ คือ

ข้อความ	ระดับความคิดเห็น					เหตุผลเพิ่มเติม หรือ ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม
	5	4	3	2	1	
4.1 องค์ประกอบของคณะอนุกรรมการดำเนินการโครงการเพชรในตมประกอบด้วยองค์ประกอบของกรรมการ 2 ด้าน น่าจะเพิ่มองค์ประกอบของกรรมการด้านผู้ใช้ครู เช่น ผู้อำนวยการสำนักพัฒนาระบบบริหาร สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ และผู้อำนวยการสำนักพัฒนาข้าราชการครู สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครู เพื่อประโยชน์ในการประสานงานเกี่ยวกับการบรรจุแต่งตั้งบัณฑิตตามโครงการและติดตามผลการปฏิบัติงานของบัณฑิตในโครงการ			*			
4.2 อำนาจหน้าที่ของคณะอนุกรรมการดำเนินการโครงการเพชรในตมตามที่กำหนดในข้อ 4 เหมาะสมดีแล้ว		*				

5. **คณะอนุกรรมการดำเนินการโครงการเพชรในตมยังแบ่งเป็นคณะอนุกรรมการฝ่ายต่าง ๆ** จำนวน 7 คณะประกอบด้วยคณาจารย์และเจ้าหน้าที่ของคณะศึกษาศาสตร์ จำนวน 4-11 คน ตามความจำเป็นเพื่อทำหน้าที่เฉพาะด้านคือ

5.1 อนุกรรมการฝ่ายธุรการ

5.2 อนุกรรมการฝ่ายหลักสูตรกิจกรรมพิเศษ

5.3 อนุกรรมการฝ่ายสอบคัดเลือก

5.4 อนุกรรมการฝ่ายประเมินผล

5.5 อนุกรรมการฝ่ายให้คำปรึกษา

5.6 อนุกรรมการฝ่ายควบคุมดูแลหอพัก

5.7 อนุกรรมการฝ่ายหารายได้และสิทธิประโยชน์

จากองค์ประกอบและหน้าที่ของคณะอนุกรรมการฝ่ายต่าง ๆ ท่านมีความเห็นอย่างไร

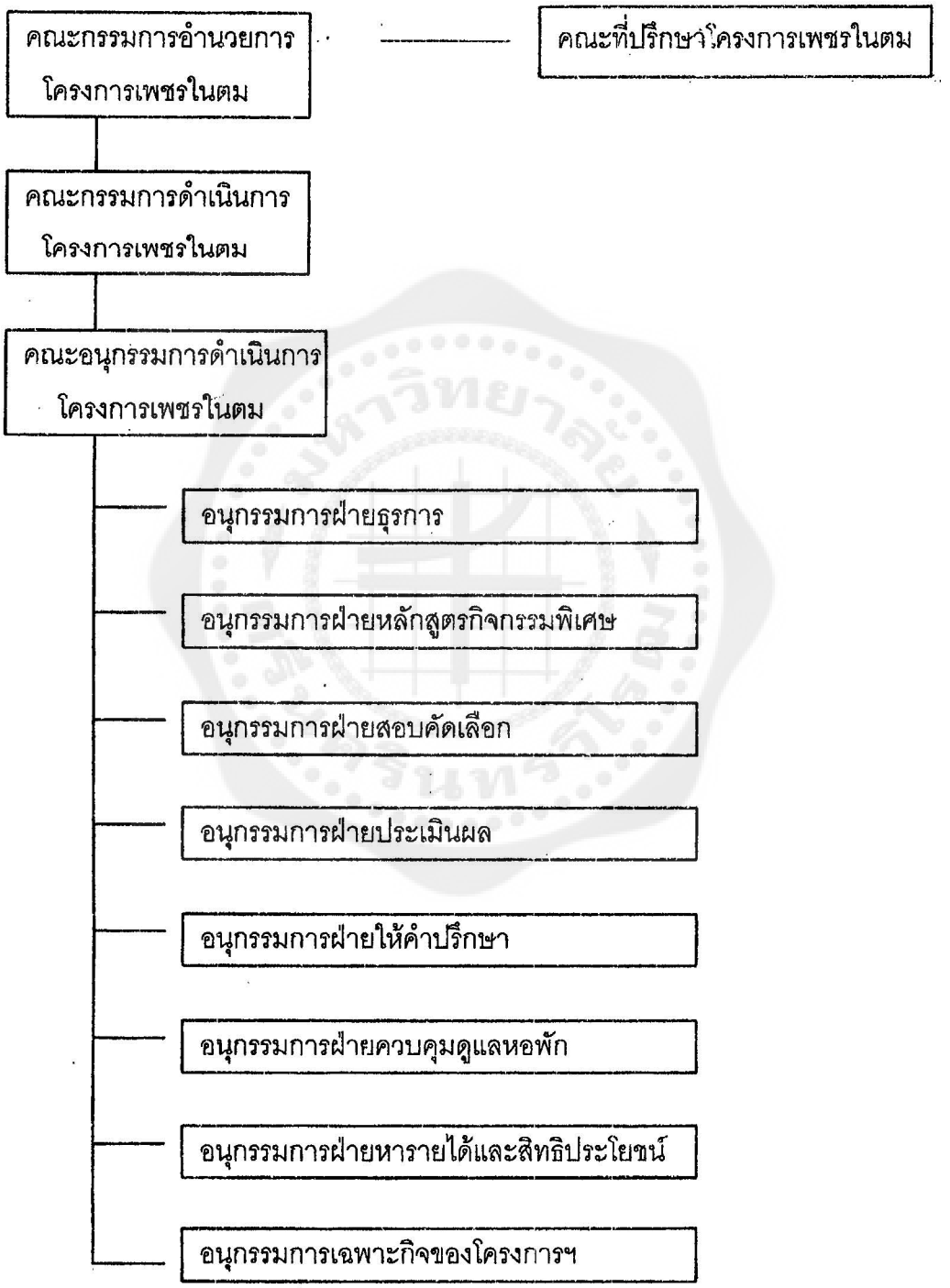
ข้อความ	ระดับความคิดเห็น					เหตุผลเพิ่มเติม หรือ ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม
	5	4	3	2	1	
5.1 จำนวนบุคคลที่เป็นกรรมการฝ่ายต่าง ๆ จำนวนฝ่ายละ 4-11 คนตามความจำเป็นเหมาะสมแล้ว			*	⟷		
5.2 หน้าที่ของคณะอนุกรรมการแต่ละฝ่ายทำหน้าที่ตามชื่อฝ่าย เช่น ฝ่ายหลักสูตรกิจกรรมพิเศษจะรับผิดชอบกิจกรรมพิเศษเสริมจากกิจกรรมที่จัดในหลักสูตรปกติ ซึ่งเหมาะสมดีแล้ว			*	⟷		

6. กิจกรรมพิเศษที่นอกเหนือจากหน้าที่ของอนุกรรมการฝ่ายต่าง ๆ หรือกิจกรรมที่ต้องอาศัยความร่วมมือจากคณะกรรมการหลาย ๆ ฝ่ายหรือบุคลากรจากภายนอก คณะอนุกรรมการดำเนินการจะเสนออธิการบดีในฐานะประธานกรรมการดำเนินการแต่งตั้ง**คณะกรรมการเฉพาะกิจ** ซึ่งประกอบด้วยผู้แทนของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานเพื่อความสะดวกในการประสานงานและคณะกรรมการในโครงการ ตามความจำเป็น เช่น คณะกรรมการจัดงานวันพบผู้ปกครองนิสิตโครงการเพชรในตม คณะกรรมการดำเนินการสอบคัดเลือกนิสิตโครงการเพชรในตม ฯลฯ

จากคณะกรรมการเฉพาะกิจท่านมีความเห็นอย่างไร

ข้อความ	ระดับความคิดเห็น					เหตุผลเพิ่มเติม หรือ ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม
	5	4	3	2	1	
6.1 คณะกรรมการนี้ยังมีความจำเป็นในการดำเนินการโครงการในโอกาสที่มีกิจกรรมนอกเหนือจากกิจกรรมที่ดำเนินงานตามปกติ		*				
6.2 จำนวนคณะกรรมการน่าจะตั้งได้ตามความเหมาะสมตามกิจกรรมที่ต้องดำเนินการ		*				

7. จากคำสั่งกองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในที่ 207/2533 ลงวันที่ 26 กรกฎาคม 2533 และการแต่งตั้งอนุกรรมการดำเนินการในการปฏิบัติงานสามารถสรุปโครงสร้างในการดำเนินงานโครงการได้ดังนี้

จากโครงสร้างของคณะกรรมการโครงการเพชรในตมดังกล่าวท่านมีความเห็นอย่างไร

ข้อความ	ระดับความคิดเห็น					เหตุผลเพิ่มเติม หรือ ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม
	5	4	3	2.	1	
จากโครงสร้างของคณะกรรมการโครงการเพชรในตม จะมีถึง 5 ระดับ โดยปกติโครงสร้างที่ปฏิบัติจริงใช้ ประมาณ 3 ระดับคือ 1. คณะกรรมการที่ปรึกษา 2. คณะกรรมการอำนวยการ 3. คณะกรรมการดำเนินการ จากปัญหาดังกล่าวทำให้คณะกรรมการระดับสูงมีบทบาทน้อยมากจึงควรปรับปรุงกรรมการโครงการเพชรในตม ให้เหลือ 3 ระดับ			*	←	→	

หมายเหตุ

1. กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในได้จัดสรรงบประมาณในการประเมินโครงการไปครั้งหนึ่งแล้วเมื่อปี พ.ศ.2538 ปรากฏผลเป็นที่น่าพอใจ
2. คณะอนุกรรมการฝ่ายประเมินผลมีหน้าที่หนึ่งในการติดตามผลการปฏิบัติงานของบัณฑิตด้วยแล้ว

ผู้วิจัยต้องขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงที่กรุณาให้ข้อมูลในครั้งนี้